

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENEK

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cekovni račun Ljubljana številka 10.650 in 10.349 za inserate.

Uprava: Kopitarjeva ulica številka 6.

Resnica ne umrje

Spomin najbolj ginjivega dejstva krščanske zgodovine obhajamo danes, ustanovitve zakramenta sv. Rešnjega Telesa, ki je bilo za nas darovano, da bi bil odpuščten naš dedni greh in da bi posled živeli med seboj v krščanski ljubezni in miru večnosti namenjeno življenje. Novo zapoved je dal Zveličar tega dne svojim učencem, da bi se med seboj ljubili tako, kakor jih je on ljubil. »Po tem bodo vsi spoznali, da ste moji učenci, ako boste imeli ljubezen med seboj.« V tej ljubezni moramo iti do zadnjega, njej vse žrtvovati, njej in njenim zapovedim vse drugo zapostavljati. »Večje ljubezni nima nihče, kakor je ta, da kdo dá svoje življenje za svoje prijatelje.« In potem je Gospod opravil svojo zadnjo veliko molitev na zemlji, da bi vsi kristjani bili eno, da tako svet spozna, da ga je poslal sam Bog, njegov Oče, ki jih enako ljubi od vekomaj, kakor ljubi njega. »In razodel sem jim tvoje ime in jim ga bom še razodeval, da bo ljubezen, s katero si me ljubil, v njih in jaz v njih.« S temi besedami je Zveličar odkril vso globino in ves pomen krščanske vere, ki jo je prinesel svetu.

Z globoko žalostjo se moramo spričo današnjih dogodkov na svetu vprašati, ali naše življenje, naša osebnost in javna dejanja, obnašanje in postopki družbe, ki se imenuje krščanska, odgovarjajo naukom, ki jih je krščanskemu občestvu izporečil na zadnji večerji kot svoj zakon Jezus Kristus? Kadar vlada med narodi zunanji mir, kadar njihovo medsebojno in njihovo mednarodno soživljenje poteka, kakor pravimo, normalno in je njihova delavnost usmerjena v ustvarjanju splošno koristnih gmočnih dobrin in kulturnih vrednot, se naša javna vest navadno ne oglašja, ker spričo pozitivnih sadov svojega dela in truda pozabljamo na negativne stvari, ki jih dobre odtehtajo, čeprav bi spričo marsikateroga pojavi, ki razodeva pod površino skriti moralni in socialni red mirnih časov, bilo vredno, da se ob njem zamislimo, ali je res vse prav in dobro ali ne. Kadar se pa, kakor danes, ves politični ustroj držav polomi, kadar odpovejo vse npravstvene in pravne zavore, kadar z vso silo izbruhne v človeku žival z vsemi svojimi sovražnimi in rušničnimi nagoni, takrat se mora družba, če ni še izgubila zadnje sledi svoje omike, krščanske vesti in čuta za splošni blagor človeštva, zgroziti ob posledicah vseh tistih političnih in socialnih krivic, mednarodnih zvijač in prevar, gospodarskega izkoriščanja v velikem slogu, tlačanja širokih ljudskih slojev ali celih narodov in drugih podobnih metod vladanja, ki se desetletja in desetletja skrivajo večkrat tudi pod lepimi imeni kakor so diplomacija, nacionalna blagostanje in politična enotnost, potreba po razširjanju civilizacije med manj omikanimi plemeni itd. itd. In ko se izkaže, da sporov, ki nastajajo v posameznih državah samih ali med različnimi državami in narodi samimi zaradi neprestanih »malih« in »manjših« krivic, ki narastejo polagoma v veliko in grozno nevarnost, ni mogoče rešiti v duhu mirne in prijateljske razprave in sprave ter medsebojne vzajemnosti, ampak se je treba zateči k meču — takrat se zastavlja vsemu človeštvu, izpovedujočemu krščansko vero, usodno vprašanje, ali je res še krščansko?

Mogoče se je to vprašanje zdelo manj pereče v časih, ko civilizacija, tehnika in znanje niso bile še na taki stopnji, da bi nujale človeštvu taka in toliko sredstva uničevanja nasprotnika, kakor danes, ko smo dospeli do tega, da smo postali tem krutejši, tem brezobzirnejši in npravstveno brezčutnejši, čim bolj smo izobraženi in čim bolj smo na vseh področjih razumske delavnosti napredovali. In tako je vojna s sodobnimi sredstvi postala pravo medsebojno iztrebljanje narodov, kakor je bilo v kameniti, bronasti in železni dobi in med plemeni v prašumah. Da se zlomi moralna energija nasprotnika, pobijajo letala nevojujoče se starce, ženske in otroke daleč v zaledju, rušijo imovino ter splošne dobrine v ogromnih izmerah in širini smrtni strah pa pobitost duha. V vojno se siloma potegnejo nevojujoče države, da žrtvujejo svojo kri in svoje premoženje za tuje koristi, če pa se jim posreči, da se te največje nesreče ubranijo, uničujeta vojujoči se stranki njihove gospodarske dobrine, ki plovejo po morjih ali pa jih drugače oškodujejo po blokadi, v kateri ni nobenemu mar zapisanih mednarodnih pravil. Mali narodi, ki se nočejo ukloniti sili, se pohodijo, druge žrtvujejo »všimjim političnim interesom« bodisi zaradi preračunanih načrtov v bodočnosti, bodisi iz strahu; o kakšni npravstveni dolžnosti pomagati slabejšemu, ni nobenega govora; nič se ne stori, naj bi bilo še tako sveta zahteva človečnosti, človečanske solidarnosti in mednarodne pravice ter poštenja, če ni v korist enega ali drugega. Lastna korist je edino merilo take diplomacije, ozir na blagor drugega bi bil otročja bebastva čustvenost, zasledovanje te koristi z vsemi sredstvi, naj bodo še tako nečloveška, je vrhovni zakon take »morale«. Komaj je poteklo sedem mesecev vojne, že imamo brez števila zgledov

In to po dvatisoč letih, odkar se oznanja krščanska blagovest in sto eninpetdeset let po proglasitvi človečanskih svobodčin! Ali naj kristjan spričo tega obupa? Ne! Prav tistega večera pred dva tisoč leti, ko je Zveličar dal svojim učencem zapoved medsebojne ljubezni, je obenem napovedal ljudovo izdajstvo, svoje trpljenje in smrt pa usodo svojega mirovnega oznanila sploh. Petru, ki mu je prisegel, da ga nikoli ne bo zapustil

Daladier je odstopil

Francosko javno mnenje zahteva odločnejšo politiko in zato mora biti sestavljena nova vlada — Prvi je dobil mandat za sestavo vlade bivši finančni minister Paul Reynaud, ki je desničar

Značilno glasovanje

Pariz, 20. marca. t. Po tajni seji v noči od torka na sredo v poslanski zbornici je sledilo glasovanje o zaupnici Daladierovi vladi. Glasovalo je za vlado 230 poslancev, en poslanec je bil proti vladi, toda glasovanja se je vzdržalo 300 poslancev. Zaradi tega izida glasovanja je Daladier uvidel, da parlament ne odobrava več njegove politike, narkar se je odločil, da skliče sejo ministrskega sveta in da ji predloži odstop cele vlade.

Takoj nato je začel predsednik Lebrun s konsultacijami in je bil sprejet pri njem najprej predsednik senata Jeanneney, za njim pa predsednik parlamenta Herriot.

Javno mnenje zahteva odločnejšo politiko

Pariz, 20. marca. t. Havas. Politični krogi poudarjajo, da pomenjajo dogodki v francoski zbornici to, da želi vsa Francija, da bi se najokrepilo vodstvo sedanje vojne in da bi se francoska vlada postavila na prav tako odločno stališče, na katero se je postavila angleška vlada. Angleško stališče je včeraj točno podal v svojem govoru predsednik angleške vlade Chamberlain. Uspeli napad angleških letal na nemški otok Sylt dokazuje, da Anglija prav resno misli preiti na odločno vojno udejstvovanje.

Vsi ti dogodki pa naj dokažejo, kako se zaveznikom zdijo smešne vse vesti o tem, da je prišel čas za mirovna pogajanja in da lahko kdo posreduje za konec vojne v tem smislu, da bi zavezniki morali odstopiti od ciljev, ki so si jih zastavili.

Več kot polovico francoskih poslancev se je ponoči vzdržalo glasovanja, ko je predsednik vlade zahteval zaupnico. Toda ti poslanci se niso vzdržali zato, da bi se postavili proti sedanjemu predsedniku vlade Daladieru ali pa njegovim sodelavcem. To glasovanje dokazuje samo to, da si francoski parlamentarji žele, da bi vojno udejstvovanje doseglo višek.

Ta ugotovitev je zelo važna zaradi tega, ker je javno mnenje postajalo utrujeno zaradi raznih nejasnih namenov, ki so se širili v zvezi s stališčem zaveznikov. To je bilo potrebno tudi zaradi tega, da je predsednik italijanske vlade Mussolini lahko na sestanku na Brennerju prepričal Hitlerja, da bi bila vsaka mirovna ofenziva obsojena na neuspeh.

Angleški parlament je že jasno odgovoril na vse te domneve, ko je včeraj odobril vladno politiko po tako odločnem Chamberlainovem govoru. Temu govoru pa je sledil veliki angleški letalski napad na otok

Sylt; ta napad je vsekakor največji vojni dogodek v zraku po začetku sedanje vojne.

London, 20. marca. t. Reuter. V Londonu so prepričani, da se bo kriza francoske vlade razvijala tako, da se bo odločnost Francije v vojaškem oziru še okrepila. Francija bo vojno nadaljevala še z večjo odločnostjo.

Snočnje glasovanje v francoskem parlamentu je treba razlagati tako, da je francosko javno mnenje nezadovoljno s tem, kako se je dosedaj razvijala vojna. Francosko javno mnenje namreč ne razume, zakaj zavezniki hitreje ne posegajo v razvoj vojne.

Odločnejša politika nove francoske vlade bo gotovo vplivala na angleško vladno politiko in na angleško mnenje o razvoju nadaljnjih vojnih operacij.

Pariz, 20. marca. t. Havas. Daladier se je popoldne sestel s predsednikom zbornice Herriotom.

Odločnejša politika nove francoske vlade bo gotovo vplivala na angleško vladno politiko in na angleško mnenje o razvoju nadaljnjih vojnih operacij.

Pariz, 20. marca. t. Havas. Daladier se je popoldne sestel s predsednikom zbornice Herriotom. Predsednik republike Lebrun je popoldne sprejel finančnega ministra Paula Reynauda.

Paul Reynaud sestavlja novo vlado

Pariz, 20. marca. t. Reuter. Predsednik republike Lebrun je dal mandat za sestavo nove vlade dosedanjemu finančnemu ministru Paulu Reynaudu.

Thyssen ostro napada sedanjo Nemčijo

Buenos Aires, 20. marca. t. Havas: V glavnem mestu Argentine izhaja nemški dnevnik »Argentinisches Tageblatt«. Ta list objavlja danes odprto pismo velikega nemškega industrijalca Thyssena, ki je zbežal v Švico in se ni maral vrniti v Nemčijo, dasi je prejel več zagotovil od samega Hitlerja.

V tem odprtem pismu izjavlja Thyssen, da Hitler ne priznava nobenih stvarnih in osebnih resnic.

Radikali so že izglasovali zaupnico Daladieru

Pariz, 20. marca. t. Popoldne je dosednji vladni predsednik Daladier sklical na skupno sejo radikalne poslance in senatorje. Prišlo jih je mnogo in Daladier je govoril na tem sestanku poldrugo uro in branil svoje dosedanje delo. Razložil je tudi, zakaj je odstopil.

Radikalni socialisti so že začeli s svojim partizanstvom in so izglasovali soglasno zaupnico Daladieru. To glasovanje je seveda naperjeno proti Paulu Reynaudu. Radikalni socialisti so tudi zahtevali, da naj se takoj objavi zapisnik o nočni tajni seji francoskega parlamenta.

Ko je Paul Reynaud zapuščal elizejsko palačo, je izjavil časnikarjem, da upa, da bo lahko jasno odgovoril predsedniku republike jutri dopoldne. Verjetno je, da radikalni socialisti Reynaudu ne bodo olajšali njegovega dela za sestavo nove vlade.

Pariz, 20. marca. t. Reuter. V Parizu izjavljajo, da se razume samo po sebi, da bo Paul Reynaud sestavil samo vlado »nacionalne unije«. V vladi bodo zastopane stranke na levi do Bluma in vse stranke desnice. Daladier pa ne misli vstopiti v Reynaudovo vlado in to tudi ne tedaj, če bi mu Reynaud ponudil vojno ministrstvo.

besede, ki jo je dal Sovjetski Rusiji, kajti pred kratkim je Hitler boljše vizem še primerjal s »sodomizmom«.

Nato poudarja Thyssen, da si nemški narod ne želi diktature; te diktature ne sme izvajati nad nemškim narodom nikdo, niti kakšna stranka, niti armada. Mi Nemci ne maramo, da bi naša mladina stalno bila v uniformah, prav tako pa smo proti policiji, kakor jo izvaja Gestapo in proti koncentracijskim taboriščem. Nasilje ne sme nadomestiti veselja do življenja. Thyssen zaključuje svoj članek z željo, da se naj ustanovi nova Nemčija na zvezni podlagi, ki naj bo tako urejena, kakor je danes Švica. V Evropi se naj izvede razorožitev in nikdo naj več ne hlepi po maščevanju ali po zmagah.

Nemčija je vojno že izgubila, kajti Nemčija si ne more dovažati dovolj hrane in surovin. Sicer pa ima Nemčija prav tako dobre tehnične strokovnjake kakor zavezniki, toda tem strokovnjakom bo kmalu zmanjkalo surovin za obdelovanje.

Sv. oče predsedniku poljske republike

Pariz, 20. marca. AA. Pat: Predsednik poljske republike Rackijevič je poslal sv. očetu brzojavno čestitko za obletnico njegovega kronanja. V odgovoru na to pozdravno brzojavko, je poslal papež Rackijeviču brzojavko naslednje vsebine:

Srečni smo, ko slišimo v Vaših željah glas zmerom verne in krščanske Poljske. Ponavljamo svoje molitve in Vam pošiljamo najtoplejšje želje za vašo uteho in Vas prepričujemo o očetovski ljubezni da Poljske in do Vas Ekscelencu. Poljski in Vam pošiljamo svoj apostolski blagoslov.

Govor predsednika bolgarske vlade Bolgarija želi ostati nevtralna

Sofija, 20. marca. AA. Bolgarska telegrafična agencija: Včeraj je po govoru poslanca Janeva, ki je naglasil enodušnost vseh poslancev glede zunanje politike, kar se je dokazalo posebno o priliki debate o adresi na prestolno besedo, spregovoril predsednik vlade Filov, ki je naglasil izredno nalogo sedanjega zasedanja sobranja glede konsolidacije sedanjega političnega stanja.

Filov se je izjavil za progresiven parlamentaren sistem v okviru ustave. Z ozirom na izredni čas je Filov naglasil potrebo, da se obnovi prestiž parlamenta. Zato je potrebno reševanje socialnih problemov. Potem ko je ugotovil, da se glavni problem bolgarske vasi nahaja v kulturnem in gospodarskem pospeševanju kmečkega prebivalstva, je Filov obrazložil vprašanje razmejitev zakonodajne in izvršilne oblasti. Izjavil je, da se bo načelo, ki se sedaj izvaja tudi v bodoče ohranilo. Filov je naglasil, da sedanji način uprave v Bolgariji predstavlja gotovo novost na svetu. V zvezi s tem

je dejal, da je v zgodovini več primerov, ko je Bolgarija postavila nova načela glede uprave.

Zadnja sprememba vlade ni prinesla nobene spremembe splošne politike države. Glede zunanje politike je Filov dejal, da politika, ki jo vodi bolgarska vlada predstavlja v resnici politiko miru in nevtralnosti. To politiko odobrava enodušnost vsa bolgarska narod ter se bo zato v bodočnosti nadaljevala popolnoma iskreno. Vlada je globoko prepričana, da odgovarja edino taka politika interesom bolgarskega naroda ter bo skušala zato v duhu miroljubnih sporazumov rešiti na najboljši način vprašanja, ki zanimajo Bolgarijo. Na žalost je dejal Filov, ohranitvi te politike ne odvsi izključno od nas, toda storili bomo vse, kar bo v naši moči, da ohranimo mir in nevtralnost Bolgarije. Nato je naglasil Filov enodušnost, s katero je soobranje podpiralo stremjenja ter dejal, da bolgarska vojska ne bo nikoli podpirala tujih interesov.

Sovjeti proti skandinavski obrambni zvezi

Moskva, 20. marca. t. Havas. Sovjetska uradna tiskovna agencija objavlja izjavo, v kateri pravi, da so inozemski listi prinesli vesti iz Moskve, češ da ne bi Sovjetska Rusija imela prav ničesar proti obrambni pogodbi skandinavskih držav, dasi bi bila v tej pogodbi določba, ki bi poročitovala finske meje proti Sovjetski Rusiji. To poročstvo bi naj imelo vojaški značaj.

Sovjetska vlada mora izjaviti proti temu, da te vesti o sovjetskem stališču niso resnične. Tako obrambna vojaška zveza med skandinavskimi državami bi bila proti Sovjetski Rusiji in bi bila tudi proti določbam mirovne pogodbe, ki je bila v

in da bo dal življenje zanj, če bi bilo treba, je rekel: »Življenje daš zame? Resnično, resnično, povem ti: Ne bo petelin zapel, dokler me trikrat ne zatajiš.« Govoril je o mladikah trte, ki ne rode sadu in bodo zato vržene v ogenj, in o tistem svetu, ki bo Kristusu in njegovemu evangeliju ostal do konca sovražen ter bo preganjal njegove učence in njegovo občestvo. Napovedal je smrt, mučeništvo in preganjanje oznanjevalcev njegove besede — preganjanje, ki se nikoli ne bo nehalo, ampak se bo od časa do časa vedno ponovilo. Vera v resnico in pravico božjo bo vedno združena z največjimi žrtvami, sovraštvo proti njej ne bo zamrlo, vedno bo treba zanjo trpeti in umirati, vedno se bo treba zanjo boriti. »Ne prosim,« je molil Kristus tistega dne k večnemu očetu, »da bi jih vzel s sveta« — njegove učence in slednike namreč — ampak oni bodo morali živeti in se za krščansko resnico boriti — »posveti jih z resnico« — oni pa naj se zanjo žrtvujejo — »kakor se jaz zanje darujem.«

To je krščansko oznanilo: borba za resnico vedno do konca vekov. Vedno bodo laži, krivica in prevara tej resnici nasprotovali. Triumfom resnice bodo sledili porazi, porazom triumfi pa zopet porazi. Toda umrla resnica ne bo, po vsaki noči bo vstala še svetlejša. Družba je danes zopet kakor zamrla krščanskemu čutu in smernicam življenja, toda krščanska resnica živi, kakor vedno, in po strahovitih razdejanih, ki se bodo še kopičila, bo zablestela naifdom kot edina rešitev. In naj pride potem še kar koli. Kristus je večni.

Reševanje ozaljskih žrtev iz Kolpe

Nov usad bi bil skoraj povzročil novo nesrečo. — V vodi so še trupla

Karlovac, 20. marca. b. Danes popoldne so prišli semkaj odposlanci zagrebskega ravnateljstva ravnatelj inž. Sorak ter njegov namestnik, z istim vlakom pa eta pripela tudi potapljača Ivan Rakić ter Josip Stefančić ter nekaj častnikov. Z dvigalom so odstranili drugi vagon ter ga odveklili z obale. Tako eta na mestu poleg lokomotive ostala še dva vagona, eden v vodi, drugi pa na obali. Delavci so od ranega jutra s polno paro odkopavali lokomotivo, ki se je z enim delom zarila precej globoko v zemljo. Odmetali so nekaj eto kubičnih metrov zemlje, tako da bodo lokomotive lahko najpозnejše do jutri prevrgli tako, da ne bo grozila nevarnost, da bi se zavalila v vodo. To je važno tudi zaradi tega, ker vsi smatrajo, da morajo pod lokomotivo biti tudi žrtve, na kar kaže tudi neprijeten duh, ki se širi izpod lokomotive.

Pri današnji preiskavi so našli nekaj delov obleke, za katere pa niso mogli ugotoviti, komu pripadajo. Doslej so železničarski delavci preiskali, kolikor so mogli, prostor med lokomotivo in vagoni tretjega razreda, ki se nahajajo na obali poleg lokomotive. Domnevajo, da morajo biti tudi tukaj žrtve. Točna preiskava pa ni dovedla do nobenih uspehov. Prav tako so preiskali vagon poleg lokomotive, ki je povsem na obali. V njem so našli le ostanki obleke in razno prtljago neznanih potnikov. Ta vagon je prav tako zelo močno poškodovan in so od njega odletela vsa kolesa. Pomočnik prometnega ministra inž. Matko Schneller je odredil, da se na čiščenju proga odslej dela noč in dan. Tudi preteklo noč so delavci delali ob acetilenskih žarometih.

Danes popoldne je prišel v Ozljo tudi brat pogrešanega Josipa Pečnika, trgovskega potnika trdke Bregar & Krek. Po naročilu knjige, ki so jo našli, eklepajo, da je tudi on postal žrtev nesreče, čeprav njegovega trupla doslej še niso našli. Prav tako je pripela danes v Ozljo Ana Benić iz Karlovca, ki tudi pogreša svojega moža, ki je potoval s tem vlakom v Ljubljano. Tudi o njem doslej še ni nobenega sledu.

Danes, nekaj pred poldnem je zopet prišlo do novega usada. Radovedni ljudje so se začeli v velikem številu zopet zbirati nad krajem katastrofe na progi. Naenkrat je zopet zagrmel del pečine v loku proti progi, kjer so stali ljudje. K sreči so vsi pravočasno odskočili, skala pa se je zadržala na pobočju, vendar pa je povzročila velik strah med prisotnimi. Takoj so prepovedali vsak dostop radovednežem nad krajem nesreče.

Delavci so danes popoldne med lokomotivo in prvim vagonom našli robec in pa moški čevlji. Ni znano, komu ta čevlji pripada, ni pa izključeno, da pripada pogrešanemu dijaku Marjanu Gorisku iz Bakra. Tudi potapljači so nadaljevali popoldne svoje delo ter ponovno raziskali dno reke in razbitine vagona, ki leži v vodi. Danes je bil v vodi drugi potapljač Josip Stefančić, ki je delal po navodilih svojega starejšega tovariša Rakića. Prvič se je Stefančić zadržal 20 minut na dnu reke, nato pa je delo opustil in izjavil, da je raziskovanje notranjosti vagona nemogoče in zvezano z veliko nevarnostjo, ker se na razbitinah vagona nahaja mnogo kamenja. Potapljač pa je ugotovil, da je na dnu reke mnogo razne obleke in čevljev, ni pa našel trupel. Pri ponovni preiskavi je ostal v vodi skoraj pol ure ter ugotovil, da je vagon popolnoma preobrnjen. Izpod tega vagona je videl večji kovček, nekaj čevljev in še razno drugo prtljago. Na vsem tem je bilo mnogo kamenja in zaradi tega ni mogel teh stvari prnesti ven.

Popoldne je prišla iz Ozlja sodna komisija iz Karlovca, v kateri so državni tožilec dr. Milan Devčić, sodni zdravstveni strokovnjak dr. Janko Jambrík, en sodnik in zapisnikar. Ob 4 popoldne je bila izvršena obdukcija doslej najdenih trupel. Železniško osebje, ki je spremljalo vlak, je bilo danes ponovno zasluseno ter je izjavilo, da je bilo v vagonu, ki je pod vodo, okrog 40 potnikov, med njimi tudi žene in otroci. Ni pa znano, kdo se je rešil in kdo ne. Potapljači skrbno nadaljujejo svoje delo, ki pa je silno težko, ker je nevarnost, da se kamenje poleg lokomotive ne zruši na potapljača, če bi skušal kak predmet izvleči. Tudi dviganje lokomotive je združeno z velikimi težavami, ker je nevarnost, da popolnoma zdrkne v vodo, s čemer bi se delo

še bolj zavleklo. V samem vagonu so našli potapljači tudi manjši hubertus plašč, v katerem je bil robec, namazan s črnilom. Tudi ta predmet je bržkone pripadal Marjanu Gorisku. Dalje so potapljači našli zimski delavski plašč, nove hlače, telovnik, pokrov od kovčega in zapečateno steklenico s pijačo. Potapljač je pozneje ugotovil, da je pod vagonom truplo, ki pa ga ni mogel rešiti izpod vagona. Prav tako je tam nekaj čevljev in plaščev. Potapljača sodita, da mora biti še več trupel pod razbitinami vagona, zlasti pa v notranjosti vagona, vendar pa jih ni mogoče videti zaradi motne vode. Uspoštovati pa je treba tudi, da so številne obleke, ki so jih potapljači našli v vodi, izpadle tudi iz razbitih kovčgov in raztrganih zavojev.

Zaradi te katastrofalne prometne nesreče je promet na progi Novo mesto—Karlovac še vedno omejen ter se vrši s prestopanjem, tovarni promet pa je popolnoma ustavljen. Ta promet se lahko vrši samo čez Meliko in čez Trebnje proti Sevnici.

Prvič po 15 letih je stopil v funkcijo težak

Kneinja Olga za pomoč siromakom

Beograd, 20. marca. AA. Nj. kr. Vis. kneinja Olga je sprejela 19. t. m. ob 17.30 v Belem dvoru člane akcijskega odbora za zimsko pomoč: gospo Vero Perović, soprogo kr. namestnika, go. Vero Gjuričić, soprogo predsednika belgajske občine, go. Olgo Ilić, soprogo senatorja Vlada Ilića, Vojina Gjuričića, predsednika belgajske občine ter tajnika odbora dr. Relijo Aranitovića.

Nj. kr. Visočanstvo je izrazilo veliko zadovoljstvo nad letošnjim velikim uspehom plesa za zimsko pomoč ter se toplo zahvalilo vsem, ki so k temu uspehu pripomogli. Nj. kr. Vis. kneinja Olga je z največjo pozornostjo poslušala poročila članov odbora o njegovem delu v letošnji zimi, ki je imelo tako glede zbrane denarja kakor glede pomoči reževežem večji uspeh kakor prejšnja leta.

Odbor je poročal tudi o želji, da se delo akcij-

skaga odbora še bolj razširi, ter je bilo sklenjeno, da se zgrade stalne kuhinje za zimsko pomoč. Poslopja bi zgradila belgajska občina na svojih zemljiščih. Letos naj bi se zgradil samo del poslopja s centralnim skladiščem, nakar bi se začele graditi šele druge zgradbe ter centralna kuhinja za prehrano siromakov prebivalstva Belgrada.

Vprašanje zgraditve tega kompleksa hiš, ki bi veljalo okoli 12 milijonov din, je odvisno od materialnih sredstev občine in pomoči, ki bi jo odbor dobil na drugih mestih.

Nj. kr. Vis. kneinja Olga je izrazila željo, da se akcija za preskrbo siromakov, ki jo vrši odbor za zimsko pomoč, tako v Belgradu kakor v drugih mestih države, razvije do največje stopnje, tako da bi lahko nudila v vsakem potrebnem primeru največjo pomoč.

Nj. kr. Vis. kneinja Olga je izrazila željo, da se akcija za preskrbo siromakov, ki jo vrši odbor za zimsko pomoč, tako v Belgradu kakor v drugih mestih države, razvije do največje stopnje, tako da bi lahko nudila v vsakem potrebnem primeru največjo pomoč.

Nj. kr. Vis. kneinja Olga je izrazila željo, da se akcija za preskrbo siromakov, ki jo vrši odbor za zimsko pomoč, tako v Belgradu kakor v drugih mestih države, razvije do največje stopnje, tako da bi lahko nudila v vsakem potrebnem primeru največjo pomoč.

Nj. kr. Vis. kneinja Olga je izrazila željo, da se akcija za preskrbo siromakov, ki jo vrši odbor za zimsko pomoč, tako v Belgradu kakor v drugih mestih države, razvije do največje stopnje, tako da bi lahko nudila v vsakem potrebnem primeru največjo pomoč.

Nj. kr. Vis. kneinja Olga je izrazila željo, da se akcija za preskrbo siromakov, ki jo vrši odbor za zimsko pomoč, tako v Belgradu kakor v drugih mestih države, razvije do največje stopnje, tako da bi lahko nudila v vsakem potrebnem primeru največjo pomoč.

Nj. kr. Vis. kneinja Olga je izrazila željo, da se akcija za preskrbo siromakov, ki jo vrši odbor za zimsko pomoč, tako v Belgradu kakor v drugih mestih države, razvije do največje stopnje, tako da bi lahko nudila v vsakem potrebnem primeru največjo pomoč.

Nj. kr. Vis. kneinja Olga je izrazila željo, da se akcija za preskrbo siromakov, ki jo vrši odbor za zimsko pomoč, tako v Belgradu kakor v drugih mestih države, razvije do največje stopnje, tako da bi lahko nudila v vsakem potrebnem primeru največjo pomoč.

Nj. kr. Vis. kneinja Olga je izrazila željo, da se akcija za preskrbo siromakov, ki jo vrši odbor za zimsko pomoč, tako v Belgradu kakor v drugih mestih države, razvije do največje stopnje, tako da bi lahko nudila v vsakem potrebnem primeru največjo pomoč.

Nj. kr. Vis. kneinja Olga je izrazila željo, da se akcija za preskrbo siromakov, ki jo vrši odbor za zimsko pomoč, tako v Belgradu kakor v drugih mestih države, razvije do največje stopnje, tako da bi lahko nudila v vsakem potrebnem primeru največjo pomoč.

Nj. kr. Vis. kneinja Olga je izrazila željo, da se akcija za preskrbo siromakov, ki jo vrši odbor za zimsko pomoč, tako v Belgradu kakor v drugih mestih države, razvije do največje stopnje, tako da bi lahko nudila v vsakem potrebnem primeru največjo pomoč.

Nj. kr. Vis. kneinja Olga je izrazila željo, da se akcija za preskrbo siromakov, ki jo vrši odbor za zimsko pomoč, tako v Belgradu kakor v drugih mestih države, razvije do največje stopnje, tako da bi lahko nudila v vsakem potrebnem primeru največjo pomoč.

Nj. kr. Vis. kneinja Olga je izrazila željo, da se akcija za preskrbo siromakov, ki jo vrši odbor za zimsko pomoč, tako v Belgradu kakor v drugih mestih države, razvije do največje stopnje, tako da bi lahko nudila v vsakem potrebnem primeru največjo pomoč.

Nj. kr. Vis. kneinja Olga je izrazila željo, da se akcija za preskrbo siromakov, ki jo vrši odbor za zimsko pomoč, tako v Belgradu kakor v drugih mestih države, razvije do največje stopnje, tako da bi lahko nudila v vsakem potrebnem primeru največjo pomoč.

Nj. kr. Vis. kneinja Olga je izrazila željo, da se akcija za preskrbo siromakov, ki jo vrši odbor za zimsko pomoč, tako v Belgradu kakor v drugih mestih države, razvije do največje stopnje, tako da bi lahko nudila v vsakem potrebnem primeru največjo pomoč.

Nj. kr. Vis. kneinja Olga je izrazila željo, da se akcija za preskrbo siromakov, ki jo vrši odbor za zimsko pomoč, tako v Belgradu kakor v drugih mestih države, razvije do največje stopnje, tako da bi lahko nudila v vsakem potrebnem primeru največjo pomoč.

Nj. kr. Vis. kneinja Olga je izrazila željo, da se akcija za preskrbo siromakov, ki jo vrši odbor za zimsko pomoč, tako v Belgradu kakor v drugih mestih države, razvije do največje stopnje, tako da bi lahko nudila v vsakem potrebnem primeru največjo pomoč.

Nj. kr. Vis. kneinja Olga je izrazila željo, da se akcija za preskrbo siromakov, ki jo vrši odbor za zimsko pomoč, tako v Belgradu kakor v drugih mestih države, razvije do največje stopnje, tako da bi lahko nudila v vsakem potrebnem primeru največjo pomoč.

Nj. kr. Vis. kneinja Olga je izrazila željo, da se akcija za preskrbo siromakov, ki jo vrši odbor za zimsko pomoč, tako v Belgradu kakor v drugih mestih države, razvije do največje stopnje, tako da bi lahko nudila v vsakem potrebnem primeru največjo pomoč.

Nj. kr. Vis. kneinja Olga je izrazila željo, da se akcija za preskrbo siromakov, ki jo vrši odbor za zimsko pomoč, tako v Belgradu kakor v drugih mestih države, razvije do največje stopnje, tako da bi lahko nudila v vsakem potrebnem primeru največjo pomoč.

Nj. kr. Vis. kneinja Olga je izrazila željo, da se akcija za preskrbo siromakov, ki jo vrši odbor za zimsko pomoč, tako v Belgradu kakor v drugih mestih države, razvije do največje stopnje, tako da bi lahko nudila v vsakem potrebnem primeru največjo pomoč.

Nj. kr. Vis. kneinja Olga je izrazila željo, da se akcija za preskrbo siromakov, ki jo vrši odbor za zimsko pomoč, tako v Belgradu kakor v drugih mestih države, razvije do največje stopnje, tako da bi lahko nudila v vsakem potrebnem primeru največjo pomoč.

Nj. kr. Vis. kneinja Olga je izrazila željo, da se akcija za preskrbo siromakov, ki jo vrši odbor za zimsko pomoč, tako v Belgradu kakor v drugih mestih države, razvije do največje stopnje, tako da bi lahko nudila v vsakem potrebnem primeru največjo pomoč.

Nj. kr. Vis. kneinja Olga je izrazila željo, da se akcija za preskrbo siromakov, ki jo vrši odbor za zimsko pomoč, tako v Belgradu kakor v drugih mestih države, razvije do največje stopnje, tako da bi lahko nudila v vsakem potrebnem primeru največjo pomoč.

Nj. kr. Vis. kneinja Olga je izrazila željo, da se akcija za preskrbo siromakov, ki jo vrši odbor za zimsko pomoč, tako v Belgradu kakor v drugih mestih države, razvije do največje stopnje, tako da bi lahko nudila v vsakem potrebnem primeru največjo pomoč.

Nj. kr. Vis. kneinja Olga je izrazila željo, da se akcija za preskrbo siromakov, ki jo vrši odbor za zimsko pomoč, tako v Belgradu kakor v drugih mestih države, razvije do največje stopnje, tako da bi lahko nudila v vsakem potrebnem primeru največjo pomoč.

Nj. kr. Vis. kneinja Olga je izrazila željo, da se akcija za preskrbo siromakov, ki jo vrši odbor za zimsko pomoč, tako v Belgradu kakor v drugih mestih države, razvije do največje stopnje, tako da bi lahko nudila v vsakem potrebnem primeru največjo pomoč.

Nj. kr. Vis. kneinja Olga je izrazila željo, da se akcija za preskrbo siromakov, ki jo vrši odbor za zimsko pomoč, tako v Belgradu kakor v drugih mestih države, razvije do največje stopnje, tako da bi lahko nudila v vsakem potrebnem primeru največjo pomoč.

Nj. kr. Vis. kneinja Olga je izrazila željo, da se akcija za preskrbo siromakov, ki jo vrši odbor za zimsko pomoč, tako v Belgradu kakor v drugih mestih države, razvije do največje stopnje, tako da bi lahko nudila v vsakem potrebnem primeru največjo pomoč.

Nj. kr. Vis. kneinja Olga je izrazila željo, da se akcija za preskrbo siromakov, ki jo vrši odbor za zimsko pomoč, tako v Belgradu kakor v drugih mestih države, razvije do največje stopnje, tako da bi lahko nudila v vsakem potrebnem primeru največjo pomoč.

Nj. kr. Vis. kneinja Olga je izrazila željo, da se akcija za preskrbo siromakov, ki jo vrši odbor za zimsko pomoč, tako v Belgradu kakor v drugih mestih države, razvije do največje stopnje, tako da bi lahko nudila v vsakem potrebnem primeru največjo pomoč.

Nj. kr. Vis. kneinja Olga je izrazila željo, da se akcija za preskrbo siromakov, ki jo vrši odbor za zimsko pomoč, tako v Belgradu kakor v drugih mestih države, razvije do največje stopnje, tako da bi lahko nudila v vsakem potrebnem primeru največjo pomoč.

Nj. kr. Vis. kneinja Olga je izrazila željo, da se akcija za preskrbo siromakov, ki jo vrši odbor za zimsko pomoč, tako v Belgradu kakor v drugih mestih države, razvije do največje stopnje, tako da bi lahko nudila v vsakem potrebnem primeru največjo pomoč.

Nj. kr. Vis. kneinja Olga je izrazila željo, da se akcija za preskrbo siromakov, ki jo vrši odbor za zimsko pomoč, tako v Belgradu kakor v drugih mestih države, razvije do največje stopnje, tako da bi lahko nudila v vsakem potrebnem primeru največjo pomoč.

Nj. kr. Vis. kneinja Olga je izrazila željo, da se akcija za preskrbo siromakov, ki jo vrši odbor za zimsko pomoč, tako v Belgradu kakor v drugih mestih države, razvije do največje stopnje, tako da bi lahko nudila v vsakem potrebnem primeru največjo pomoč.

Nj. kr. Vis. kneinja Olga je izrazila željo, da se akcija za preskrbo siromakov, ki jo vrši odbor za zimsko pomoč, tako v Belgradu kakor v drugih mestih države, razvije do največje stopnje, tako da bi lahko nudila v vsakem potrebnem primeru največjo pomoč.

Nj. kr. Vis. kneinja Olga je izrazila željo, da se akcija za preskrbo siromakov, ki jo vrši odbor za zimsko pomoč, tako v Belgradu kakor v drugih mestih države, razvije do največje stopnje, tako da bi lahko nudila v vsakem potrebnem primeru največjo pomoč.

Nj. kr. Vis. kneinja Olga je izrazila željo, da se akcija za preskrbo siromakov, ki jo vrši odbor za zimsko pomoč, tako v Belgradu kakor v drugih mestih države, razvije do največje stopnje, tako da bi lahko nudila v vsakem potrebnem primeru največjo pomoč.

Nj. kr. Vis. kneinja Olga je izrazila željo, da se akcija za preskrbo siromakov, ki jo vrši odbor za zimsko pomoč, tako v Belgradu kakor v drugih mestih države, razvije do največje stopnje, tako da bi lahko nudila v vsakem potrebnem primeru največjo pomoč.

Nj. kr. Vis. kneinja Olga je izrazila željo, da se akcija za preskrbo siromakov, ki jo vrši odbor za zimsko pomoč, tako v Belgradu kakor v drugih mestih države, razvije do največje stopnje, tako da bi lahko nudila v vsakem potrebnem primeru največjo pomoč.

Dr. Korošec v Dubrovniku

Beograd, 20. marca. m. Predsednik senata gospod dr. Korošec je včeraj odpotoval v Dubrovnik, kjer bo prebil velikonočne praznike.

Za spolnitev ljubljanske univerze

Beograd, 20. marca. m. Rektor ljubljanske vseučilišča dr. Slavič, ki se je z vseučiliškim tajnikom Karlom S. nem mudil v Belgradu, je bil v zavezi ljubljanske vseučilišča sprejeti pri predsedniku senata dr. Korošcu, gradbenemu ministru dr. Kreku, prosvetnemu ministru Maksimoviču in predsedniku vlade Cvetkoviču. Spomenico o spolnitvi ljubljanske medicinske fakultete je izročil prosvetnemu ministru Maksimoviču in finančnemu ministru dr. Suteju.

Voščila belgajskemu nadškofu

dr. Ujčiču

Beograd, 20. marca. m. Včeraj na praznik sv. Jožela je belgajska duhovščina najlepše čestitala svojemu pastirju, nadškofu dr. Ujčiču k njegovemu godu. Med drugimi so mu čestitali nekdanji njegovi tovariši s teološke fakultete, rektor ljubljanske univerze dr. Slavič ter vseuč. profesorja dr. Odar in dr. Snoj. Čestital mu je tudi apostolski nuncij msgr. Felice.

Za ustavno sodišče

Beograd, 20. marca. m. Današnja številka Iličevega tednika »Napred« se zavzema za čimprejšnjo ustanovitev ustavnega sodišča, ki ga določa uredba o ustanovitvi banovine Hrvatske, za reševanje vseh spornih vprašanj med banovino Hrvatsko in osrednjo državno oblastjo.

Odobrene licitacije za Slovenijo

Beograd, 20. marca. m. Gradbeni minister je odobril naslednje licitacije: 1. licitacijo za nabavo in postavitve telefonskih aparatov, električne ure in dvigal v posloppju Vseučiliške knjižnice v Ljubljani. Postavitve telefonskih aparatov in montaže ure je prevzela tvrdka Siemens iz Zagreba za 55.574 din, nabavo in postavitve dvigal pa tvrdka Viktor Mohar iz Zagreba za 147.600. din 2. Licitacijo za nabavo in postavitve železobetonskega mosta na km 73 plus 820 na državni cesti št. 17 Maribor—Ptuj—Ormož, čez Pesnico v Zamošane. Delo je prevzel Al. Pretnar iz Ljubljane za 374 tisoč 214 din. 3. Licitacijo za pleskarska dela v palači Vseučiliške knjižnice; delo je prevzel St. Mrak iz Ljubljane za 85.347 din.

Dva brzovlaka Belgrad—Jesenice

Ljubljana, 20. marca. AA. Železniško ravnateljstvo sporoča: Pričenši od jutri 21. marca pa do vključno 27. marca 1940 vozita na progi Belgrad—Jesenice in obratno brzovlaka št. 2 in št. 3 z odhodom iz Belgrada ob 9.02 in prihodom na Jesenice ob 22.15, drugi brzovlak pa z odhodom iz Jesenice ob 7.45 in prihodom v Belgrad ob 20.15. V istem času vozita na progi Zagreb—Sušak in obratno vlaka št. 306 in 301 z odhodom iz Zagreba ob 17.30 in prihodom na Sušak ob 23.50, odnosno z odhodom iz Sušaka ob 6.30 in prihodom v Zagreb ob 12.20.

govorili smo, da so stavljeni že vsi predlogi, ki bi omogočili transport največjega števila čet in pristavili, da smo pripravljeno pomoč št. 2 in št. 3 do najvišje mere po vojnih možnostih. Tudi pri tej priliki ni finska vlada izdala nobenega sklepa do določenega roka. Dasi nismo potem, ko sta Norveška in Švedska odklonili potovanje naših čet na finko ozemlje, dobili od Finske nobenega apela, so bile pripravljene gotove francoske in angleške ekspedicijske čete, ki bi bile dospele na Finko še pred datumom, ki ga je določil maršal Mannerheim, samo če bi bili Švedska in Norveška dali dovoljenje za prehod. Ta ekspedicijski korpus je bil zamišljen na najširši bazi, ki jo je mogoče zamisliti. Brez oklevanja lahko rečem, da niti francoska niti angleška vlada nista videli ničesar nedovoljenega pri tem podjetju (odobranje), toda kaj na rečemo Nemčiji?

Odgovornost pada samo na Nemčijo

Odgovornost za finski primer pada samo na Nemčijo, je rekel Chamberlain, ker je bila varnost Švedske in Norveške zagotovljena. Vendar je nevarnost za obe državi postala še večja. Gojiti moramo gotove simpatije napram tema dvema državama tudi v sedanjem položaju. Obe državi smatramo, da sta dovolj zavarovani proti vsem motnjam in da jih ne bo zadela usoda Češkoslovaške in Poljske. Dolžnost mi je pripomniti, da taka doktrina nevrtalev počiva na predpostavki, da za malo državo ni ničesar boljšega, kakor da se ne vmešava v vojno, ki jo vodijo Nemčija in zavezanci. Toda ta doktrina je osnovana na drugi predpostavki, namreč na tej predpostavki, da malim državam ne more biti indiferentno, ali se bo vojna končala z zmago Nemčije ali zaveznikov. Ni jih ne bo in jih tudi ne more rešiti, razen ako se odločijo braniti se in da korakajo z ostalimi državami, ki so pripravljene braniti se.

Kaj je bilo na Brennerju

Nato je Chamberlain prešel na sestanek, ki se je izvršil med obema diktatorjema na Brennerju. Ta sestanek je seveda dal mnogo prilik, da se o njem govori. Nekateri mislijo, da je na tem sestanku bil tudi govor o novih mirovnihih predlogih. Ni znano, ali je to točno ali ne. Samo to vem, da sta se ta dva gentlemena mogla razgovarjati o prilikah, pod katerimi je nemška muna uničila italijansko ladjo. Karkoli pa se bo zgodilo po tem sestanku, mi smo pripravljene pričakovati nove dogodke. Težko se bomo odrekli svojim ciljem, zaradi katerih smo šli v vojno.

So ljudje, ki zahtevajo, da vodimo odločnejšo politiko. Z odgovornostjo, ki pada na naše rame, se ne moremo in ne smemo spuščati v avanture, ki po našem mnenju nimajo mnogo izgleda za uspeh. Svoje odločitve bomo sklepali glede — kako bi rekel — odločneje politike, po posvetovanju in po dolgem proučevanju položaja na svetu, do tedaj pa bo najboljši način zavarovati si zmago, ta, da si ohranimo našo odločnost in naše edinstvo. (Odobranje.) Na tej poti so z nami vsi naši državljani iz vsega imperija, naši vdani in iskreni prijatelji Francozi s svojo silajno vojsko in brezmejnimi patriotizmom. (Odobranje.) Nad vsem tem pa se zavedamo kakaj se borimo, kar tudi vsak pošten državljani na svetu želi, to je, da ustvarimo dolgotrajen mir, ki bo imel v svojem temelju moralno in o katerem je govoril predsednik Roosevelt. (Dolgotrajno odobranje.) Predsednik vlade je govoril 56 minut.

Seja mariborskega občinskega sveta

Maribor, 20. marca.

Nocoj ob pol 7 je bila v mestni posvetovalnici seja mariborskega občinskega sveta, ki pa je bila zelo kratka. Trajala je komaj dobrih 10 minut. Toda po dalekosežnosti sklepov je bila ta seja zelo pomembna. Zupan dr. Juvan je uvodoma poročal, da je občinski svetnik dr. Vebler odložil mandat, ker je postal član državnega sveta.

Nato je dobil besedo referent finančnega odseka ravnatelj Hrastelj, ki je sporočil, da je finančni minister odobril nov proračun z nekaterimi spremembami. Te spremembe pa se tičejo trošarine na pivo in vino in sicer v tem smislu, da se uvedejo spet stare trošarine, ki so bile doslej v veljavi in pa tiste, ki jih je občinski svet na proračunski seji odobril. Tako se spet znižajo trošarine na pivo od 1 din na 60 par, namesto tega pa se spet dovoli uvedba občinske trošarine na vino, ki znaša 1.50 din od litra.

Mestna občina bo tudi ob prihodu novih proračunskih letu plačala službeni davek mestnim uslužbencem. — V novem proračunu je odobrena anuiteta 250.000 din za posojilo za varstvo otrok za slučaj vojne. Nocoj je občinski svet odobril najetje tega posojila v znesku 2.500.000 din. Posojilo bo občina najela v Mariboru in sicer kot to že poročal zupan na seji finančnega odseka, iz pokojninskega fonda tekstilne tovarne Hutter in drug. Ta fond je važna socialna ustanova, ki jo je osnovala tovarna za svoje delavce pred nekaj leti in se je v fond nabralo že veliko denarja. Denar, ki ga bo ta ustanova posodila mestni občini, bo ostal v Mariboru na varnem in plodonosno naložen.

Nato je poročal podzupan Zebot o novem maksimiranem ceniku za gostinske obrte na področju mariborske mestne občine. Po daljših pogajanjih se je dosegel med zastopniki gostilničarjev in predstavniki mestne občine sporazum v tem smislu, da se zvišajo v novem ceniku cene samo tistih jedi, ki so se na trgu občutno podražile, to so predvsem jajca in krompir. Zvišanje pa bo malenkostno in bo znašalo pri obroku največ 50 par. Cene hotelskih in gostilničarskih sob pa ostanejo iste.

Ravnatelj Pogačnik je dal nato poročilo kot predsednik nadzornega odbora mestnih podjetij glede obračuna za leto 1938-39. Na njegov predlog je občinski svet obračun potrdil. S tem je bila javna seja zaključena.

Aca Stanojevič spet bolan leži v niškem sanatoriju

Beograd, 20. marca. m. Vodja radikalnega glavnega odbora g. Aca Stanojevič, ki se je pred kratkim zdravil v sanatoriju dr. Petkovića, se je v soboto na svojem domu v Knjaževcu z jedjo pokvaril želodec ter so se pri njem pojavili lažji znaki zastrupljenja. Zato so njegovi prijatelji 87 letnega Stanojeviča prepeljali v Niš v Petkovičev sanatorij, kjer je pod skrbno zdravniško nego. Zaradi ponovne oboletosti šefa radikalnega glavnega odbora so odpotovali v Niš Miša Trifunović, Krsta Miletić in Miša Protić.

Miša Trifunović je častnikarjem izjavil, da se je zdravstveno stanje Stanojeviča zboljšalo in da bo čez nekaj dni lahko odšel na oddih v Niško banjo. To so potrdili častnikarjem tudi zdravniki. Po njihovi izjavi Stanojevič optimistično gleda na stanje svoje bolezni. Zaradi preostanih bolečin je Aca Stanojevič zelo oslabil ter danes sploh ni hotel použiti predpisane hrane in so ga zato morali umetno hraniti. Zato so zdravniki, katerim je zapuano zdravljenje Stanojeviča, poklicali v Niš znanega internista dr. Močanina.

Prvak glavnega odbora Krsta Miletić je popoldne iz Niša odpotoval v Belgrad, da obvesti o stanju Stanojeviča druge člane glavnega odbora. Miša Trifunović je ostal še nadalje v Nišu. Poleg razgovorov s svojimi političnimi pristajši, je imel danes dva sestanka s senatorjem ing. Milanom

Velik Chamberlainov govor o Finski, letalskih napadih in zavezniških namenih

London, 19. marca. t. Reuter: Chamberlain je govoril v terek v spodnji zbornici. Izjavil je med drugim:

Finci so ohranili svoje obličje in dosegli spoštovanje vsega sveta, finska vlada si je ohranila oblast nad zemljo, moralo in sposobnost za borbo. Njihova vojska je ostala nedotaknjena, duh naroda ni zlomljen. Ako mi v Angliji kljub vsemu, kar smo storili, nismo mogli rešiti Finske od onega, kar je zadelo, smo pa še dalje sposobni pomagati (odobranje).

Nikdar ne bi Niti trenutek se ne more obdržati trditve

Največji letalski napad sedanje vojne

Angieška letala so ponoči sedem ur bombardirala nemški otok Sylt, popoldne ob 15. uri pa se je začel nov napad

London, 20. marca. Reuter. Akcija angleškega letalstva nad nemškim otokom Sylt je trajala pet ur. Vsa angleška letala so se vrnila v oporišča.

Napad je trajal sedem ur

Kodanj, 20. marca. AA. Reuter. Ob 0.45 je prišlo nad otok Sylt še večje število angleških bombnikov, ki so metali bombe. Neko letalo je vrglo na Hornum bombe nekaj pred polnočjo. Malo pozneje se je to letalo vžgalo ter padlo na pesek ob severni obali otoka Sylt.

London, 20. marca. AA. Havas. Ob dveh zjutraj je bilo objavljeno uradno poročilo, da bombardiranje Hornuma še vedno traja. Agencija Reuter izve iz Kodanja, da so okoli polnoči pripela nad otok Sylt nova angleška letala. Pričakuje se, da bo uradno sporočilo o napadu objavljeno jutri.

London, 20. marca. AA. Havas. Ob treh zjutraj je bilo uradno sporočeno, da se je bombardiranje Hornuma začelo sredi 20 in da še vedno traja. Prva eskadrila angleških bombnikov se je vrnila v svoje oporišče, potem ko je izvršila svoj nalog.

London, 20. marca. AA. Havas. Po poročilih, ki jih je dobila agencija Reuter iz Kodanja, so opazili v luči Tender na Syltu požar. Od 20. ure zvečer do ene ponoči so pripelje štiri eskadrile angleških bombnikov nad otok Sylt.

London, 20. marca. AA. Reuter. V trenutku, ko so se angleška letala pojavila nad nemškim letal. oporiščem pri Hornumu, so začele nemške protiletalske baterije napravljati ognjeno baržo ter onemogočiti angleškim letalcem vsako akcijo. Takoga grmenja topov po pripovedovanju očividcev z danskega ozemlja, od začetka vojne še ni bilo. Streljanje se je slišalo tudi s Helgolanda, videti pa je bilo tudi dim granat, ki so eksplodirale v zraku. Svetili so tudi reflektorji, tako da je bil ves horizont razsvetljen. Nekoliko minut po alarmu siren se je pojavilo prvo angleško letalo ter vrglo na Hornum dve bombi. Takoj nato se je pojavilo še drugo angleško letalo, ki je vrglo istako dve bombi. Jasno je bilo videti, kako je ena od teh bomb zadela cilj. Opazovalci z danskega ozemlja so izjavili, da take borbe še niso imeli prilike videti.

Kodanj, 20. marca. AA. Reuter. Bombardiranje Hindenburgovega nasipa se je začelo okoli 22. ure sredi. Ob 22.35 je neko letalo vrglo dve bombi na luko List na severnem delu otoka Sylt. Nemški reflektorji so stalno razsvetljevali nebo, toda angleškimi letalom se je večinoma posrečilo izogniti se luči reflektorjev ter ostati v temi. Neko letalo je vrglo dve bombi na Hornum, dve bombi na mesto Rantumas in dve bombi na luko List.

Kodanj, 20. marca. AA. Reuter. Ob 2.05 je angleški bombnik vrgel več bomb na Hindenburgov nasip. Na kraju, kamor so padle bombe, je začelo goreti ter se je dvigal proti nebu visok stebel dima.

Kodanj, 20. marca. Havas. Sredi 20. in 20.30 uro je bilo slišati močno streljanje v Tondernu v bližini nemške meje. Streljanje je bilo tako močno, da so se hiše v Tondernu tresle.

London, 20. marca. AA. Reuter. Uradno poročajo, da so se vsa angleška letala, ki so se udeležila napada na Hornum, vrnila v svoja oporišča.

Ves napad je bil odlično izveden

Pariz, 20. marca. t. Havas. Francoski pomorski in letalski strokovnjaki izjavljajo, da je bil angleški letalski napad na nemški otok izveden silno dobro in v strokovnih ozirih res odlično. Ta angleški napad na Sylt je odgovor na nemški napad na Scapa Flow.

Angleške letalce bi lahko nekoliko oviralo pri napadu dejstvo, da otok Sylt ni bil proglašen zgolj za vojaško oporišče in da je na otoku še mnogo civilnega prebivalstva. Toda angleški letalci so tokrat na to niso več ozirali, kajti nemški letalci so prvi napadli Scapa Flow in je med žrtvami obležalo tudi več civilnih oseb.

Značilno je tudi, da je angleški letalci izgubili samo eno letalo, dasi je Sylt res sijajno opremljen za protiletalsko obrambo.

Vse podatke o uspešnem napadu na Sylt potrjujejo tudi nevtralna poročila.

Napadalo je 30 bombnikov

London, 20. marca. t. Reuter. V spodnji zbornici je o napadu na Sylt govoril tudi letalski minister Kingsley Wood, ki je izjavil, da je nemški otok napadalo še enkrat več angleških letal, kot pa je bilo nemških letal, ki so napadla Scapa Flow.

Ko so se angleška letala bližala Syltu, jih je sprejelo močno streljanje iz nemških protiletalskih topov. Vendar pa so angleški letalci vrgli zelo mnogo bomb na vojaške stavbe. Vsa angleška letala — razen enega — so se vrnila na svoja letališča.

Angleški bombniki so napadali iz višine in iz nizine. Bombniki so zmetali več ton ogromnih eksplozivnih in zažigalnih bomb.

Škoda mora biti ogromna, kajti angleški bombniki so razbili več hangarjev za vodna letala in

Sramota

Glasilu francoskih katoličanov »La Croix« ima zelo hude, a žal resnične besede za to, kar se je zgodilo na Finskem. V svojem uvodniku od 16. t. m. piše: »Vseh se je polastila žalost: tudi poštenih Nemcev in Rusov. Slava pripada Fincem, ki so znali ohraniti svojo čast. Naša pa je edinole sramota, sramota, da smo ljudje in da se moramo zavedati, da nismo pomagali malemu narodu, najsi bo že iz katerega koli vzroka. Vzroki oportunizma so nas oslepili in uspavali našo vest, da smo zapostavili svojo pravstveno dolžnost in celo, kakor se bo še pokazalo, naše interese. Sram je človeka, da je človek sedanjega časa. Lahko se ponašamo s svojim materialnim napredkom, a še tega ponosa nas mora biti sram, ker služi ta napredek samo čim dovršenejši umetnosti ubijanja. Bili so časi, ko je evropsko človeštvo šlo v boj za vero, torej za idealne pobude, danes pa zaman iščemo soglasja in enotnosti proti brezboštvi, ki podira barikade, katere ga ločijo od krščanske omike.«

zažgali več petrolejskih skladišč. Prav tako je uničenih več železniških tirov.

Nad otokom so angleška letala danes dopoldne opravila izvidniški polet. Tudi ta letala je sprejelo močno protiletalsko obstreljevanje, toda vsa letala so lahko opravila svojo nalogo.

London, 20. marca. t. Reuter: Danes popoldne se je v spodnji zbornici razvila razprava o tem, kako so nemška letala napadla Scapa Flow in o tem, kako so danes ponoči angleška letala izvedla svoj obsežni napad na nemški otok Sylt.

Churchill je moral odgovarjati na več vprašanj. Poudaril je, da so vse angleške vojne luke urejene tako, da so sposobne za obrambo pred zračnimi napadi. Vendar pa moramo pričakovati še številnejše napade sovražnih letal, pri tem pa moramo biti prepričani, da je to popolnoma v skladu z razvojem vojskovanja.

Za njim je govoril vojni minister Stanley, ki je poudaril, da ni nikjer videti nobene možnosti, da bi se mogla ta vojna zaključiti s kompromisom. Zato se naj angleški narod varuje pred dvema nevarnostima: pred pretiranim optimizmom in pred pretiranim črnogledstvom. Vsi tisti so smešni optimisti, ki mislijo, da se bo Nemčija uklonila, ne da bi vrgla v borbo vsa svoja vojna sredstva.

London, 20. marca. t. Reuter: Poročajo, da sta danes dopoldne ob 9 še dve angleški letali leteli

Odmevi sestanka na Brennerju:

Vsi odklanjajo posredovanje za mir

London, 20. marca. AA. Reuter: Uradni spekter rimske radijske postaje je sporočil danes zjutraj, da Mussolini ni pristal miru za vsako ceno. Vse dokler ni izbruhnila vojna, je rekel speaker, je bil Mussolini tisti evropski državnik, ki ni nehal iskati mirne rešitve in je hotel preprečiti vojno. Sedaj pa ni več verjetno, da bi on mislil, da bi on mislil, da bi se tak čudež moral zgoditi.

Italijanski komentarji

Rim, 20. marca. AA. Stefani: Jutranji listi poudarjajo, da so vsa uganjanja tuje tiska o razgovorih med Mussolinijem in Hitlerjem popolnoma nepotrebna sprico pisanja italijanskih listov kakor tudi sprico reakcije v berlinskih listih. Rimski tisk poudarja poleg tega, da je izjava Sumnerja Wellesa uničila vsa uganjanja, ki so prišla iz Londona in Pariza glede mirovnega načrta, ki naj bi bil ameriškega podtajnika izročil.

Milan, 20. marca. AA. Stefani: »Corriere della Sera« poudarja v svojem uvodniku, da so Italijani zadosti pametni in uravnovešeni in zaradi tega ne morejo misliti, da bi se mogel Mussolini ponuditi kot sredstvo za improvizirane sporazume ali pa da bi po enem razgovoru zapustil ali spremenil svoje določeno stališče, ki ni v nasprotju z zvezo z Nemčijo in katero v bistvu odgovarja interesom obeh držav.

Toda v demokratičnih državah je brennerski sestanek povzročil precej zmede glede idej in nasprotja v njihovih stališčih. Tuje vesti so naglašale, da se bo iz tega sestanka rodil mir in to dokazuje, kako je v teh državah vojna nepopularna. Po drugi strani pa so listi v Londonu in Parizu ostro odgovarjali na neko mirovno ofenzivo. To pa spet dokazuje napadalnost kljub trditvam, da je vojna za vseznikov edino obrambna vojna.

Milan, 20. marca. AA. Stefani: »Popolo d'Italia« opozarja na sestanek, ki je bil v Parizu 1923 leta med Briandom in Austonom Chamberlainom. List poudarja, da je po triurnem razgovoru, ki ni pripeljal do nobenega rezultata, Briand dosegel edino to, da je Chamberlain odšel z njim in pri vratih izjavil časnika, da sta se v celoti sporazumela. Ves svet je bil takrat zadovoljen. Te demokratske mistifikacije, pravi list, so se čisto ponavljale z znanimi tragičnimi rezultati in se danes spet ponavljajo med Londonom in Parizom. Danes je čas Mussolinijeve diplomacije. Zadnji sestanek dveh narodnih voditeljev ni nobena besedna igra.

Mnenje v Parizu

Pariz, 20. marca. AA. Havas. Diplomatski uredniki francoskih listov povečajo še naprej svojo pozornost mirovni ofenzivi, ki predstavlja danes glavno aktualnost. Zdi se, da poskušajo Nemčija po odločnem stališču Francije in Velike Britanije, kakor tudi po izjavah, ki so jih dale vodilne osebnosti teh držav Wellesu, zanikati obstoj mirovne ofenzive.

»Oeuvre« pravi, da je dopisnik italijanskega lista »Lavoro Fascista« pisal, da se Nemčija nahaja na razpotju ali bo uspeša s svojimi napori, da bi zavezniške prešlela na sprejem kompromisnega miru ali pa bo izvršila napad na koncu prvega tedna aprila. Recimo, pravi list, da je rajši insistiral na tem, da je prvo mogoče doseči pred koncem t. m. V poluradnih italijanskih krogih potrjujejo, da bi v slučaju neuspeha te nemške mirovne ofenzive, Nemčija bila pripravljena začeti z ofenzivo na bojnem polju. Vojna ofenziva bi se začela verjetno v zraku in na morju prej kakor na kopnem. Nemški predstavniki v Rimu kažejo največji optimizem glede uspeha takega nemškega dejanja. Toda zdi se, da se sv. oče popolnoma strinja s predsednikom Rooseveltom, da je nemogoče lotiti se naporov za upostavitve miru prej preden bi se našla temeljna osnova. Po nekaterih vesteh se je papež zlasti zavzemal, da bi Italija ohranila etališče nevojejujoče se države. Po nekih drugih vesteh

nad Sylt, kjer sta hitro fotografirali vse, kar so angleški bombniki razdeljali ponoči na tem otoku.

Bombe iz angleških letal so zadale več hangarjev, kjer so bili nemški hidroavioni. Prav tako so bombe razdelele veliko število barak, v katerih je nameščena letalska posadka.

Pri napadu na otok Sylt so sodelovala najnovejša angleška bombna letala »Wellington Whitley«, napada pa se je udeležilo 30 bombnikov.

Še en napad ob belem dnevu

Kodanj, 20. marca. t. Reuter: Popoldne ob 15. uri se je na otoku Syltu zopet opazilo veliko vrvenje, ko so se nova angleška letala bližala na obzorju. Protiletalski topovi so začeli takoj močno streljati. Podrobnosti še niso znane.

Preko 10.000
zdravniških
priznanj!

Serravallo

Železnato
KINA-VINO

ZA OKREPITEV SLABOTNIH, SLABOKRVNIH IN REKONVALESCENTOV.

Izvrsten okus — Dobiva se v vseh lekarnah po naslednjih cenah: litrska steklenica Din 77,-, politrska Din 48,-, četrtlitrska Din 32,-. Reg. S. br. 3290 od 24. II. 1933.

nadaljuje list, se zdi, da Sumner Welles ni odnesel najugodnejših vtisov iz Berlina.

»Jour« pravi, da je bil manevar mirovne ofenzive nespreten kljub širokemu zamahu. V prilog te svoje trditve navaja list Rooseveltove poskuse, da reši mir, in navaja načine kako je Nemčija na te poskuse odgovarjala. List meni, da se je Nemčiji posrečilo dobiti Italijo in Sovjetsko Rusijo, da bi močnejše pritiskala na Francijo in Veliko Britanijo za sklenitev miru. Ordre pravi, da sta Nemčija in Italija verjetno izročili Wellesu dokument, s katerim se črno na belem postavljajo nemško-italijanski cilji proti francosko-britanskim vojnim ciljem. List pa vendar meni, da interesi Nemčije in Italije niso istovetni in pravi, da sestanek na Brennerju ni dodal nič novega k že obstoječim sporazumom.

Nemško naziranje

Berlin, 20. marca. AA. DNB. O priliki sestanka vodje Nemčije in Mussolinija na Brennerju naglašala »Frankfurter Zeitung« v svojem komentarju, da morata Nemčija in Italija postaviti velike zahteve načelnega pomena, ako želita zavarovati za bodočnost evropski razvoj svojega nacionalnega obstoja in preprečiti nevarnost, ki jima preti od drugih velesil. Italijani so dali vsemu svetu jasno na znanje, kaj mislijo in kaj želijo. Nemški vojni cilji niso nič manj jasni. Formuliral jih je sam Hitler. Borba za te cilje je stopila v odločilno fazo. Zapadni velesili stalno trdita, da odklanjata vsak polovičarski mir.

Vodja Nemčije in predsednik italijanske vlade

Važno za trgovce in podjetnike!

Na bolje se navežejo stiki in poznanstva z najširšim občinstvom po časopisju z oglašanjem v največjem in najbolj razširjenem slovenskem dnevniku »SLOVENCU«. Posebno oglosi v njegovi pomnoženi velikonočni številki bodo neprecenljive vrednosti.

Pohitite torej z oglosi za velikonočno številko, ker ti oglosi se sprejemajo samo do petka opoldne. Velikonočni »Slovenec« pa izide že v soboto zjutraj

Schacht potuje v Bukarešto

Pariz, 21. marca. AA. Havas: Kakor se izve, bo odpotoval dr. Schacht 21. t. m. z Dunaja v Bukarešto. Istega dne odpotuje v Bukarešto državni podtajnik zunanjega ministrstva Weiszäcker in vodja nemške fronte dela dr. Ley.

Dr. Toth - minister za oboroževanje

Berlin, 20. marca. AA. DNB: Da bi mogel učinkovito izvesti obsežen program, ki ga je vodja rajha postavil v proizvodnji orožja in streliva, bodo prišla vsa podjetja, ki izdelujejo orožje in strelivo, pod skupno nadzorstvo, da bi razvila do skrajnih možnosti svojo kapaciteto. Zaradi tega je Hitler postavil generalnega inšpektorja nemških cest dr. Totha za ministra za oborožitev in proizvodnjo streliva. Kakor znano ni Toth izpeljal samo veliko večino nemških avtomobilskih cest, temveč je v najkrajšem času dovršil ogromne utrdbe Siegfriedove linije. Obseg dolžnosti in pristojnosti

Nemško poročilo o napadu

Berlin, 20. marca. AA. DNB. V nemških krogih prevladuje mnenje, da je bil napad britanskih letal na otok Sylt izvršen iz propagandnih razlogov. Velika Britanija je hotela na ta način odstraniti mučni vtis napada nemških letal na Scapa Flow ne samo v nevtralnih državah, temveč tudi v sami Veliki Britaniji. Nemški krogi poudarjajo, da to njihovo razlago podpira tudi dejstvo, da angleški radio in agencija Reuter javljala podrobnosti o tem napadu še v času, ko je bil napad v teku in da sta radio in Reuter takoj v prvih poročilih trdila, da se je napad posrečil v polni meri. Toda napad britanskih letal na Sylt se je začel okrog 20 in je trajal do 2.40 zjutraj. Že po 21. uri je londonska radijska postaja objavila sporočilo o velikem uspehu tega napada. V tem času niso mogli v Londonu sploh nič vedeti o rezultatu akcije britanskega letalstva. Karakteristično je, da so britanski poročila zamožala dejstvo, da so britanski bombniki metali bombe tudi na dansko ozemlje in da so poškodovali tudi holandsko ozemlje.

sta istotako trdno odločena, da se ne odrečeta življenjskim pravicam, ki so brezpogojno potrebna. Med obema skupinama velesil obstaja vsekakor velika razlika. Zapadni velesili nista sposobni prevzeti inicijative za nadaljni razvoj dogodkov. Inicijativa leži v rokah Nemčije in njenih zaveznikov.

Maršal Graziani pri Mussoliniju

Rim, 20. marca. t. Reuter. Mussolini je danes sprejel nač. italijanskega generalnega štaba maršala Grazianija. Po razgovoru so izjavljali, da je Mussolini z maršalom Grazianijem obravnaval razna vprašanja vojaških priprav v Italiji.

Rim, 20. marca. b. Po sestanku Mussolinija in Hitlerja na Brennerju pripisujejo diplomatski in politični krogi največji pomen konferenci šefa italijanskega generalnega štaba maršala Grazianija s šefom italijanske vlade Mussolinijem. Kratko uradno poročilo pravi, da je italijanski ministri predsednik Mussolini dopoldne sprejel maršala Grazianija, s katerim je bil dolgo v razgovorih. Uradno poudarjajo, da je bil ta razgovor posvečen važnim vprašanjem o vojnih pripravah Italije, ki se morajo sedaj okrepiti. Splošno smatrajo, da so vsi izgledi za mir med zavezniški in Nemčijo propadli in da bo Italija v najkrajšem času storila odgovarjajoče vojaške ukrepe zaradi svoje varnosti, če bo vojna zavzela katastrofalni in totalitarni obseg.

Rim, 20. marca. b. V zvezi s poročili zadnjih dni trdijo diplomatski krogi v Italiji, da bo na Balkanu vladal mir, pa naj se zgodi kar koli, ker se interesi Italije ne morejo spraviti v sklad s kakršnim koli korakom tujih držav v tem delu Evrope. Tudi Nemčija nima interesa, da bi prišlo na Balkanu do kakšnega spora, ker bi v tem slučaju ostala brez raznih surovin, ki jih nujno potrebuje. Nemčija ima na Balkanu edini interes in ta je nevtralnost.

novoga ministra za oboroževanje in strelivo je že določeno s posebno uredbo, ki jo je izdal vodja rajha.

Angleška vlada je odgovorila na italijansko protestno noto

London, 20. marca. t. Reuter: Danes je angleška vlada izročila italijanski vladi svoj odgovor na italijansko protestno noto zaradi zaplembe nemškega premoaga, ki so ga italijanski parniki vozili iz Nizozemske v Italijo.

Amerika potrojila proizvodnjo letal

Washington, 20. marca. AA. Reuter: Roosevelt je o priliki sprejema novinarjev izjavil, da so ameriške tovarne letal potrojile kapaciteto v teku minulega leta. Glede polemike v zvezi s prodajo novih letalskih modelov tujim državam, je Roosevelt dejal, da sploh ne more biti besede o tem, da bi se izdajale neke vojaške tajnosti, kajti letala sama ne predstavljajo nobene tajnosti, temveč predstavlja tajnost samo orožje teh letal. Roosevelt je dodal, da bodo Zedinjene države varovale glede tega orožja tajnost, čim dalje se bo dalo.

Francija odobrila izseljenski sporazum z Jugoslavijo

Pariz, 21. marca. AA. Havas: Senat je večerajšnji popoldanski seji z dviganjem roke sprejel zakonski načrt, s katerim se odobrava sporazum o izmenjavi delovnih moči med Francijo in Jugoslavijo.

Zemunska vremenska napoved: Postopno se bo razvedrilo od zahoda proti vzhodu. Pretežno oblačno bo v vzhodnih krajih. Na planinah bo verjetno dež ali sneg. Toplota se ne bo znatno spreminila.

Welles je odpotoval domov

Genova, 20. marca. b. Ameriški odposlanec Sumner Welles je odpotoval danes ob 13.35 s parnikom »Conte di Savoia« v Ameriko. Že nekaj pred 10. uro je odšel na ladjo. Sumner Welles je po 24 dnevnem obisku v Evropi včeraj ob 23 zapustil Rim. Popreje se je razgovarjal še z italijanskim zunanjim ministrom grofom Ciano, medtem ko ga Mussolini ni nič več sprejel. To je bilo za politične kroge veliko iznenadenje, ker so vsi računali s tem, da bo Mussolini g. Wellesu sporočil še zadnjo besedo Nemčije.

Politični krogi v Londonu tolmačijo to na ta

način, da Mussolini od Hitlerja sploh ni sprejel nobene mirovne ponudbe za posredovanje. Ni še ugotovljeno, če je bila vsebina mirovne ponudbe kanclerja Hitlerja takšna, da jo Mussolini ni hotel dalje izročiti, ali pa da se na Brennerju o tem vprašanju sploh ni več razgovarjalo. Verjetno je Mussolini na Brennerju prišel do prepričanja, da je vsak nadaljni sestanek z Wellesom nepotreben.

Genova, 20. marca. AA. Havas. Ob 11 dopoldne se je Sumner Welles vkrval na ladjo »Conte di Savoia«, katera je ob 13 odplula v Newyork.

Gospodarstvo

Davčna novela ostane

V ponedeljek se je v Belgradu, kakor smo že poročali začela konferenca zastopnikov gospodarskih zbornic in finančnem ministertvu z zastopniki finančnega ministertva. Toda do pravega rezultata ni prišlo. Kajti ministertvo vztraja na stališču, da se ne morejo menjati glavni predpisi zakonskih uredb, zlasti ne glede stopnje, pač pa je pripravljeno izpremeniti razne pravilnike, razpise in tolmačenja, da tako olajša davčno prakso. Omogočeno bo blažje tolmačenje odredb glede plačevanja davkov, sankcij itd.

Tudi ni ministertvo pristalo na to, da bi se odmera za 1940 izvršila na podlagi prijav za 1939. Letošnja odmera se bo izvršila predvsem na novih predpisih.

V sredo so se sestali predsedniki trgovskih in industrijskih zbornic, da razpravljajo o nastalem položaju in se posvetijo o nadaljnjih ukrepih za zaščito svojih interesov.

Edina izprememba, ki bo menda uveljavljena, se tiče dodatnega davka na dividende. Do sedaj je znašal dividendni davek 10%, po novem pa je

bil znatno zvišan po stopnji dividende in je dosegel največ 25%. Tako je pričakovati revizijo novih stopenj. Nadalje so zastopniki finančnega ministertva obljubili, da se posebni prispevki za narodno obrambo ne bo računal v podlogo, odnosno da ne bo pribitna postavka za ugotavljanje podlage.

Davčna reforma 1939-1940. Pod tem naslovom je Zbornica trgovino, obrt in industrijo izdala poročilo o delu konference gospodarskih zbornic, ki je bila dne 17. in 18. januarja v Ljubljani glede davčne reforme. Knjiga vsebuje na 195 straneh vse referate in govore na tej konferenci, torej dragocen material, ki bo lahko služil vsem merodajnim faktorjem pri presojanju dalekosežnosti davčne reforme. Knjiga vsebuje tudi predloge gospodarskih zbornic za izpremembo novih davčnih predpisov in konkretne primere po novi davčni zakonodaji, ki kažejo, kako zelo bo naraslo breme gospodarstva in ki potrjujejo stališče zbornic, da bi se novi davčni predpisi izpremenili, da bi vsaj deloma ustrezali potrebam gospodarstva.

Razdelitev in cene bombažnega prediva

Na seji sekcije za bombaž in svilo pri ministertvu za trgovino in industrijo je bilo ugotovljeno, da je Narodna banka izdala odobritev za 11. četrtletje 1940 predilnicam za uvoz 5.117.025 kg bombažnega prediva. Če se odbije še 10% za odpadke, ostane 4.605.826 kg prediva. Od tega pa je odbiti še 500.000 kg kmetijskega prediva, 500.000 kilogramov prediva za trikotanje in tvornice nogavice, tako da ostane z razdelitvijo še 3,5 milij. kg prediva. Pod predpostavko, da je v državi 20.000 stavev (po statistiki trg. ministertva jih je 16.875), bi prišlo na eno stavbo, vpoštevajoč vedno isto širino, povprečno 175 kg prediva za tri mesece od aprila do 30. junija. Da bi se napravilo nekaj rezerv in zadovoljilo tudi druge potrebe, bo prišlo na 1 stavev okoli 150 kg prediva pri stalni normamline širine 4/4.

Zaradi tega morajo vse tkalnice dostaviti Zvezi tekstilnih tvornic točne podatke o svojih stavbah in njih velikosti do 25. marca 1940, o svojih zalozah prediva itd. Na osnovi vseh zbranih podatkov bi se izvršila razdelitev na posamezne tkalnice s posebnimi izkaznicami. Podatke naj pošljejo tudi tkalnice, ki so priključene predilnicam, ker bodo dobile predivo po istem ključu kot solo tkalnice.

Nadalje je bilo sklenjeno, da bodo zaračunale predilnice tkalnicam bombažno predivo po 33,50 din za kg franko vagon predilnica proti plačilu v gotovini čista kasa brez skonta. Podlaga za kalkulacijo je cena bombaža franko predilnica v znesku 22,75 din za kg, v ceni 33,50 din pa je povprečno kalkulirano 30% zaradi povečanja cen pomožnega materiala in 15% za povečane mezde. Razlika v stroških in v ceni bombaža 0,50 din na višje ali nižje se ne bo vpoštevala. Vse te cene se razumejo na bazi št. 20 »Amerika«, dočim za druge številke veljajo dosedajni dodatki oz. odbitki.

Izprememba uredbe o gospodar. svetovalcih na Hrvaškem

»Narodne novine« v Zagrebu prinašajo uredbo o izpremembi in dopolnitvi uredbe o gospodarskih svetovalcih, ki velja za banovino Hrvaško. Predvsem je v novi uredbi izpremenjeno določilo o praksi, ki jo morajo imeti prisilici za naslov gospodarskega svetovalca. Novo določilo pravi, da se da dovoljenje onemu, ki je vršil pet let prakso, od katere pa mora obvezno prevesti eno leto v trgovinski ali finančni stroki državne, odnosno banovinske uprave ali pri gospodarskih zbornicah, štiri leta pa v javni službi zasebnega značaja ali v zasebni poslovni praksi ali pri gospodarskem svetovalcu in ki po tej praksi položi izpit za gospodarskega svetovalca po odredbah naredbe, katero bo predpisal ban. Dosedanja uredba ni določala nobenega izpita za gospodarskega svetovalca. Nadalje je na Hrvaškem odpadel drugi odstavek 2. člena uredbe, ki pravi, da lahko poklic izvršuje oseba, ki je sposobna za vršenje pravnih poslov in zanesljiva. Končno je ban pooblaščen predpisati bližnje odredbe o delokrogu gospodarskih svetovalcev, o praksi kakor tudi o njih stanovski organizaciji s posebno naredbo. — Pripominjamo, da uredba o gospodarskih svetovalcih, ki je izšla že dne 7. avgusta 1939 v »Službenih novinah«, doslej še ni bila objavljena v slovenskem »Službenem listu«.

Stanje Narodne banke

Narodna banka izkazuje za 15. marec 1940 naslednje stanje (vse v milij. din. v oklepajih razlika v primeri s stanjem dne 8. marca 1940):
Aktiva: Zlato v blaginjah 2.023,5 (+1,0), zlato v inozemstvu 13,96, skupna podlaga 2.036,9 (+1,0), devize izven podlage 909,1 (+6,6), kovani denar 520,8 (+31,2), posojila: menična 1.718,5 (—15,86), lombardna 71,5 (—1,7), skupno posojila

1.790,0 (—17,55), eskont bonov drž. obrambe 1.712,0 (+38,0), vrednosti rez. sklada 247,15 (+16,07), vrednosti ostalih skladov 40,7 (+2,95), razna aktiva 2.182,26 (—38,4).

Pasiva: rezervni sklad 249,7 (+1,0), ostali skladi 42,0 (+0,64), bankovci v obtoku 10.179,3 (—27,7), drž. terjatve 99,8 (+20,75), žirovni računi 1.018,04 (+103,4), razni računi 843,6 (—90,9), skupno obveznostni po vidu 1.961,4 (+33,3), obveznostni z rokom 100,0, razna pasiva 386,8 (+32,17).

Obtok bankovcev in obvezn. z rokom 12.140,755 (+7,6), skupna podlaga po stvarni vrednosti 3.259,04 (+2,5), od tega samo zlato v blaginjah 3.237,65 (+2,5) milij. din, skupno kritje 26,84 (v prejšnjem izkazu 26,83%), od tega samo z zlatom v blaginjah po stvarni vrednosti 26,66 (26,66%).

Ljubljanska Kreditna banka

Uprava banke je na svoji plenarni seji dne 16. t. m. pod predsedstvom g. Ivana Jelatinca poročilo ravnanje odbora bilanco zavoda za leto 1939, ki izkazuje s prenosom vred 1.834,072 dinarjev čistega dobička. Upravni svet zavoda je sklenil, predlagati običnemu zboru, ki se bo vršil dne 27. aprila t. l., izplačilo 4% dividende prirediteljem delničarjem, dodelitev din 120.000 rednemu rezervnemu fondu in din 1.000.000 specialnemu rezervnemu fondu za udeležbe.

Iz poročila ravnanja je razvidno, da je bilančna vsota novega poslovanja zopet narasla in je likvidnost banke izredno velika.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo v Ljubljani

V sredo, dne 20. marca, je bil občni zbor delničarjev Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo v Ljubljani, kateremu je predsedoval gosp. Andrej Šarabon. Iz poslovnega poročila zavoda posnemamo, da kljub težavam lanskega leta bilančna vsota ni mnogo zmanjšana. Na aktivni strani se je zmanjšala predvsem postavka dolžnikov, ker trgovina in industrija ne izrabljata toliko kreditov kot normalno, saj zahtevajo za svoje proizvode po navadi takojšnje plačilo ali pa celo vnaprej. Likvidnost zavoda je ostala na prejšnji znatni višini, kajti blagajna z blagajniškimi zapiski ministertva financ sta znašala 77,56 (1938 68,5) milijona din. Med aktivni se je nadalje povečala postavka drž. papirjev in nepremičnin zaradi prizidka poslovnega poslojpa. Bruttodonos se je brez prenosa iz prejšnjega leta povečal od 7,5 na 7,6 milijona din, čisti dobiček pa od 2,14 na 2,27 milij. Skupni čisti dobiček je znašal 2,96 (2,79) milij. din in se razdeli v do sedaj običajni izmeri. Zlasti so bili dotirani razni skladi z večjimi zneski. Dividenda znaša 10% kot za 1938 in se bo izplačevala kupon začeni s 1. aprilom 1940 pri blagajni zavoda.

Vinska razstava v Dramljah pri Celju

Celje, 18. marca.

V nedeljo se je pričela v Dramljah pri Celju vinska razstava in vinski sejem. Ze večerja so se zbrali vinarški strokovnjaki gg. inž. Zupančič, inž. Lah, svetnik Kuret, kmetijski referent g. Sitar ter vinogradnika Vodusek in Stojan in ocenili razstavljen vina. Vinogradniki so v velikem številu razstavili svoja vina raznih mešanih vrst, kakor tudi izbranih. Vseh vrst je bilo 70. Vina so bila harmonična in osvežujočega okusa. Nekaj muškatinih vin je imelo tudi prijeten in sorti izrazit buket. V splošnem so vsa vina bila zelo dobro ocenjena, zlasti bela, a tudi rdeča niso zaostajala in se je ocenjevalna komisija prav pohvalno izrazila.

Razstavo je odprl pokrovitelj g. senator Alojzij Mihelič, takoj nato pa je imel uvodne besede podnačelnik Kmetiče zveze g. Jager Joško, ki je pozdravil zastopnika bana okrajnega načelnika gospoda dr. Ivana Zobca, senatorja g. Alojzija Miheliča kot pokrovitelja razstave, svetnika g. Kure-

ta, prof. g. Cestnika Antona, inšpektorja ravnatelja dr. Kotnika in kmetijskega referenta g. Sitarja. Ob priliki otvoritve so govorili zastopnik g. bana gosp. dr. Zobec, ki je v njegovem imenu spregovoril nekaj besed o pomenu vinarstva in želel obilo uspeha. Vinogradniki je pozdravil tudi senator g. Alojzij Mihelič in zastopnik kmetijskega oddelka banke uprave g. Kuret. Obiskovalci razstave so rado vedno in s posebno slastjo pokušali vsa dobra vina iz raznih krajev.

PLAČILO PRODAJNEGA BLAGA NA LJUBLJANSKEM VELESEJMU

Finančno ministertvo, bančni in valutni oddelek, je odobrilo, da morejo inozemski razstavljalci inozemskega blaga, ki bodo sodelovali na letošnjih ljubljanskih velesejmi (1—10. junij, 31. avgust do 9. september), nakazati protivrednost prodanega blaga, in sicer preko pooblaščenih zavodov na način, kakor je predvideno v plačilnih sporazumih za pojedine države, od kjer razstavljeno blago izvira. Opravičenje teh nakazil bo na osnovi potrdil velesejske uprave, da je dotično blago na velesejmu razstavljeno, na velesejmu prodano in da so zanj plačane vse redne državne dajatve. — Kar se tiče blaga, ki izvira iz neklerinskih držav in bo na velesejmu razstavljeno, se bo izvršilo plačilo v inozemstvo v svobodnih devizah, mora pa biti za vsak konkreten primer že pred uvozom preskrbljeno dovoljenje izvoznega komiteja pri Narodni banki.

Podružnica Zadrugne gospodarske banke v Belgradu je bila protokolirana pri belgrajskem trgovskem sodišču dne 13. marca, sedaj pa prinašajo »Službene novine« vpis v trgovinski register (19. marca 1940). Za podružnico sta pooblaščen podpisovalci namestnik ravnatelja podružnice gosp. Stanko Vojte, in prokurist podružnice g. Fran Erjavec.

Naša pogajanja v inozemstvu. Kakor smo že poročali, je imel odpotovati viceguverner Narodne banke g. dr. Ivo Belin v London. Sedaj poročajo iz Belgrada, da odpotuje dr. Belin v sredo zvečer iz Belgrada v London. Nadalje je pričakovati, da se bodo prihodnji teden začela pogajanja z Grčijo za sklenitev novega trgovskega in plačilnega sporazuma. Našo delegacijo vodi pomočnik trgovskega ministra g. dr. Sava Obradović.

Izvoz riža iz Italije ustatiljen. Lanski pridelek riža v Italiji je bil zelo slab in istočasno je narastel tudi konzum riža v Italiji. Zaradi tega je italijanska vlada sklenila ustavi izvoz riža. Največ italijanskega riža je šlo doslej na Madžarsko, Jugoslavijo in Svico. Naša država bi imela dobiti od Italije 1000 vagonov riža za dobo od 15. marca do 15. oktobra. Zaradi tega je pričakovati, da bo naša država dobila komaj eno desetino prvotno pogojene količine riža.

Nadrobna trgovina in prodaja sladkorja. Trgovci, ki prodajajo na veliko in na drobno sladkor v Ljubljani, so prejeli večerj okolišne prodajne centre za sladkor v Belgradu, ki zadeva maksimalne cene sladkorja v nadrobni trgovini. Obstaja namreč namen izenačiti nivo cen sladkorja v vsej državi na isto višino, toda pri tem se je silno zmanjšal zaslužek nadrobni trgovci, ki bi morali po novem prodajati sladkor v izgubo. Gospodarske organizacije o teh namenih niso bile poučene, zato eta danes Zbornica za trgovino, obrt in industrijo ter Zveza trgovskih združenj odposlali na merodajna mesta v Belgrad brzojavke, s katerimi zahtevajo ukinitve napovedanih ukrepov.

Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani ima svoj občni zbor dne 27. marca 1940 ob pol desetih dopoldne v društveni sejni dvorani v palači Ljubljanske kreditne banke, Tyrševa cesta 1 b-II.

Naša trgovska mornarica. Na glavni skupščini delničarjev naše največje paroplovne družbe, Jugoslovskega Lloydja v Splitu, je bilo ugotovljeno, da bo morala naša trgovska mornarica plačati za svoje ladje posebnega davka okoli 70 milij. din; ta davek je bil namreč uveden za svobodno plobo, v kateri so zaslužki zelo veliki. — Dividenda družbe znaša 40 din na delnico, dočim je znašala za 1938 samo 26 din čistih (imenska vrednost delnice je 100 din).

Pravilnik o izdajanju in uporabi bonov za izplačilo kmetijskih dolgov Privileg. agrarne banke. V »Službenih novinah« z dne 19. marca je izšel pravilnik o izdajanju in uporabi bonov za izplačilo kmetijskih dolgov Privileg. agrarne banke na osnovi uredbe o likvidaciji kmetijskih dolgov po čl. 18 te uredbe. Tu gre namreč za bone, ki jih izdaja Privilegirana agrarna banka denarnim zavodom na podstavi njih terjatev v tekočem računu in služijo za lombard teh terjatev, da bi tako denarni zavodi prišli čimprej do gotovine, ki jim je potrebna za izplačilo njih obveznosti. Privileg. agrarna banka bo sprejemala bone, katerih rok pada v tekoče leto, za odplačilo anuitet v celoti ali delno po njih imenski vrednosti.

Prenos poslov o kartelih na banovino Hrvatsko. Trgovinski minister g. dr. Andres je predpisal navodilo o prenosu poslov o uredbi o kartelih z ministertva trgovine in industrije na bansko oblast na Hrvatskem. Banovina Hrvatska je nadzorstvena oblast za kartele, ki imajo sedeže na njenem področju, za ostale pa trgovinsko ministertvo. Ministertvo samo pa je tudi še nadzorstvena oblast nad karteliranimi firmami ali tvornicami, ki se nahajajo izven področja banovine Hrvatske, dočim je nadzorstvena oblast na Hrvatskem hrvatska banovina.

Promet na Donavi se že odpira. Iz Bratislave poročajo, da je bil dne 13. marca odprt redni promet na Donavi med pristanišči Bratislava, Passau, Linc, Dunaj in Bratislava—Budimpešta—Ujspet.

Ivo Andrič itd. Vsi govori so predvsem poudarili veliko udeležbo in zanimanje inozemstva za lipski velesejem, ki je približno prav takšen kakor prejšnja leta. Ni pa posebnega tehničnega sejma, ker so najbrž velike razstave palače tehničnega sejma porabljene za kaj drugega.

Po svečanem govoru ministra g. dr. Goebbelsa so nas peljali v posebno dvorano, kjer smo bili predstavljeni gospodu ministru in smo ostali z njim dalj časa v razgovoru. Govorili smo predvsem o stališču nevtralec v sedanjih vojni in nam je minister g. dr. Goebbels tudi povedal, kako si Nemčija predstavlja nevtralnostno zadržanje.

Sobota in nedelja v Lipskem sta imeli na programu toliko oficijelnih zadev, da smo komaj za nekaj ur prišli na sejem in si predvsem ogledali našo razstavo. Naša država, oziroma Trgovinski muzej v Belgradu prireja vsako leto razstavo naših proizvodov za nemški trg, posebej pa še monopolna uprava. V naših kabinetih se živahno vrtili tudi ravnatelj našega Osrednjega zavoda za žensko domačo obrt g. Božo Radej in z vsi strokovnostjo dela propagando ter prodaja tipke številnim interesentom. Hvala Bogu imamo tudi nekaj kontingentov, da prodamo lahko nekaj razstavljenega blaga Nemčiji in tako dobivajo zaslužek številne naše delovne roke. Seveda, kako bo v bodoče s kupitjo, nihče ne ve, niti neče prerokovati, razne če zatruje, da mora biti še letos konec vojne...

(Dalje.)

Borze

Dne 20. marca.

Denar

Ameriški dolar 55.—

Nemška marka 14.70—14.90

Devizni promet na zagrebški borzi je znašal 6.509.059 din. na belgrajski 8.940.000 din. V efektih je bilo prometa na belgrajski borzi 770.000 din.

Ljubljana — Uradni tečaj:

London 1 funt	165.80—169.00
Pariz 100 frankov	93.70—96.00
Newyork 100 dolarjev	4425.00—4485.00
Zeneva 100 frankov	995.00—1005.00
Amsterdam 100 gold.	2349.50—2387.50
Bruselj 100 belg	752.50—764.50

Ljubljana — Svobodno tržišče:

London 1 funt	204.83—208.03
Pariz 100 frankov	115.81—118.11
Newyork 100 dolarjev	5480.00—5520.00
Zeneva 100 frankov	1228.18—1238.18
Amsterdam 100 gold.	2901.78—2939.78
Bruselj 100 belg	929.36—941.86

Ljubljana — Zasebni kliring:

Berlin 1 marka	14.70—14.90
--------------------------	-------------

Zagreb — Zasebni kliring:

Solun 100 drahem	30.65—31.35
----------------------------	-------------

Belgrad — Zasebni kliring:

Solun 100 drahem	31.15—31.85
----------------------------	-------------

Curih. Belgrad 10, Pariz 9.415, London 16.69, Newyork 446, Bruselj 75.85, Milan 22.525, Amsterdam 236.85, Berlin 178.70, Stockholm 106.25, Oslo 101.30, Kopenhagen 86.125, Sofija 550 ponudbe, Budimpešta 79 in pol ponudbe, Atene 3.30 ponudbe, Carigrad 3.55 ponudbe, Bukarešta 3.40 ponudbe, Helsingfore 700 nominalno, Buenos-Aires 104.75.

Vrednostni papirji

Vojna škoda:

v Ljubljani 431.50—433.50

v Zagrebu 433 denar

v Belgradu 433.50—434.50

Ljubljana. Drž. papirji: 7% inv. posojilo 96 do 100, agrarji 58 denar, vojna škoda promptna 431.50—433.50, begluske obveznice 77.25—77.50, dalm. agrarji 70.50—71, 8% Blerovo posojilo 98 denar, 7% Blerovo posojilo 90 denar, 7% posojilo Drž. hip. banke 100 denar, 7% stab. posojilo 98 denar. — Delnice: Narodna banka 7550—7600, Trbovjska 234—238.

Zagreb. Drž. vni papirji: 7% invest. posojilo 98 denar, agrarji 52, denar, vojna škoda promptna 433 denar, dalm. agrarji 69 denar, 4% severni agrarji 51 denar, 6% šumske obveznice 69 denar, 8% Blerovo posojilo 98 denar, 7% Blerovo posojilo 90 denar, 7% posojilo Drž. hip. banke 100 denar, 7% stab. posojilo 98 denar, 7% etab. posojilo.

Delnice: Narodna banka 7.650 denar, Priv. agrarna banka 190 denar, Trbovjska 234 blago, Gutmann 50 denar, Sladk. tov. Osijek 175 denar, Isie 30 denar, Jadr. plobo 300 denar.

Belgrad. Drž. vni papirji: 7% invest. cija posojilo 100—101, agrarji 53 denar, vojna škoda promptna 433.50—434.50 (434), begluske obveznice 77.25—77.75, dalm. agrarji 71—71.75 (71.60—71.65), 4% severni agrarji 51—52, 6% šumske obveznice 69.50—70.50, 8% Blerovo posojilo 100 denar, 7% Blerovo posojilo 92 denar, 7% posojilo Drž. hip. banke 102 denar, 7% etab. posojilo.

Delnice: Narodna banka 7.825—7.850 (7.850, 7.800 brez kupona), Priv. agrarna banka 191—196.

Zitni trg

Novi Sad, Pšenica — bač. okolica N. Sad 204/06, gornja bač. 205/207, srem. 201/03, slov. 202/04, gornja ban 204/206, bač. ladja Tisa 208/210. — Koruza bač., bač. pariteta Indija Vršavac 160/62. — Rž bač. 168/70. — F. z. o. l. bač. srem. beli brez vrece 430/35. — O t. r. o. bi bač. srem. 137.50/140 ban. 135/37.50. — Tend. čvrsta. Promet srednji.

Cene živine in kmetijskih pridelkov

Cene živine in kmetijskih pridelkov v Ljubljani, dne 8. marca 1940. Telice III. vrste 4 din, krave II. vrste 4,50, krave III. vrste 3 din, teleta I. vrste 6 din, teleta II. vrste 5 din, prašiči speharji 10 din, pršitarji 8 din za kg žive teže. — Goveje meso I. vrste 12 din, II. vrste 10 din, III. vrste 8 din, svinjina 14 din, slanina 18 din, svinjska mast 22 dinarjev, čisti med 22 din, goveje surove kože 12, telečje surove kože 12, svinjske surove kože 11 din za kilogram. — Pšenica 200 din, ječmen 160 din, rž 180, oves 160, koruza 140, fižol 600, krompir 170, lucerna 110, seno 100, slama 55, jabolka I. vrste 500, II. vrste 400, III. vrste 300, pšenična moka 250 do 375, koruzna moka 200—275, ajdova moka 375 dinarjev za 100 kg. — Trda drva 80—100 din za kub. meter, jajca 1 din komad, mleko 2 din liter, surovo maslo 26 din za kilogram. — Navadno mešano vino pri vinogradnikih 4—6 din za l, finejše stotirano vino 6—8 din za liter.

Cene živine in kmetijskih pridelkov v Lendavi, dne 5. marca 1940. Biki I. vrste 5,75—6,25, II. vrste 4,50—5, telice I. vrste 5—6,50, telice II. vrste 4,50 do 5, krave I. vrste 3—3,50, krave II. vrste 2,50—3, teleta I. vrste 5—6, II. vrste 4—4,50, prašiči speharji 8—11, prašiči prštarji 6—7,50 za kilogram žive teže. — Goveje meso I. vrste 12 din, II. vrste 10, svinjina 12—14, slanina 18, svinjska mast 20, čisti med 16, goveje surove kože 12, telečje surove kože 13 din za kilogram. — Pšenica 200, ječmen 160, rž 160, oves 160, koruza 150, fižol 500 do 550, krompir 100, seno 90—120, slama 35—40, pšenična moka 275—400, koruzna moka 200, ajdova moka 400 za 100 kg. — Trda drva do 115 din za kub. meter, jajca 0,75 do 0,90 za komad, mleko 1,50 din za liter, surovo maslo 26—30 din za 1 kg. — Navadno mešano vino pri vinogradnikih 3,50 do 4,50 din za liter, finejše stotirano vino 5 do 7 dinarjev letir.

Cene živine in kmetijskih pridelkov v okraju Maribor levi breg, dne 12. marca t. l. Goveje meso I. vrste prednji del 10, zadnji del 12, goveje meso II. vrste prednji del 10, zadnji del 8, goveje meso III. vrste prednji del 8, zadnji del 6, svinjina 10—17, slanina 15—18, čisti med 18 din za kg. — Pšenica 175 din, ječmen 145, rž 155, oves 160, koruza 120, fižol 630, krompir 200, seno 140, slama 75, jabolka I. vrste 800, II. 650, III. 450, pšenična moka 380, koruzna moka 210, ajdova moka 430 din za 100 kg. — Drva 120 din za kub. meter, jajca 1 din komad, mleko 2 din l, surovo maslo 32 din za 1 kg. — Navadno mešano vino pri vinogradnikih 4, finejše stotirano vino 7 din za liter.

»Slovenski dom« je edini katoliški popoldnevnik

D. P.:

17 dni v Nemčiji

Lipsko, 3. marca 1940.

Po dvodnevem bivanju v Zgornji Šleziji smo odpotovali v petek, dne 1. marca zvečer, v Berlin, kamor smo dospeli naslednji dan jutraj. Pohiteli smo, da izkoristimo prosto predpoldne in si ogledamo malo Berlin v vojnem času. Ista slika kot v vseh ostalih nemških mestih: živahnost prometa na ulicah je ostala, le avtomobilov je mnogo, mnogo manj. Zato pa so tem bolj zasedena druga vozila. Trgovine odprte, toda z raznimi napisi: n. pr. »odprto samo od 10 do 10 pol enajstih«, »razstavljeno blago ni naprodaj«, »ženskam ne prodajamo cigare«. Kaj je vzrok temu? Prodajalne sladkarij so odprte le malo časa, ker je tega blaga malo zaradi slabega uvoza kakava. Razstavljene škatle so večinoma samo za razstavo, niso pa naprodaj. Da se cigare ne prodajajo ženskam, ni morda vzrok v tem, da so začele žene v Nemčiji kaditi cigare, ampak v tem, da žene kupujejo za moške cigare, ki na ta način pridejo do večjih množin tobaka, ki je še vedno marsikomu skoraj toliko kot vsakdanji kruh.

Pri nerazpoloženju? Pyramidon

TABLETE

Ogl. reg. nod. B. B. 1318 od 15. XII. 1938

Reševanje ob Kolpi

V torek so našli v reki Kolpi štiri mrliče - Potapljač na delu

Reševalna dela, ki so se začela na mestu železniške nesreče pred postajo Zaluko in Ozljem, ne grejo tako hitro izpod rok, kakor je bilo pričakovati. Deloma so vzrok neugodne razmere, saj je za vsa reševalna dela na razpolago le širina enotirne železniške proge, ki še niti popolnoma urejena ni. Reševanje pa je izredno oteženo zaradi nerodne lege prevrnjenih vagonov in težke lokomotive, ki tišči na vagon v Kolpi.

Pospravljanje ruševin

V ponedeljek popoldne je prišel posebni reševalni vlak iz Maribora mimo Zagreba in Karlovca. S tem vlakom je prispel tudi 30 tonski žerjav, ki so ga zapeljali, kolikor daleč so ga mogli, proti mestu nesreče. S posebnimi pripravami so žerjav privili na tračnice ter ga na vseh straneh podprli. Nato so skušali dvigniti še najmanj poškodovani vagon drugega razreda, ki je ležal nekoliko vstran od ostalih razbitih vagonov. V ponedeljek proti večeru so tudi srečno dvignili vagon s pobočja in ga zopet postavili na progo. V noči od ponedeljka na torek so reševalna dela počivala, ker je bilo prenevarno spuščati se v dvigavanje vagona, na katerega tišči lokomotiva, lokomotive same, ki tehtajo 75 ton, pa itak ni mogoče dvigniti s prelahkim žerjavom.

Pač pa so delali progovni delavci in krčili progo skozi nasuti grič in kamenje. Progovni delavci, ki popravljajo progo, delajo v treh skupinah po okrog 50 delavcev noč in dan in na praznik jutraj so progo že toliko očistili, da so prišli do popolnoma zvitih tračnic, ki so ležale pod plazom. In do pragov, med katerimi so bili mnogi kljub svoji debelosti po večkrat zlomljeni. Zlomljeni pragovi in zakrivljene tračnice so pač najbolj nazorno pokazale vso silo, s katero je zgrmel skalovje na progo. Na praznik sv. Jožefa so progovni delavci začeli polagati nove pragove in nove tračnice, tako da je bilo proga v noči za silo popravljena, čeprav še ne sposobna za promet. Čez praznik so prav tako nadaljevali z reševalnimi deli. Strojovni delci, ki so prišli iz Maribora, so začeli razstavljati lokomotivo, katero bo moral žerjav dvigniti v posameznih delih s strmega brega na progo. Dvigali bodo najprej vse kolesje s podstavkom, za tem bodo od parnega kotla odvili čim več sestavnih delov ohišja in drugega železa, tako da bodo zmanjšali težo kotla samega vsaj na težo 30 ton, katero bo žerjav mogel dvigniti.

Slovenec — prva žrtev

Ko so delavci preiskovali lego lokomotive, saj so hoteli ugotoviti, če se bo dala brez posebnih

novih nevarnosti razstaviti — možno bi namreč bilo, da bi se še naprej prevrnila — so morali tudi pregledovati lego kotla v vodi. Pri tem je delavec trgalez z železno grebľjo zadel v vodi na nekaj mehkega. Takoj je zasutlil, da se je dotaknil najbrž mrliča, ki leži med kamenjem v vodi. Kmalu je spravil ponesrečenca iz vode, nakar so mrliča prenesli na pobočje ob progi. Tam so ugotovili, da je ponesrečenec **Gorenc Matevž**, ki se je peljal z objavo iz Sušaka do Sv. Jošta nad Kranjem. Prav verjetno je, da je doma v eni izmed vasi, za katero je št. Jošt najprikladnejša postaja. Ponesrečenec je imel hudo rano na glavi in tudi poškodovane noge. Drugih dokumentov niso našli, pač pa so v njegovi denarnici našli nekaj drobiža in neodddano dopisnico.

Drugi — delavec iz Hrvaške

Kmalu za tem so našli v vodi v bližini lokomotive in med kamenjem truplo drugega ponesrečenca. Tudi tega so spravili na pobočje in ugotovili, da je 20 letni **Marko Draženović**, doma iz Jezeran, pošta Križpolje in okraj Brinje na Hrvaškem. Marko Draženović se je peljal s skupino 14 tovarišev v Slovenijo, in sicer v Crnomelj, kjer so upali dobiti delo pri graditvi nove proge Crnomelj—Vrbovsko. Tudi pri njem so našli nekaj drobiža. Imel je poškodovane noge. Ležal je med kamenjem in je najbolj verjetno, da se ranjen ni mogel umakniti na varno, tako da ga je drugi plaz kamenja, ki je prevrnil tudi lokomotivo, pokopal pod seboj in potegnil v vodo.

Nepoznana trgovka

V opoldanskih urah se je nabralo na levem bregu Kolpe, torej nasproti mesta nesreče, že skoraj 1000 gledalcev. Vsa bližnja in daljnja okolica je porabila praznik za to, da si je šla ogledat mesto nesreče. Radovedneži so celo bili v gostih gručah krog in krog mesta nesreče, tako da je železniško osebje čisto moralo prositi, naj se vsaj toliko umaknejo, da bo šlo delo izpod rok. Po Kolpi je vozilo vse polno čolnarjev, ki so prevržali radovedneže, da so si mogli od blizu ogledati razbitine vagonov in streho v Kolpi potopljenega vagona. S takega čolna so tudi opazili med lesenimi razbitinami vagonov človeško roko. Takoj so pristopili reševalci in so iz vode potegnili žensko truplo. Ponesrečenka je bila srednjih let in pri prvem pregledu niso mogli ugotoviti na njej nobene večje poškodbe ali rane. Pač pa je bila mnogim od železniškega osebja po videzu znana in kaj hitro se je med občinstvom raznesla govorica, da je ponesrečenka trgovka iz Ljubljane. Pri njej so našli v bankovcih skupno 5900 din, toda nikakršnih drugih listin, s pomočjo katerih bi mogli določiti njeno identiteto. Govorica je raznesla celo trditve, da je ponesrečenka trgovka Orlovka iz Ljubljane, kar pa seveda ni res.

Potapljači na delu

S popoldanskim vlakom je prišel iz Ozlja tudi potapljač Ivan Rakič iz Sušaka. Potapljač je uslužbenec pomorske direkcije na Sušaku in ga je spremljal pomočnik Josip Štefanič. Oba sta prišla po naročilu generalne direkcije drž. žel. v Belgradu ter naj bi pregledala v Kolpi potopljeni vagon. Radovedneži so zaradi tega prav posebno prišli na svoj račun, saj so z iztegnjenimi vrstavi opazovali, kako delavci najprej pripravljajo poseben oder za zračno črpalno, ki naj bi dovajala potapljaču zrak, za tem pa so lahko zasledovali vso dolgotrajno oblačenje potapljača. Kmalu je bil potapljač popolnoma pripravljen, tovariš mu je le še poveznil na glavo železno čelado ter mu privil cev za dovajanje zraka. Po zaslinih stopnicah je zlezal v bližini lokomotive

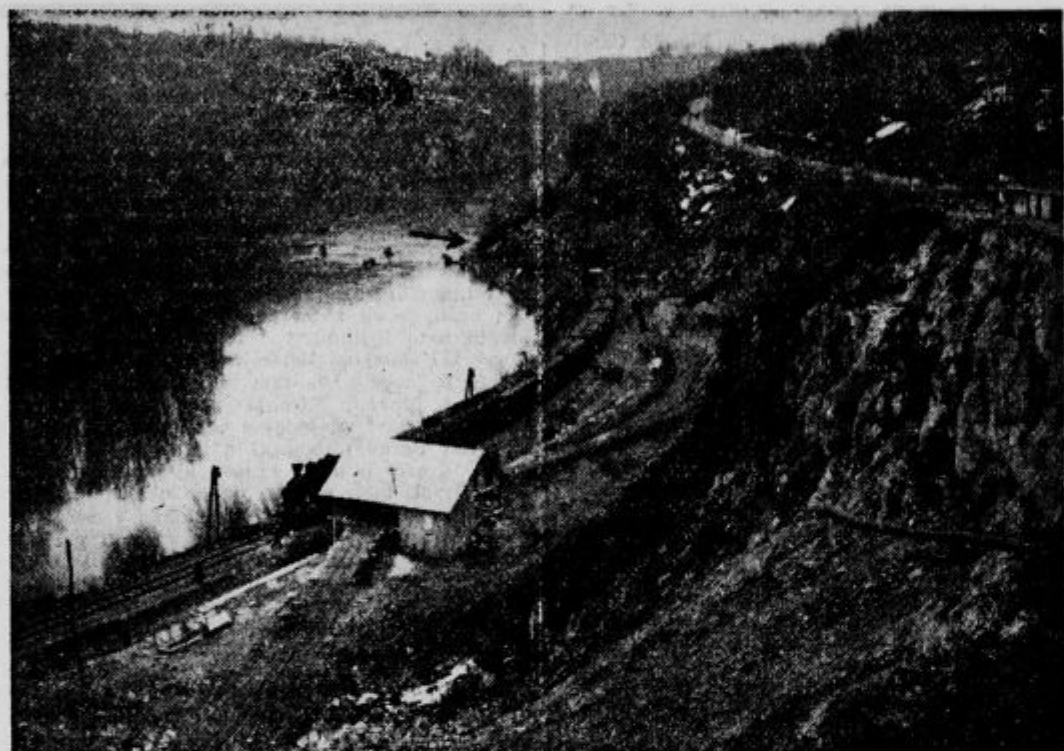
potapljač v vodo. Kipenje zračnih mehurčkov je kazalo njegovo pot po vodi. Gledalci so lahko videli, kako hodi ob v Kolpi ležečem vagonu ter neprestano pričakovali, kdaj bo prenehalo kipeenje mehurčkov, kar bi bilo znak, da je potapljač zlezal v vagon. Pičlih 10 minut je hodil potapljač okrog vagona, nato pa prišel zopet na suho in povedal, da v vagon sploh ne more zlesti, ker je vagon popolnoma razbit in zmečkan. Z vagonom se je namreč zgodilo to, kar se zgodi s praznim zavojčkom iz lepence, v kakršnih je zloženih 100 cigaret, če ga med premogom zmečemo v klet. Potapljač je povedal, da v vagonu samem ležijo po več ton težke kale, da leseni deli klopi, razbiti in zmečkani štrlijo na vse strani in da je samo en kupe na koncu vagona še toliko ohranjen, da je lahko pogledal v njega in ugotovil, da v njem ni nikogar.

Četrta žrtev

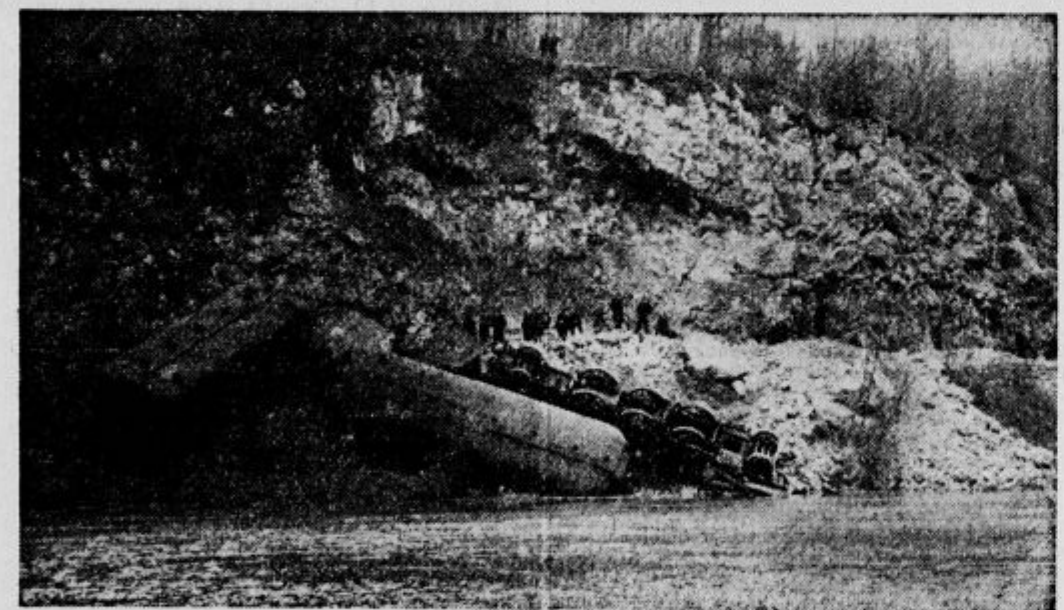
Po krajši debati, v kateri je padlo vse polno nasvetov potapljaču, so poskusili odtrgati pločevinasto streho vagona in tako omogočiti potapljaču, da bi od zgoraj pogledal v razbitine vagona. Toda to se ni posrečilo in potapljač je šel spet svojo pot. Bil je privezan še na posebne debele vrvi in njegov tovariš je naenkrat začutil, da mu daje z vrvi dogovorjeno znamenje. Takoj so poslali čoln na tisto mesto, kjer je bil na dnu potapljač. Po nekaj trenutkih je že pogledal potapljač iz vode in potisnil reševalcem na čolnu v roke ponesrečenca, ki ga je prinesel iz globine. Tega ponesrečenca ni našel v vagonu, pač pa ga je rešil iz skalovja, ki je ležalo okrog vagona. Reševalci so takoj krenili z mrličem k bregu in položili mrtveca na suho. Po najkrajši poti, po strmem bregu so spravili truplo na progo, tako da se je cela vrsta delavcev prišla za roko, zadnja dva pa sta držala mrtveca za ramena in ga nesla navzgor, medtem ko je zadaj delavec dvigal mrtveca noge. Položili so ga ob progi na tla in skušali ugotoviti, kdo je. Našli so delavsko knjižico, ki je bila izstavljena na ime Krmpotič Jandre, rojen 1889, doma iz Veljuna 142, oženjen, okraj Slunji. Nena doma se je nekdo spomnil, da je vendar ta Krmpotič v karlovški bolnišnici hudo ranjen, ko je že orožnik privlekel iz suknjiča ponesrečenca drugo legitimacijo. Prvi pogled na fotografijo je že pokazal, da je to prava legitimacija ponesrečenca. Bil je to 40 letni Krmpotič Joco, prav tako iz Veljuna in prav tako oženjen. V žepu je imel še 5 din. Tudi on je potoval s skupino delavcev, ki so hoteli dobiti posla pri gradnji železnice Crnomelj—Vrbovsko.

Potapljač, ki je medtem zopet prišel nekoliko po sapo na breg, se je spustil tretjič v globino. Večkrat je dajal znamenje svojemu pomagaču na suhem, s čolna pa so mu spuščali vrv. Tako je prvi potapljač privezal na vrv suknjič, ki je bil sicer brez listin, drugič pa culo, v kateri so bile skromne polne potreščine, najbrž nekoga od delavcev. Tretjič pa je potapljač navezal na vrv kos razbitega vagona, ki mu je pri reševanju delal napoto. Z veliko muko so potegnili reševalci na čoln vrata vagona, katerih so se še držali kosi stranskih sten. Ob te pogledu so se gledalci lahko dobro prepričali, kako silovito mora biti razbit potopljeni vagon. Hkrati pa so spoznali tudi vsi, da je bil ta vagon drugačen kakor drugi. Vagon, ki leži v Kolpi, ima za vsak kupe na vsaki strani posebna vrata. Je torej vagon, ki nima podolžnega hodnika in ima ob vsej dolžini stopnjice, tako da potniki izstopajo vsak pri svojem kupeju. Ko se je potapljač v tretje vrnil iz vode, je povedal, da po vseh znakih sodeč leži med kamenjem in razbitinami vagona še nekaj ponesrečenca, vendar je bil že utrujen in ker se je začelo že mračiti, tudi ni videl več tako dobro, zato je bilo nadaljnje reševanje odloženo na sredo.

Strojovni delavci so za tem z žerjavom začeli dvigati skoraj popolnoma razbiti službeni vagon, ki ga je žerjav tudi kmalu postavil na progo. V noči od toka na sredo so bila reševalna dela zopet prekinjena, pač pa so progovni delavci urejevali progo. Na praznik so obiskali mesto nesreče od ljubljanske direkcije pomočnik ravnatelja gosp. Hoja, načelnik prometnega oddelka g. Podbregar in načelnik gradbenega oddelka inž. Tirnanič. Ker so ta dan našli tudi prve ponesrečence, je prišel na mesto tudi okrajni podnačelnik dr. Stubičan iz Karlovca ter sodna komisija iz Karlovca, v kateri so bili državni tožilec dr. Devčić, zdravnik dr. Jambršak, g. Potrebič in g. Kostič. Sodna komisija je napravila potrebne zapisnike o ponesrečencih. — O reševanju v sredo poročamo na drugem mestu.

Pogled na mesto železniške nesreče v bližini postajališča Zaloka. Slika je bila posneta v bližini tega postajališča nad železniškim kamnolomom. V ospredju je na tiru videti vlak. Pri sedanjem prometu s prestopanjem obstane vlak vedno na tem mestu, nato pa grejo potniki mimo mesta nesreče, ki je označeno s puščico. Videti je tudi na bregu ležeče vagone in na tiru postavljeni žerjav. V ozadju nad reko Kolpo, prav nad žerjavom, je ozaljski grad. Na reki Kolpi je tudi več črnih točk — čolni z gledalci. Desno od proge je razločno tudi videti steno, nad katero vodi cesta v Ozalji.

Pogled na lokomotivo in razbite vagone z reke Kolpe. Posnetek je bil napravljen iz čolna in kaže strmo kamnito steno, s katere se je sprožil kameniti plaz na progo. Gledalci, ki jih vidimo nad lokomotivo, stoje v višini proge, ki jo je plaz zasul. Desno od prevrnjene lokomotive, ki kaže kolesa proti nebu, je razločno videti ogromne množine kamenja, ki se je ob plazu sesulo čez pobočje v Kolpo. Pod lokomotivo in prevrnjenim potniškim vagonom leži v Kolpi drugi potniški vagon. Potniški vagon, na katerega se naslanja lokomotiva, je tretji potniški vagon. Za lokomotivo leže skromni ostanki službenega voza, prav na levi pa leži četrti vagon (drugi razred).

Žerjav dviga razbiti službeni voz, ki je naslonjen na prevrnjeno lokomotivo. Na desni: Pretresljiv prizor prenašanja ponesrečenega delavca Krmpotiča Joca, katerega so reševalci po strmem bregu prenesli do proge, kjer je komisija začela s prvim pregledom.

Pasijonske relikvije

Postni čas in pa veliki teden spominjata vernike tudi na vse tiste častitljive predmete, ki nam Zveličarja tako rekoč približajo v dosegljivo bližino in ki so pasijonske relikvije.

Najdragocenejša svetinja iz trpljenja Kristusovega, ki ji tudi Cerkev izkazuje najvišjo obredno čast, je sveti križ, oziroma njegovi mnogi ostanki. Našli so ga v letih 320 do 345 v Jeruzalemu. Sveti škof Ciril Jeruzalemski poroča že l. 347 o tem in da so razdali različne kosce sv. križa. Dvomljivo je, ali so vsi ostanki pristni. Izračunali so kubično vsebino vseh teh ostankov in so dognali 9—10 milijonov kubičnih milimetrov, medtem ko vsebuje križ, ki je 3—4 metre visok, 37 milijonov kubičnih milimetrov, torej je že mogoče, da so relikvije svetega križa, ki jih imajo tu in tam v cerkvah, tudi res pristne.

Hkrati s sv. križem so po ustnem sporočilu našli tudi napisno tablo in žeblje. Tablo imajo

shranjeno zdaj v baziliki Santa Croce v Rimu. Da je pristna, je dokaz to, da je bila prvotno vzdana v slavlolu bazilike, ki jo je bil cesar Valentinijan (423—445) z mozaiki okrasil. Napis sam so pa šele kasneje vrezali vanjo. Nekako 30 žebľjev častijo kot pasijonske relikvije.

Trnjeva krona je baje konec 6. stoletja prišla v Carigrad. Pridobil si jo je francoski kralj Ludovik Sveti in jo je prinesel v Pariz. Posamezne trne so odlomili in razdelili kot svetinje. Če so trnji, ki jih po poedinih krajih častijo, res pristni, je že zato dvomljivo, ker izvirajo od različnih vrst trnja in ne vemo, kakšne vrste trnov so rimski vojaki uporabljali za krono.

Mrtvaški prt je relikvija, ki je bilo zaradi nje že veliko spora in besedičenja. To je kos platna, v katerega so zavili Zveličarjevo truplo, ko so ga položili v grob. Imamo več ko 40 relikvij s tem imenom, od katerih je pa seveda le ena pristna. Verjetno je pristen le tisti mrtvaški prt, ki ga hranijo v Turinu in ki spada h kronskemu zakladu italijanskih kraljevske družine.

Bolj znan ko mrtvaški prt pa je tako zvani potni prt Veronikin, ki pa brez dvoma ni pristen, marveč predstavlja le staro, mnogo česćen sliko svetega obličja Kristusovega.

Steber bičanja je omenjen že v najstarejših sporočilih jeruzalemskih romarjev. Del tega stebra častijo v kapeli cerkve božjega groba v Jeruzalemu, drugi del pa v Rimu.

V Rimu so pa tudi »svete stopnice«, to je stopnišče, ki sestoji iz 28 stopnic, ki so jih že v 9. stoletju (ali po drugem sporočilu že sveta Helena) prinesli iz Jeruzalema v Rim in po katerih so Zveličarja po bičanju vodili na sodišče. Vendar pristnost stopnišča ni zgodovinsko dokazana, čeprav bi sklepali iz tega, da je stopnišče iz tirskega marmorja, da je bilo lahko kdaj v kaki jeruzalemski palači nameščeno.

Vprašanje o pristnosti ali nepristnosti vseh teh relikvij ni popolnoma nič v zvezi z verskimi resnicami. Brez dvoma pa so častitljivi spomini navezani na te predmete, ki so posvečeni s pobožnostjo in češenjem, ki jim ga verniki že stoletja izkazujejo. In slednjič velja češenje Onemu, čigar spomin se tako ohranja v živem življenju, to je Bogu-človeku: Jezusu Kristusu.

Drobne novice

Koledar

Četrtek, dne 21. marca: Vel. četrtek. Benedikt, opat; Serapion, škof.
Petek, dne 22. marca: Vel. petek. Lea; Katarina Gen.

Novi grobovi

† Oče poštnega ministra umrl. V Krašiču je umrl oče poštnega ministra g. dr. Torbarja. Pokopali ga bodo danes ob pol 3 popoldne. Blag mu spomin! Gospodu ministru naše globoko sožalje!
† V Ptuj je mirno v Gospodu zaspala gospa Minka Maležič, soproga javnega notarja v Ptuj. Zemske ostanke blage rajnice bodo prepeljali v Ljubljano, kjer bo pogreb danes ob treh popoldne izpred hiše žalosti, Erjavčeva cesta 9, na pokopališču k Sv. Križu. Naj ji sveti večna luč! Žalujemo naše globoko sožalje!

† V Ljubljani je v 81. letu starosti umrla gospodična Hermína Cantoni. Pogreb bo v petek ob 4 popoldne izpred mrtvašnice Zavetišča sv. Jožeta na Vidovdanski cesti 9 na pokopališču k Sv. Križu. Naj v miru počiva! Žalujemo naše sožalje!

† V Ribnici na Pohorju je umrl 15. t. m. ugledni mesar g. Tomaž Buher. Smrt ga je ugrabila v najlepši moški dobi 41 let. Zapušča poleg vdove še štiri mladoletne otroke. Pogreb pokojnika je bil 17. marca na župnijsko pokopališče pri Sv. Lenartu v Ribnici na Pohorju. Naj počiva v miru, preostali naši sožalje!

Prizadevanja trgovskih potnikov in zastopnikov

Na praznik dopoldne so se v Trgovskem domu sestali k rednemu običnemu zboru člani »Društva trgovskih potnikov in zastopnikov«. Zborovalce je pozdravil predsednik društva g. Janko Krek, ki je posebej izrekel pozdravne besede predsedniku »Merkurja« dr. Franu Windischerju, tajniku Združenja trgovcev Lojzetu Smuču in g. Filipu Šebeniču, ter prebral pozdravna pisma, ki so jih poslali tajnik zbornice za TOI dr. Pless, predsednik Združenja trgovcev Viktor Meden in še nekateri drugi. V svojem pregledu dogodkov v pretekli poslovni dobi je predsednik zlasti poudaril v lanskem letu pridobljene ugodnosti trgovskih potnikov pri železniških voznikih. — Podrobneje je poročal o delu odbora tajnik g. Andrej Šturm. Navajal je historiat prizadevanj za znižano vožnjo trgovskih potnikov po železnicah in slednjič je lansko leto 1. avgusta po številnih intervencijah uredba o znižani vožnji stopila v veljavo. Mnogo je društvu pri njegovih prizadevanjih pomagal tajnik Zbornice za TOI dr. Pless, mnogo pa je pripomogel k izvojevanju tega važnega uspeha prvi predsednik društva g. Karel Seljak. — Omejitve prometne s motornimi vozili je precej hudo prizadela tih trgovskih potnikov. Društvo je storilo vse potrebne korake, da bodo na pristojnih mestih upoštevali potrebe trgovskih potnikov v tej zadevi. — V preteklem letu je društvo sklenilo kolektivno zavarovalno pogodbo svojih članov za primer nezd. Najvišja zavarovalna vsota znaša do 50.000 din. Iz »Štirerjeverga posmrtnega sklada«, ki ga vzdržuje društvo, prejemajo svoji umrli članov 3000 din podpore. V društvu je zdaj včlanjenih 125 rednih in 142 ustanovnih članov ter nekaj podpornih članov. — Iz blaginjskega poročila, ki ga je podal g. Gril, je razvidno, da ima društvo nekaj nad 8900 din čistega premoženja. Po razrešnici, ki jo je v imenu nadzornega odbora predlagal g. Igljč, je bil z vzklikom izvoljen ves stari odbor s predsednikom g. Jankom Krenom na čelu. — Proti koncu zborovanja sta bila izvoljena za društvena častna člana gg. Karel Seljak in Jože Selovin.

BOUVIER VINO V STEKLENIH GORNJA RADGONA

— V kapeli na Pokljuki bo sv. maša na veliko-nočno nedeljo in ponedeljek obakar ob 10. Snega 60 cm, eranj.

— Izletniški vlaki o veliki noči. Dne 24. in 25. marca, na veliko-nočno nedeljo in ponedeljek, vozita na progi Ljubljana-Bistrica Bohinjsko jezero odnosno Rateč-Planica vlaka št. 920-919 odnosno 8620-8619 kot izletniška vlaka. Odhod iz Ljubljane ob 5.40, prihod v Bistrico Boh. jezero ob 8.56, odnosno v Rateč-Planico ob 8.59. Odhod iz Bistrice Boh. jezero ob 20.20, odnosno iz Rateč-Planice ob 19.15, iz Jesenice ob 20.20 ter prihod v Ljubljano ob 22.10.

— Brzovlak Belgrad—Jesenice in Zagreb—Sušak o veliki noči. Od danes pa vključno do

Kaj pravite?

Pri nas, v našem majhnem mestu v provinci, je zelo razvito postržništvo. Gospodinja ne najame dekle, »ker bi jo preveč stala«, temveč postržnično. Zaposli jo ves dan, samo zvečer mora iti drugam spat, »ker je pač postržnična«.

Tako grede razne Ivanke, Mari, Betke, Križnice in kar ima še takega pratika, spat v kleti in brlogu, sobo za dekle pa gospodinja oddaja v najem. Postržnični prav toliko plačuje kot prejme za sobo, še nekaj manj.

Pa mislite morda, da tako ženišče nima dela. Kolikor dekla, to se pravi, najslabša dela pri hiši, opravi ona. In kolikor bi morala dekla, če izva-memo, da kuhati ji ni treba.

O, dela ji ne zmanjka nikoli, saj jo gospodinja tudi posodi svoji prijateljici. In zgodilo se je že, da je prijateljica poslala opoldne postržnično kosil k »gospodinjici«, tam pa niso zanjo nič sku-hali, t. j. pustili na krožnikih, in je revica bila brez kosila. Samo brez kosila? Ozmerjali so jo, zakaj vendar ni pazila, kdaj so pri prijateljici jedli.

Pa ji tudi plačajo! Gospa, ki ima samo še enega družinskega člana, prejemkov okoli tri tisoč dinarjev, plačuje sto in deset dinarjev svoji postržnični in pravi, da več ne more. »Saj tudi več ne zasluži!«

Kaj pravite, ali ima ta gospa prav, ko zmerom in povsod trdi in pravi, da ima zelo razvit so-cialni čut? Vem, da jo kandidirajo v razne so-cialne organizacije!

Ali je v Ljubljani tudi tako?

27. marca vozi na progi Belgrad—Jesenice in obratno brzovlak št. 2 in 3, na progi Zagreb—Sušak in obratno pa brzovlak št. 301 in 306.

— Poštna hranilnica, podružnica v Ljubljani na veliko soboto, dne 23. t. m. ne bo po-slovala.

Artin

Zaprlost, lenivost črev sta vzrok mnogih bolezni. 1-2 Artin dražeje dr. Wanderja vzete zvečer, omogočajo jutraj lahko izpraznjenje

2 kom. Din 1.50, 12 kom. Din 8.—, 60 kom. Din 27.—
Reg. S. br. 7724/34.

— Denarni zavodi v dravski banovini na veliko soboto, dne 23. t. m. ne poslujejo. — Društvo bančnih zavodov v dravski banovini.

— Župana Permeta jama pri Grosupljem je zopet redno odprta vsako nedeljo in praz-nik od velike noči dalje do Vseh svetih. V veliko-nočnih praznikih bo mogoče videti v njej poleg že poznanih kapniških krasot kras-ne ledenike in ledene tvorbe v Ledenici, ka-tere pa se že do konca meseca maja staliho.

— Upraviteljstvo državne ljudske šole v Litiji se najtopleje zahvaljuje g. Mirku Rusu, industrije-ru iz Loškega potoka, za plemeniti dar v znesku 300 din, ki ga je poklonil za revno šolsko mla-dino o priliki pogreba blagopokojne gospe He-lene Bevkove.

Posebno pazite, kaj bolnik pije!

Pitje ni le za zdravega človeka zelo važno, temveč tudi za bolnika mnogo-krat važnejše od hrane!

Zato pijte Vi in Vaš bolnik čim čišče našo naj-boljšo mineralno vodo, ki je obenem tudi zdravilna **ono z rdečimi srci!**

Prospekte in vsa potrebna navodila pošlje zastoj-in z veseljem: Uprava zdravilnega kopališča

SLATINA RADENCI

— Namesto venca na grob umrlemu g. Antonu Polancu, večletnemu županu občine Radeče, je da-rovaj g. Josip Ravnikar 100 din za reveže občine Radeče. Iskrena hvala.

— V Službenem listu kraljevske banke uprave dravske banovine od 20. t. m. je objavljena »Uredba o dopolnitvi zakona o državni trošarini« dalje »Uredba o evisanju draginskih doklade katoliškemu duhovništvu.« — Uredba o spremembah zakonskih predpisov, ki se nanašajo na prejemke državnih upo-kojencev, »Naredba o izvozu konj.« — Odločba o na-činu plačevanja s prostimi devizami za blago, uvo-ženo leto dni pred dnem, ko se opravi plačilo.« — »Dopolnitev pravilnika o denaturiranju, prodaji in kontroli porabe vhiteljskega za industrijske namene in znižanje odstotka sredstva za denaturiranje.«

— Da boste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, srca, proti kamnom, sklerozni, sečni kislini in slično. Radenska vam ohrani zdravje in mla-dostno svežost.

— Razpisana zdravniška služba. Kraljevska ban-ska uprava dravske banovine v Ljubljani razpisuje službo zdravniška združene zdravstvene občine Fara pri Kostelu (okraj kočevski). Prosilci morajo imeti pogoje za sprejem v banovinsko službo v emisu št. 3 zakona o uradniških v zvezi čl. 1 pravilnika o službe-nih razmerjih, ustanavljanju mest in prejemkih ba-novinskih uslužbenecv dravske banovine ter dovr-ženo zdravniško pripravljeno dobo — in vsaj šest mesecev bolniške prakse iz porodništva in ginekolo-gije. Prošnje naj se vložijo pri kraljevski banški upra-vi dravske banovine v Ljubljani do 5. aprila 1940.

— Avtobusnim podjetjem! Podjetja, ki opravljajo obrt rednega prevažanja oseb z motornimi vozili in nameravajo za poletno se-zono 1940 izpremeniti svoj sedanji vozni red in cenik, poziva kr. banska uprava, da ga ugo-tove in predlože v predpisano odobritev do 6. aprila 1940. Novi vozni red avtobusnih pod-jetij stopi obenem z železniškim voznim redom v veljavo dne 19. maja 1940. Posebej opozarja, da se je pri sestavi voznih redov ozirati na vozni red železnice, poštinih avtobusov in tudi nedržavnih avtobusnih podjetij, vsled česar jih je v primeru možne kolizije ugotoviti sporaz-umno. Podjetja, ki prevažajo pošto, morajo upoštevati tudi potrebo ugodnih poštinih zvez. O novem poletnem železniškem voznem redu se morejo podjetniki poučiti pri železniških postajah, o poletnem voznem redu poštinih avtobusov pa pri Direkciji pošte in telegrafa v Ljubljani. Pri sestavljanju voznega reda naj se premislijo in upoštevajo vse v poštev prihaja-joče okoliščnosti. Naknadno izpreminjanje voz-nih redov med sezono ne bo dopuščeno. Pre-kasno predloženi vozniki redi ne bodo odobreni,

Slovenski zdravniki za popolno medicinsko fakulteto v Ljubljani

Pred praznikom zvečer je bil v kmečki sobi restavracije Slamič redni letni zbor Sloven-skega zdravniškega društva, na katerem so zboro-valci sprejeli važno resolucijo za popolno medicinsko fakulteto v Ljubljani. Zborovanje je vodil predsednik dr. Alojz Kunst, ki je po pozdravnih besedah posvetil nekaj toplih misli med letom umrlemu članu primariju dr. Dergancu. Zatem je podal pregledno poslovno poročilo. Med glavnimi nalogami, ki si jih je preteklo leto zastavilo društvo, je bila organizacija zdravniškega kongresa v Ljubljani, toda zaradi mednarodnih zapletov je bil odbor prisiljen opustiti ta načrt. Društvo je tudi v preteklem letu posvetilo vso pozornost svojemu glasilu »Zdravniški vestnik«. Na prošnjo rektorata je podprlo prizadevanja za popolno medicinsko fakulteto v Ljubljani. — Tajniško poročilo je po-dal nato dr. Rudolf Del Cott, blaginjsko pa dr. Janko Pompe. Po razrešnici odboru je bil soglasno spet izvoljen po večini stari odbor s pred-sednikom dr. Kunstom na čelu.

Pri slučajnostih pa je bila sprejeta naslednja resolucija: Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani iskreno pozdravlja akcijo za izpolnitev univerze kralja Aleksandra I. v Ljubljani s klinič-nimi semestri. Prepričano je, da je popolna medi-cinska fakulteta nujno potrebna za izpolnitev

kar ima za posledico, da ostane v veljavi do-tedanji vozni red. Poleg tega se opozarja na v poštev prihajajoče kazenske mere. Podjet-niki, ki voznih redov, odnosno cenikov ne na-meravajo izpremeniti, naj to javijo, in sicer, kar na poziv, s takse prosto vlogo ali z dopis-nico.

— Prošnja. Krvodajalec, ki je že 22-krat od-dal svojo kri, sedaj pa je ves izčrpan in brez vsa-kega dohodka zase in za svojo družino, prosí vse tiste, ki jim je s svojo krvjo pomagal do zdravja, da bi se ga za velikonočne praznike spomnili s kakim darom. Bo zelo hvaležen. Naslov: Henrik Mastnak, Ljubljana, Pot na rakovo jelšo 16.

— Važno za poklicne šoferje! Vojno okrožje je po kraljevi banški upravi v Ljubljani sporočilo Zve-zi šoferjev dravske banovine v Ljubljani, naj vsi po-klicni šoferji, kateri mislijo, da so s tem prikrajšani, da so dodeljeni k edincem pehote i. dr. namesto k motoriziranim edincem, to javijo svojemu vojnemu okrožju z navedbo osebnih podatkov. Kraljeva ban-ska uprava nam je zagotovila, da bodo vojna okrožja v tem smislu prošnjo upoštevala in šoferje uvrstila v motorizirane edince. Prošnje so kolka proste. Po-drobnosti in kako je prošnjo zastaviti, pove Zveza šo-ferjev dravske banovine v Ljubljani vsako nedeljo med 10 in 12 v društvenem lokalu. Gospodstva ce-sta. Nadalje nam je okrajno načelstvo Ljubljana-okolice izročilo pomotoma preveč plačani znesek po-klicnih šoferjev pri registraciji šoferških legitimacij. Vsi prizadejati lahko dvignejo znesek v gori navede-nem času v društvenem lokalu. — ZSDB.

— Slabotne, slabokrvne in počitka potrebne či-tatelje opozarjamo na znano »Serravallo« kina-vino z železom, o katerem se je nad 10.000 zdravnikov pohvalno izrazilo. Dobiva se v vseh lekarnah. Reg. S. 3290 od 24. II. 1933.

— Pri saprtju. motnji v prebavi, vzemite jutraj še na prazen želodec en kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice.

Po državi

* Belgrajski angleški poslanik Ronald Camp-bell se je mudil tri dni v Zagrebu. Ob tej priliki je obiskal nadškofa dr. Stepanca, podpredsednika vlade dr. Mačka, bana dr. Subašiča, mestnega župana, poveljnika armije itd. Popeljal se je tudi v razne kraje v okolici in izjavil, da mu je Zagreb z okolico zelo všeč. Mestni župan je poslaniku v čast priredil kosilo.

* Huda nesreča na kolodvoru v Križevcih. 29 letni kmet Djuro Ovičnik se je na železniški postaji v Križevcih popel na vagon mešanega vlaka. Ko se je začel vlak pomikati, je hotel skočiti spet iz vagona, pa je tako nesrečno padel, da si je zlomil obe nogi pod kolonom in sicer tako hudo, da mu bodo morali obe nogi odrezati.

* 500 hiš pod vodo. Hitro tavanje snega je imelo, kakor poročajo iz Sombora, katastrofalne posledice v okolici Stare Kaniže. V vasi Zimovci je voda poplavlila 500 hiš. Ogroženih je še na-daljših 200 hiš v ciganskem naselju. Doslej se v okolici Stare Kaniže poplavljenih 10.000 oralo-v zemlje.

* Drug na drugega sta streljala in obležala oba mrtva. Delavca Peter Šuščević in Gjuro Ga-vrančević iz okolice Prnjavora sta popivala v neki banjaški gostilni. Ko sta bila že pijana, sta se sprla med seboj. Začela sta streljati drug na drugega in dobila vsak po štiri strele v prsa. Oba sta obležala mrtva.

* Velik požar v Drvarju. V noči od ponedelj-ka na torek okrog 11 je začelo goreti veliko skladišče zabojev v Drvarju. Zgorelo je okrog 500 kubičnih metrov obdelanega lesa. Škodo cenijo na 700.000 din. Požar je nastal zaradi kratkega stika. Skladišče je last »Šipadac in je bilo zava-rovano za 130.000 din.

* Komaj se je rešil iz goreče hiše. V Pistoletu pri Cazinu je kmet Bečir Hadžipasić v svojem stanovanju, v katerem je bilo tudi ognjišče, kosil, ko so se nenadoma vdrli tla v hlev pod stano-vanjem, ki je bil poln živine in sena. Zverjacija z ognjišča je takoj zažgala seno in v par trenutkih je bila vsa hiša v plamenih. Domači so se komaj rešili. Gospodar je hitel v hlev, da bi rešil živino. Ko je hotel odvesti iz hleva konja, se je konj zgrudil na gospodarja. Plamen se je obrijemal gospodarjeve obleke. Na njegove obupne klice na pomoč je prihitel sosed in ga z veliko težavo iz-velkel iz plamenov. Gospodar je hudo opečen po glavi in životu. Živina je vsa poginila v ognju. Gospodarju ni ostalo drugega kot to, kar je imel on sam in njegova družina na sebi.

* Namesto papirke in popra zmlata opeka in cement. Iz Petrinje poročajo: Nekaj slepar se je predstavil za lasnika podjetja za mlenje pa-pirke iz Kule. Ponujal je papirko in poper. Prišel je tudi k izdelovalcu klobas Meandžiju v Glini, ki je kupil od njega za 900 din, in pa k mesarju Božoku v Sunji. Božoky se je pogodil s tem in-dustrialcem, da mu pošlje zavoj papirke in po-pra. Zavoj je prišel proti povzetju. Ko je Božoky prejel zavoj, ga je takoj na pošti odprl in ves začuden ugotovil, da se je papirka spremenila v zmlato opeko, poper pa v zdrobljen cement. Po-šiljka je bila poslana iz Gline. Mesar se je takoj podal v Gline in naznanil goljufiju policiji. Go-ljufa se je posrečilo prijeti, ko je prišel na pošto po denar.

* 36 let v postelji. Te dni je rešila smrt trp-ljenja nesrečnega Bolteka Koščaka v Varaždinu. Koščak je bil rojen gluho-nem, telo pa je bilo strašno pohabljeno. 36 let je ležal v postelji, ker

Ljubljana, 21. marca

Gledališče

Drama. Od 21. do všteteja 23. marca: Zaprtó. Vel. ned., 24.: »Praznik cvetočih češenj«. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. Vel. poned., 25.: »Žene na Niskavuorijcu«. Izven. Izredno znižane cene od 16 din navzdol.

Opera. Od 21. do všteteja 23. marca: Zaprtó. Vel. ned., 24.: »Adriana Lecouvreur«. Izven. Vel. poned., 25. ob 15.: »Pri belem konjičku«. Izven. Znižane cene. Ob 20.: »Frasquita«. Izven. Gosto-vanje Zlate Gjungenae.

Radio Ljubljana

Četrtek, 21. marca: 7 Jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi, poročila — 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) — 12 Plošče — 12.30 Poročila, objave — 13 Napovedi — 13.02 Opol-danski koncert Radijskega orkestra — 14 Po-ročila — 18 Zbor orlarske šole — 18.40 Sloven-ščina za Slovence (g. dr. Rudolf Kolarič) — 19 Napovedi, poročila — 19.20 Nac. ura: O Tro-giru (Antun Nizetov, Zagreb) — 19.40 Objave — 20 Koncert nabožne glasbe. Sodeluje oper-na pevka g. Mila Kogejeva, Radijski komorni zbor in Radijski orkester. Dirigent D. M. Si-janec — 21.30 Cello in violina (plošče) — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Koncert na lutnji, g. Stanko Prek.

Poizvedovanja

Zgubil se je Wertheim svetel ključ v pone-deljek dopoldne na živilskem trgu. Najditelj se naproša, da ga odda proti nagradi v upravi »Slo-venca«.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva ce-sta 20 in mr. Murmayer, Sv. Petra cesta 78.

se sam ni mogel niti premakniti. Ker ga je mati skrbno negovala, je dosegel starost 36 let. Edina sreča v tej nesreči je bila, da tudi njegovo du-ševno stanje ni bilo razvito in se uboček ni za-vedal svojega strašnega položaja.

* Par kosov premoga je plačal z življenjem. Iz Sarajeva poročajo: Na počasi vozeči tovorni vlak je pri Bistri skočil nek 11letni deček in vrgel nekaj kosov premoga iz vagona na tla, da bi ga pozneje pobral in odnesel domov. Ko je spet skočil iz vagona, je padel med kolesa in so ga strahovito razmesarila. Ko so nesrečnega de-čka našli, je še kazal znake življenja, vendar je kmalu nato izdihnil.

* 117 smrti na 100 rojstev pride v Vojvodini. Stalno se dogaja, da tam umre mnogo več ljudi kakor se jih rodi. Baranja je v tem pogledu naj-slabša v državi. Merodajne oblasti so mnenja, da je treba Baranjo dvigniti s tem, da bi naselili mnogo družin iz takih krajev, ki so preobjudeni. Tudi Hrvati bodo naselili veliko družin iz preob-ljudenega Medmurja in iz Podravine v Srem.

* Vsa vasa je kradla moko. V Centi pri Pan-čevu je detektiv novosadske policije odkril celo tolpo tatov, ki so kradli žito, moko in druge mlinske izdelke mlinarju Gezi Berglu. Ze pred štiri leti je Bergl ugotovil, da mu zmanjkuje žita, otrobov in moke, pa občinska policija ni-kakor ni mogla priti na sled tatovom. Tudi orož-niki so preiskovali, pa zastoj. Bergl se je nato obrnil na Novi Sad, odkoder so mu poslali detek-tiva, ki je razkril zločin. Ugotovil je, da so Berglu kradli predvsem njegovi delavci, ki so po-tem ukradenko moko in druge mlinske izdelke prodajali prebivalcem cele vasi, pa tudi prebiva-lcem sosedne vasi. V zadevo je zapleten bivši ko-misar občinske policije Branko Bajski kakor tudi sedanji komisar, ki je s svojim vozom dovažal žito in moko svojemu predniku. Doselej so are-tirali 12 glavnih krivcev, 39 soudeležencev, šte-tila tistih, ki so živeli na račun mlinarja, pa še niso mogli ugotoviti.

* Roparski umor pri Sisku. V potoku med vasema Sela in Grede pri Sisku so našli truplo mladeniča Marka Braima, ki je po Sisku in okoli-lici razvažal mineralno vodo. Še pred tremi dnevi je prodajal po Sisku vodo, nato pa se je vrnil v vas, kjer je pri nekem gostilničarju prešel iz-kupilec. Tam je izjavil, da bo prenočeval v Lo-vantovu, truplo pa so našli ob poti, ki je na na-sprotni strani. Sumijo, da gre za roparski umor. Braim je imel pri sebi okrog 1000 din, pri njem so pa našli samo 13 din. Njegov voz je bil pre-vrtnjen v potoku.

* Justifikacija razbojnika. V Peti so v sredo jutraj obešili roparskega morilca Čazima Čemala, ki je bil obsojen na smrt zaradi tega, ker je umoril in oropal branjevo Hurišo Radič. Smrtno kazen je izvršil krvnik Hart.

* S samokresom se je igral in ustrelil očeta. O tragičnem družinskem dogodku poročajo iz Sla-vonskega Broda. 19-letni kmečki fant Stjepan Lukič iz Rešetarov pri Slavonskem Brodu je prišel do-mov ter se pričel razgovarjati z očetom. V roki je držal revolver, za katerega ni vedel, da je nabit. Sukal je revolver v rokah, kar naenkrat pa je po-čilo in oče se je zrušil na tla, zadet v glavo. Bil je na mestu mrtve. Ko je sin videl, kaj se je zgo-dilo z očetom, se je vrgel na očetovo truplo in pričel krčevito jokati. Nato je vstal, prijel za re-volver in se hotel ustreliti, kar pa so mu preprečili sosedje, ki so na pok revolverja prihiteli v hišo.

* Pogosti napadi na avtomobile se zadnje čase dogajajo v čakovskem okraju. Te dni je bil izročen sodišču brezposelni delavec Franjo Korent, doma iz Pribislavca pri Čakovcu, ki je z revolverjem streljal na avtomobil, v katerem se je vozil trgovski potnik Arpad Eisenstädter iz Varaždina. Trgovski potnik se je v ponedeljek zvečer peljal z avtomobilom iz Va-raždina v Čakovec. Avto je šofiral mehanik Josip Lesjak. Na cesti med Pušćino in Nedeliščem sta opazila na sredi ceste dva človeka, od katerih je eden dvignil revolver in ustrelil na avto. Avto je pospešil brzino, toda za njim je padlo še nekaj stre-lov, ki pa niso zadeli. Avtomobilista sta v Nedeli-šču naložila na avto nekaj strelčkov in jih peljala nazaj. Stražniki so prijeli enega od napadalcev, to je brezposelnega delavca Korenta, dočim je drugi pobegnil.

Romarji v peščeni vihri

Iz Damaska poročajo: Karavana 500 moha-medanskih romarjev za v Meko je v arabski puščavi zašla. Čeprav so poslali za njimi letala in policijske patrle na kamelah, vendar niso našli nobene sledi za njimi. Pretekli ponedel-jek so dobili nekaj sestradih in opešanih romarjev v bližini Palmire. Povedali so, da je karavana skoraj pred mesecem dni odšla iz Hedjasa, nato je izgubila pot in je brez orien-tacije tavalja okoli po puščavi, dokler se sled-njič ni v peščinem orkanu popolnoma raz-kropila. Prej pa je poginilo že 300 kamel od izčrpanosti. Bojijo se, da je večina romarjev pomrlo strašne smrti v puščavskem pesku.

LJUBLJANA

Bogoslužje velikega tedna V Trnovem

Pete jutranjice ob 16 v četrtek in petek. Veliki četrtek: sv. maša ob 6, med mašo sveto obhajilo. Zvečer ob 7 rožni venec.

Veliki petek: ob 6 molitve in berila, razkrivanje in češčenje sv. Križa, sv. maša Predpovečenege. Popoldan ob 6 do 7 za dekleta, ob 7 rožni venec in petje žalostink, ob 8 do 9 molitve za žene, ob 9 do 10 za moše in fante.

Velika sobota: ob 4.45 blagoslov ognja, velikonočne sveče, branje prerokb, blagoslov kretne vode, okoli 6 sv. maša in obhajilo vernikov. — Popoldan blagoslov jzdlj v župni cerkvi ob 3 in po procesiji, drugod kot običajno. Ob 16.30 molitve, nato procesija Vstajenja. Sveče za procesijo se dobe pri cerkveniku.

Velika nedelja: sv. maše kot običajno ob 6, 7, 8, ob 9 slovesna. — Popoldan ob 2 litanije, nato potresna procesija k sv. Jožefu.

V cerkvi Srca Jezusovega

V četrtek in petek popoldne ob 4 cerkvene molitve.

Veliki četrtek: ob 6 zjutraj slovesna sv. maša. Obhajilo vernikov samo pred in med sv. mašo. Po sv. maši prenos Najsvetejšega k stranskemu oltarju. Na veliki petek se sv. obredi začne zjutraj ob 7. Zvečer ob pol 7 sv. križev pot.

Na veliko soboto se sv. obredi začne zjutraj ob 6. Sv. maša se prične približno ob pol 7. Sv. obhajilo samo med sv. mašo. Popoldne ob treh se bodo blagoslovile velikonočne jestvine.

Velika nedelja: Prva tiha sv. maša bo ob četrtek na 4. Pri tej sv. maši se bo delilo sv. obhajilo. Ob 4 bo slovesno vstajenje s procesijo, ki bo — ob ugodnem vremenu — šla kot navadno po Slomškovi ulici, Kolodvorski ulici, Komenskega cesti in Vidovdanske cesti. Po vrnitvi v cerkev bo darovanje sveč, zahvalna pesem, blagoslov z Najsvetejšim, nato sveta maša z blagoslovom. Ob pol 8 kratka pridiga in slovesna sv. maša. Popoldne ob 5 pridige ne bo, pač pa bodo ob pol 6 pete litanije z blagoslovom.

Pri sv. Družini v Mostah

Veliki četrtek: ob 6 slovesna sv. maša, skupno sv. obhajilo. Po sv. maši prenesemo sv. Reš. Telo k stranskemu oltarju, nato večernice in razkrivanje oltarjev. Popoldne ob 4 pete jutranjice in hvalnice za veliki petek. Zvečer ob 8—9 pa bomo imeli skupno molitev, predvsem križev pot in petje evharističnih pesmi.

Veliki petek. Ob 6 začetek cerkvenega opravila: petminutno premišljevanje Jezusovega trpljenja, branje dveh prerokb o Jezusu Odrašeniku, nato branje pasijona po evangelistu sv. Janezu. Za tem sledi prošnje za Cerkev, krivoverce, razkolnike, Jude in poganje. Za prošnjami sledi razkrivanje in češčenje križa, nakar je maša »prej posvečenih darov« in prenos sv. Reš. Telesa v božji grob. Ob 8 zvečer je sklopna postna pridiga in petje poslnih pesmi.

Velika sobota: Ob 6 pred cerkvijo blagoslov ognja in pet kadilnih zrn, petje »Luč Kristusova«, 12 prerokb, blagoslov kretne vode in potem litanije vseh svetnikov. Sledi slovesna sv. maša. Med sv. mašo skupno sv. obhajilo. Popoldne je blagoslov velikonočnih jedil po običajnem redu.

Velikonočna procesija: Ob pol 8 zvečer slovesne jutranjice, nato približno ob 8 procesija, ki bo šla po naslednji poti: iz cerkve po Šušteršičevi ulici, Zaloški cesti, Vodmatski ulici, Pod ježami, Pod viaduktom, Tovarniški, Koroščevi, Bazoviški, Pokopališki in Ciglarjevi ulici. Prosim posestnike h' in stanovalce, da okrasijo okna in jih razsvetlijo v čast Jezusu Zveličarju sveta.

KLOBUKI

v najmodernejših barvah in oblikah

BOGATAJ

Ljubljana, Stari trg
Maribor, Gosposka ulica 3
Radovljica - mesto

Nizke cene! Strokovna postrežba!
Pred nakupom si oglejte izložbe!

1 Celonočno češčenje v stolnici se prične drevi po skupni molitveni uri ob desetih. Vsako uro do 4 zjutraj bodo nočni častivci pred božjim grobom opravili molitve 23, in 24. ure za veliki četrtek, ozir. veliki petek.

1 Obreda umivanja nog se udeležijo danes, na veliki četrtek, dne 21. marca 1940, v ljubljanski stolnici sledeči starčki: Anton Orehek iz Moravč, star 97 let; Janez Vitič iz Ljubljane, star 92 let; Andrej Šef iz Ljubljane, star 91 let; Franc Erčulj iz Dobropolj, star 88 let; Anton Adam iz Borovnice, star 87 let; Tomaž Bitenc iz Ljubljane, star 87 let; Valentin Jerina iz Ljubljane, star 87 let; Janez Grčman iz Cerkljan pri Kranju, star 83 let; Alojzij Polanjo iz Ljubljane, star 82 let; Matevž Eržen iz Senčurja pri Kranju, star 80 let; Jakob Grčman iz Ljubljane, star 78 let. Skupna starost starčkov znaša 1040 let.

1 Zadnja pot prof. Kisliha. Na praznik sv. Jožefa sta se na zelo lep način poslovila Bežigrad in bežigradska gimnazija od pokoj. prof. Karla Kisliha. Med slovesno sv. mašo je v cerkvi sv. Cirila in Metoda govoril o pokojniku globoko zasnovan cerkveni govor profesor dr. Fajdiga Vilko. Po maši se je razvil veličasten sprevod od farne cerkve do III. drž. real. gimn. Za križem je stopalo številno dijaštvo, četudi so že v ponedeljek zvečer začele velikonočne počitnice. Pogreb je vodil župnik sv. Cirila in Metoda p. Zakrajšek ob asistenci katehetov-profesorjev III. in I. drž. gimnazije. Za krsto in svojci sta stopala oba inšpektorja prosvet. odd. banske uprave Bajuk in Kranj, direktorja Hočevar in dr. Pečovnik, prof. Kelemirja, predesni slov. profesorjev, Grafenauer Franc, vsi profesorji III. drž. gimnazije, mnogi stanovski tovariši in izredno mnoge Bežigradce. Pred gimnazijo se je od pokojnika poslovil v imenu III. gimnazije in prof. društva ravnatelj dr. Pečovnik. Oket zavoda pa je pod vodstvom g. Kramolca izredno lepo zapel »Beati mortui«. Po končanih obredih so pokojnika z avtofurgonom odpeljali v rojstni kraj Studence pri Mariboru, kjer so ga v sredo, 20. marca na farnem pokopališču položili k večnemu počitku. R. i. p.

1 Gospojno društvo krščanske ljubezni sv. Vincencija Pavelskega bo imelo svoj občni zbor v ponedeljek 1. aprila 1940 ob 4 popoldne v Jožefišču na Poljanski cesti 16. K obilni udeležbi vabi odbor.

1 Voleno blago za damske pomladne obleke, kakor tudi razne težje svile v vseh modernih barvah dobite v krasni izbiri najceneje pri Goričar Sv. Petra cesta 29.

Boljši ovid
lažje delo in večja
spodobnost z pravilno
pomerjenimi očali

Zajec

LJUBLJANA
PASAŽA
NEBOTIČNIKA

1 Prepovedano točenje alkoholnih pijač ob vpoklicu vojaških obveznikov na orožne vaje. Zaradi ohranitve miru in reda je strogo prepovedano točenje alkoholnih pijač in vsakršno oddajanje vsem na orožne vaje poklicanim vojaškim obveznikom in njih spremljevalcem bodisi v javnih lokalih ali pri zasebnikih. Alkoholne pijače, ki bi jih nosili vpoklicani vojaški obvezniki ali njih spremljevalci, se boj, jim bodo odvzete. Prekrški te naredbe se kaznujejo z denarno kaznijo od 10 do 1000 din ali pa z zaporom od 1 do 20 dni. Prepoved velja še danes, 21. marca ter še posebej opozarjamo na vaje poklicane vojaške obveznike, da od tistega trenutka, ko dobe poziv na orožne vaje, spadajo pod vojaško disciplino.

1 Dr. Rodoschegg a: ordinira do 1. aprila.

1 Za mestne reveže je stalen dobrotnik, ki noče biti imenovan, svet poslal 1.000 din za približek revežem v cukrarni, pravtako je pa g. A. Vovk, trgovec z deželnimi pridelki na Resljevi cesti, poslal 50 nakaznic po 3 kg moke, ki naj jih socialni urad porazdeli najpo-trebnejšim za veliko noč. Kakor o božiču tako tudi sedaj dobrosrčni meščani žele obhajati praznike na ta način, da izkazujejo dobroto revežem in z njimi dele pirhe. Naj bi se s to zavestjo pripravljala praznike tudi drugi ter posnemali dobre zgled! Družini g. polk. Vidica Oskarja in Vide ter Mare Vidic, Rimska c. 12, sta podarili 100 din namesto venca na krsto ge. Marije Kilar; g. Ivan Jenšterle, starešina mit-nice na Dolenjski cesti, je poslal 150 din v po-čaščenje spomina ge. Fani Kurentove, namesto

venca na krsto iste gospe so pa poslali tudi g. Oton Trinker, Gledališka ulica 3, 120 din, družina Bajuk, Tyrševa c. 62, 200 din, in g. Ivanka Vodnik, Kolodvorska ul. 34, spet 200 din, a mestna vrtnarija je v znamenje vseh teh odkupnin od razkošja pri pogrebi položila na krsti preproste vence. Mestno pogla-varstvo izreka vsem dobrotnikom najtoplejšo zahvalo tudi v imenu podpiranih.

1 Trdka Modni magazin, Prešernova 5. Vam nudi veliko izbiro damskega perila, avilnih nogavic, moških eraje in kravat po ugodnih cenah.

1 Popisovanje otrok zaradi zaščite je že v glavnem končano, vendar pa še vedno manjka kakih 1500 popisnih list, kakršnih je bilo 10.000 razposlanih že meseca decembra. Mestni odsek za zaščito otrok domneva, da imajo te pole le oni starši, ki ne reflektirajo na pomoč oblasti ob morebitni evakuaciji, vendar pa morajo tudi ti vrniti pole vsaj do 1. aprila v sobi 37 v I. nadstropju nad trgovino elektrarne na Mestnem trgu 2, sicer zaščitni urad teh otrok sploh ne bo imel v evi-denci glede javne ali zasebne izselitve. Kdor je pa polo izgubil ali založil, lahko dobi drugo v prej navedeni sobi.

1 Izvrstno Wögerer-jevo šunko si nabavite pri Fr. Kham, Kongresni trg 8.

1 Podpornemu društvu za gluho-mlo mladino je darovala ga. Ana Hamperl iz Ljubljane v počastitev spomina blagopokojne ge. Marije Demšič iz Velenja din 100, ga. Mali Strupanova iz Ljubljane pa za veli-konočni približek otrokom v gluhoemnici din 50. Blagima dobrotnicama iskrena hvala!

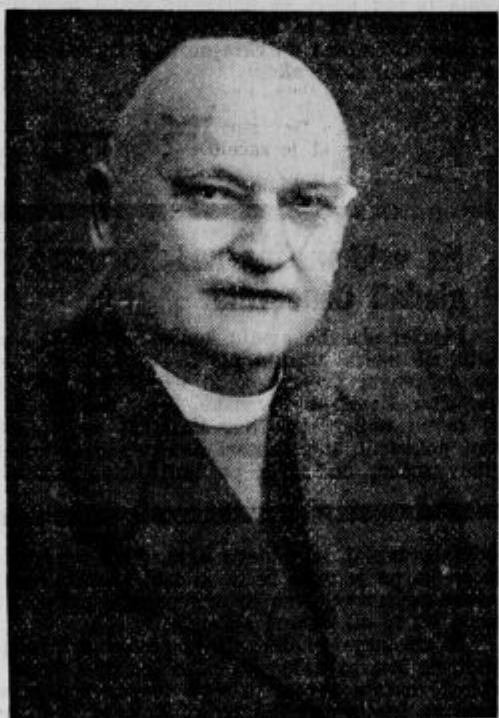
1 Zelite naravno, zdravo vino? Potrudite se v Gradišče 10 — Sotelsšek.

1 Poglavje o gramoznih jamah. Pod tem naslovom smo pred kratkim čitali pritožbo proti od-piranju novih gramoznic, češ naj bi mestna občina nikakor ne smela dajati dovoljenj, ker s tem oškoduje tudi same sebe pri dohodkih trošarine. Resnica je, da to škodo mestna blagajna občuti, vendar pa mestno poglavarstvo ne more prepre-čiti odkopa gramozna na ozemlju, ki je z regu-lacijskim načrtom določen kot gradbeni okoliš, ker je odkop dovolila nadrejena oblast in izdala tudi smernice, kako naj mestno poglavarstvo izdaja gradbena dovoljenja.

— Pri ljudeh, ki jih pogosto nadle-guje zapeka, vsled česar imajo vrenje v že-lodcu in črevih, pospešuje se temeljito či-ščenje celokupnih prebavil s čašo naravne »Franz-Josefove« grenke vode, zaužitc zju-traj na tešče. Z uporabo »Franz-Josefove« grenke vode se naglo odstranja belina z jezika, ki se nakopiči vsled zapeke, obe-nem se pa doseza tudi boljši tek.
Reg. po min. soc. pol. in a. zdr. S-br. 15.485. 25. V. 35.

MARIBOR

Stolni kanonik Rud. Janežič - 70 letnik

njegovo življenje je bilo zgledno in vzorno, saj je mož tihe in vztrajne pobožnosti, vnet častilec pre-svete Evharistije in nebeške Matere Marije, mož skrbnega dela v spovednici in pisarni in povsod, ka-mor ga je po volji predstojnikov poklicala božja Previdnost, poleg tega pa skromen in ponižen, ki odklanja svetno in išče le božjo čast. V starosti 70 let opravlja svojo službo čil in mladoeten kakor v dobi najboljših let.

Gospod kanonik se je rodil dne 20. marca 1870 pri Sv. Miklavžu pri Ormožu, gimnazijo je z odliko dovršil v Mariboru, v duhovnika je bil posvečen po tretjem letu bogoslovnega študija dne 25. julija 1894. V dušnem pastirstvu je kot kaplan deloval od avgu-sta 1895 do oktobra 1897 v St. Ilju v Slov. goricah in nato do 19. maja 1901, ko je nastopil težavno in odgovorno službo spiritala v mariborskem bogo-slovju, ki jo je vzgledno opravil do 1. decembra 1915. S tem dnem je bil imenovan za ravnatelja du-hovnega semenšča. V tej službi, ki je bila zlasti ob-veštevni vojni silno težavna, ker je manjkalo ži-veža in je vojaštvo zasedlo nad polovico semenških prostorov, je ostal do konca avgusta 1926, ko se je za stalno preselil v stolni kapitelj. Njegovi pre-dstojniki so cenili njegove zasluge, zato je bil dne 20. maja 1905 imenovan za duhovnega in dne 1. de-cembra 1915 za konzistorijalnega svetovalca ter stol-nega kanonika s službo škofijskega penitencijarja. Kot nadkane posluje v naddekaniji Maribor des. br. in v Meziški dolini.

Gospod kanonik je kot bogoslovni spirital in ravnatelj akoci četrtoletja vzgojeval duhovniški naraščaj, polovica sedaj živčih lavantinskih duhov-nikov je njegovih učencev. Bil jim je dober učitelj z lastnim vzgledom pobožnosti in gorečnosti, a tudi skrbni vzgojitelj z očetovskimi opominii in nasveti.

Bog Vas, gospod kanonik, ohrani zdravega in krepkega do skrajnih mej življenja in Vam nekoč bogato poplačaj Vaš trud in Vaša dobra dela!

sekcija SK Železničarja je nastopila v nedeljo v tekmovanju za prvenstvo klubov v Murski Soboti. Kjer je imela revanšni nastop s SK Mursko Soboto. Tekam se je zaključila z zmago Železničarja v razmerju 4 in pol : 3 in pol. S to tekmo so iz-padel iz nadaljnega tekmovalja vsi zunanji klubi iz mariborske skupine (A) in sicer Črna, Mežica, SK Ptuj in SK Murska Sobotla ter se bodo v na-daljevanju srečali samo mariborski klubi SK Vid-mar, SK Maribor in S. s. Železničar. V nedeljo, 31. t. m. igra ta S. s. Železničar in SK Maribor.

LINOLEJ

voščeno platno, preproge, zavese, odeje kupite najceneje pri »Obnovac, F. Novak, Jurčičeva ulica 6.

m Prepovedano točenje alkoholnih pijač. Ban dravske banovine je izdal naredbo, s katero je strogo prepovedano točenje alkoholnih pijač vojaš-kim obveznikom, ki bodo poklicani na orožne vaje. Točenje alkoholnih pijač se prepoveduje en dan pred in en dan po vpoklicu vsem vojaškim obveznikom in njih spremljevalcem tako v javnih lokalih kakor po zasebnikih.

m Iz društva mariborskih upokojencev. Vljudno vabimo vse društvene člane, da se udeležijo red-nega letnega obnega zbora društva, ki se bo vršil v nedeljo, dne 7. aprila 1940 ob 9 v mali dvorani Na »udnega doma v Mariboru. Dnevni red je na vpogled v društveni pisarni v Mariboru, Rotovski trg. Prosimo za polnoštevilno udeležbo! — Društveno načelstvo.

m Tatvina v mestni klavnici. Mesarskemu mojstru g. Fidlerju je nekdo ukradel celo zaklano, 60 kg težko tele v mestni klavnici ter mu je s tem povzročil 600 din škode.

m Skrivnostna smrt. V svoji vili na Cirkven-skem hribu pri Sv. Martinu je umrla nenadne smrti 89letna posestnica Elizabeta Radakovič, ki je bila nemška državljanka ter žive vsi njeni so-

OBLEKE

moške in otroške solidno pri
»LAMA«, Marlbor

rodniki v Gradcu. Našli so jo ležati na tleh poleg postelje mrtvo. Mariborsko drž. tožilstvo je od-redilo obdukcijo.

m Smrt pod kolesi tovrnega avtomobila. Včo-raj popoldne se je pripetila na Kralja Petra trgu smrtna nesreča, pri kateri je izgubil življenje 70-letni starček. Po Dvorakovi ulici je pripeljal na Kralja Petra trg težek tovorni avtomobil znamke »Škoda«, katerega je vozil 25letni Anton Iljkovič. Predno je zavil na Podbreško cesto, je voznik za-trobil predpisano znamenje ter nato zavil na ome-njeno cesto. V tem trenutku pa je hotel preko-račiti cesto revno oblečen starček, ki je najbrž zaradi naglušnosti preslišal znake avtomobila. Znašel se je na sredini ceste. Šofer je skušal z vso silo zaustaviti avto, pa je bilo prepozno. Avto je zadel starčka z odbijačem ter ga podrl na tla in zadel s sprednjim kolesom. Kolo ga sicer ni prevozilo, toda udarila ga je os ter mu zadala smrtno poškodbo na glavi. Avto se je nato usta-vil, šofer in prometni stražnik sta naglo prisko-čila in izveleka ponesrečenca izpod vozila. Starček je še dihal, bil pa je nezavesten. Ponesrečence je Anton Lakner, tapetniški pomočnik, ki se je zadnja leta preživljal z beratenjem.

m Drzen roparski umor. Na Volinjaku sta dva neznanca izvršila drzen rop v hiši najemnika Pav-la Močilnika. Našla sta Močilnikovo vsakino Jo-rico Robnik samo doma. Dočim jo je eden zadr-ževal v kuhinji, je drugi vdrl v sobo, si prisvojil njeno ročno torbico, nakar sta oba, ne meneč se za krike okradene, zbežala. V bližini hiše sta preiskala torbico in ker nista našla denarja, sta se vrnila nazaj; eden je držal v roki odprti nož, drugi pa kol. Robnikova je hišo zaklenila ter zbežala k sosedom po pomoč, razbojnika pa sta med tem vdrila vrata ter celo stanovanje preme-tala. V postelji sta našla 450 din ter sta s tem plenom ob prihodu sosedov pobegnili.

Celjske novice

Veličastna akademija naše mladine

Celje, 20. marca.

Celjska mladina je tudi letos kar najlepše pro-slavila praznik sv. Jožefa, svojega zaščitnika. Zju-traj je skupno pristopila k sv. obhajilu, popoldne pa priredila v veliki dvorani Ljudske posojilnice V. te-lovado akademijo in z nastopom, ki nas je vse ra-dostno presenetil, pokazala intenzivno delo v zam-skih mesecih tako v lahki atletiki, kakor tudi na orodju.

Veliko dvorano Ljudske posojilnice so prijatelji mladine zasedli do zadnjega prostora. Akademiji so prisostvovali odlični zastopniki celjskega javnega živ-ljenja: senator g. Alojzij Mihelič z gospo, opat g. Peter Jurak, okrajni načelnik g. dr. Ivan Zobec z gospo, predsednik mestne občine g. dr. Alojzij Vor-šič z gospo, poveljnik mesta in 39 polkovnik g. Defar Liberat, poveljnik celjskega vojnega okrožja polkovnik g. Baska Oskar z gospo, podpolkovnik g. Krašnik Josip z gospo, podpolkovnik g. Stefanovič z gospo, major Mesarov, kap. Franjo Toš, voditelj odsekov strelnih vaj kap. Rupec, predstojnik po-litije g. Uršič, prof. Cestnik, predsednik ZFO celj-ske podzveze g. prof. Mavčec Jože, dr. Ogrizek, prof. Bitenc, dr. Hanzelič ter drugi odlični gostje.

Akademija se je pričela z državno himno, ki jo je zaigral orkester pod vodstvom g. Petermana. Ves spored akademije je bil odlično izbran. Mladci, go-jenke, mladenke, dijaki, člani in članice, vsi so nas e svojim preciznim izvajanjem presenetili, in naša mladina je lahko ponosna, da je tako lepo napredo-vala. Uspela je zborna deklamacija, simbolična slika »Mornarček«, ki so jo izvedli mladci, proste vaje gojenk, naraščaja, mladenk in članic. Člani so polka-zali lep napredek na konju, bradlji in drogu. Občin-etvo je nagradilo vse z navdušenimi ovacijami. Med izvajanjem je igral orkester. Pred odmorom je iz-pregovoril o pomenu fantovekega praznika predse-dnik FO g. Vrabl Tone, nakar je orkester zaigral or-lovsko himno. Posebno so se izkazali na večerajšnji, odsedaj najboljši akademiji v Celju, dijaki z gimna-etično in simbolično vajo »Ave Marija«. Presenečile so nas tudi gojenke z rajanjem, pri katerem sta se uveljavila harmonikarja mala Perc Marija in Globoč-nik Bogomir. Akademijo so zaključile članice z »Ma-zurko«, najlepšo točko eporeda.

e Služba božja na Oljki. V lepi romarski cerk-vi na prijazni izletni točki gori Oljki nad Polzelo bo na velikonočni ponedeljek ob 10. dopoldne služba božja.

e Na belo nedeljo, 31. marca, priredi KPD v Celju matersko proslavo. Nastopi zbor Celjskega zvana. Slovenske matere bo proslavil g. župnik Pavel Vesenjak. Z izvirno igro »Mati ljubic« na-stopi Gledališka družina KPD iz Laškega.

e Prof. Janko Mlakar iz Ljubljane bo nastopil s svojo igralsko družino v Celju dne 7. aprila. Igrali bodo njegovo igro »Magdina žrtev«, ki jo letos objavlja dijaško glasilo »Naša zvezda«.

e Igro »Jefteva hči« uprizore dijakinje šol-skih sester v nedeljo, 14. aprila.

e Jože Filipič. V Kersnikovi ulici v Celju je umrl ravnno na svoj god 67 letni hišni posestnik g. Jože Filipič. Naj v miru počiva!

e Predavanje za rezervno sanitetne in apote-karske častnike bo drevi ob 7. v Oficirskem domu v Celju.

e V celjski bolnišnici je umrla 32letna An-gela Pantnerjeva iz Polul pri Celju. Naj v miru počiva!

e Celjski mestni proračun za leto 1940-41 je finančno ministrstvo v celoti odobrilo.

Grozno dejanje matere in hčerke

Celje, dne 20. marca.

Pred sodiščem so se zagovarjali 22letna Ko-ren Ana iz Trebeš pri St. Petru pod Sv. gorami, njena 50letna mati Marija in 26letni sin posest-nika Karl Dimitrovič iz Zagaja pri St. Petru. — Ana Korenova je ljubimkova z nekim 17letnim fantom in je v aprilu zanosila. Dekle se je balo, da jo bosta zaradi tega njena strica odpodila iz hiše, skrbelo jo je, kako bo otroka sama vzdrže-vala, na fanta pa tudi ne bi rada zvrnila tega bremena. Takoj po porodu sta sklenili z materjo, da se znebita otroka. Mati je nesla otroka v vlažno klet, ga zavila v staro obleko in potisnila v vodni škaf, kjer se je dete zadušilo in umrlo. Še istega dne je mati zakopala mrtvo truplo v zemljo v bliž-njem gozdu. Mati in hči sta danes skesano pri-znali zločinsko dejanje. Mirno sta pripovedovali, kako sta se odločili storiti ta usoden korak. Sodi-šče je obsodilo Koren Marijo na 7 let robije in na trajno izgubo žasnih državljskih pravic, njeno hčerko Ano pa na 7 let robije.

KULTURNI OBZORNIK

Dr. A. Gosar: Socialni nauk Cerkve

Nauke papeških socialnih okrožnic sprejemajo počasi in neopazno tudi ljudje, ki niso katoličani in ne priznavajo cerkvene oblasti v teh vprašanjih. Tako postavljajo katoliška socialna načela polagoma skupna last kulture človeštva. Postajajo sestavni del tistega idejnega zaklada, ki človeštvo po njem uravnava svoje socialne odnose. Da bi vsem, tudi preprostim ljudem, ki jih ta vprašanja zanimajo, katoliški socialni nauk približali, moramo imeti poljudno in pregledno izdajo težkih papeških okrožnic z razlago. Francozi tako delo že imajo. Pri nas je to vrzel izpolnila Mohorjeva družba z Gosarjevo knjigo: *Socialni nauk Cerkve po besedah papeških okrožnic*. V njej je priznani sociolog zbral in sistematično uredil ves socialni nauk Cerkve, kakor je v okrožnicah *Rerum novarum*, *Quadragesimo anno* in *Divini Redemptoris*. Navaja pa po potrebi tudi druge okrožnice in izjave papežev. Da bi bile razumljivejše, je okrožnice zelo razdrobil. Tako je prvotno besedilo, ki je zelo zgoščeno in težko razumljivo za neukega bralca, postalo dokaj umljivo, tako da ga pisatelj razen v nekaterih težjih vprašanjih ni treba veliko pojasnjevati.

Ves krščanski socialni nauk je univ. prof. dr. Gosar zajel v šestih poglavjih. Najprej ugotavlja, da ima Cerkve pravico in dolžnost soditi o socialnem vprašanju, ker je tudi važno pravno vprašanje. Cerkve ne sodi o tehnični stvari, pač pa uči in zahteva, da v vsem družabnem življenju vladajo *pravna* načela, ki so edina in najgloblja podlaga za dobro in povsem zadovoljivo rešitev tega težkega vprašanja. Cerkve je vedno pomagala to vprašanje reševati, kar izpričuje vsa njena zgodovina od prvih vekov do danes. Leonovo okrožnico *Rerum novarum* pa moremo po pravici imenovati *Magna Charta* novega in pravičnejšega družabnega reda. V II. poglavju govori o nastanku, vzrokih, važnosti in strašnih posledicah, ki jih je rodil krivičen družabni red. Važno je III. poglavje, ki v njem obravnava načelne misli krščanstva o smislu življenja, dela, ubošnosti, o pravicah človeka in družbe. Pokaže nam, da Cerkve gleda stvarno in realistično na človekovo usodo na zemlji, ga odvrta od pretiranih nad in varuje nepotrebnih prevar in razočaranj. Tako gledanje nas varuje, da ne tratičimo svojih sil, marveč si v mejah dejanskih možnosti uredimo

svoje življenje, kolikor se da zadovoljivo in človeško. Obširno govori v IV. poglavju o poglavitnih socialnih problemih naše dobe (lastnina, dohodki, delo in kapital, mezdnarazmerje, organizacija gospodarstva, zaštita delavstva). V naslednjem poglavju pokaže, na kakšen način bo mogoče po katoliškem nauku doseči popolno obnovo družabnega reda. V zadnjem poglavju prinaša kritiko in obsodbo socializma in komunizma.

V razlagi hodi ponekod pisatelj svojo pot. Tako pravi, da se nekateri katoličani v neobveznih določbah in nasvetih papežev zato drže bolj črke, ker ne upajo prevzeti nase odgovornosti za posledice in jih rajši prevale na Cerkve. Ta trditve ni povsem pravična, ker večina katoličanov sprejema tudi take odločbe s sinovsko vdanostjo in spoštovanjem, ne pa iz strahu pred odgovornostjo. Glede na korporacijsko ureditev družbe zahteva, da je treba javnopravno kot korporacije organizirati že posamezna večja industrijska in podobna podjetja. O imenu »krščanski socializem« misli, da bi se vzlic obsodbi v *Quadragesimo anno* dalo še rabiti, in sicer v drugačnem, katoliškem pomenu. Ker je pa raba izraza socializem dvoumna, ga je pisatelj že v svojem velikem delu »Za nov družabni red« zamenjal z nazivom »krščanski socialni aktivizem«, ki se pa žal drugod še ni uveljavil. Ko izide v zbirki Naša pot obširen komentar k okrožnici *Quadragesimo anno*, ki je že naznanjen, bomo mogli primerjati, kako sodi o teh vprašanjih Aleš Ušeničnik.

Papežev prepoved, da je »komunizem« nekaj bistveno slabega, zato prav v nobeni reči ne bo z njim sodeloval, komur je mar krščanske kulture, razume dr. Gosar tako, da je s tem katoličanom prepovedano le sodelovanje s komunizmom, ne pa s komunisti. Teoretično pa gre vedno samo za sodelovanje z nosilci komunizma — s komunisti in skupinami (organizacijami) komunistov. Zato je dejansko nevzdržno ter utegne nepoučeno le motiti ter narediti med katoličani zmedo.

Ne glede na to, bodo s pridom segli po tej knjigi vsi, ki hočejo dobiti izčrpen pregled cerkvenega socialnega nauka. Knjigo odlikuje lahek, jasen in preprost jezik. Vzeli naj bi jo v roke zlasti tisti, ki socialni nauk Cerkve omalovažujejo, da bi spoznali, kako zametajo nekaj, česar večina niti ne pozna. V. S.

Žepni telefon brez žice

Velepomba iznajdba - Presenečenje za svetovno razstavo v Rimu

Iz Rima poročajo 12. marca: Če bi ne bil pred nekaj tedni neki ameriški milijonar razpisal nagrado 50.000 dolarjev za iznajdbo telefona, ki ga je moči nositi v žepu in ki človek z njim lahko vsak čas in povsod govori z vsakomur, ki ima telefon, bi bila rimska svetovna razstava zares presenečena z velepomembno iznajdbo. Toda tak telefon je že iznajden. Ne v Ameriki, pač pa v Italiji. Iznašel ga je Mastini, ki je prejel za svoj avtomatični radijski telefon že Marconijevo nagrado in ima tudi ameriški patent zanj. Sindikat italijanskih iznajditeljev pa je hotel varovati skrivnost maleda čudežnega aparata do svetovne razstave, da bi potem obiskovalcem razstave stisnil v roke ta aparat kot presenečenje. A zdaj so bili primorani Američanom sporočiti, da se ni več ne izplača, da bi si kdo belil glavo z iznajdbo že iznajdenega žepnega telefona.

Malo te skrivnosti je torej že šlo v svet. Kakor je slišati, je radijski telefon, kot že ime pove, radijski aparat in telefon. Ker je majcen radijski aparat hkratu oddajnik in sprejemnik, ne postavlja ta Mastinijeva iznajdba tehničnemu postavljanju naše dobe navidezno nobenih težkoč, celo čudno se zdi človeku, kako da ta praktični telefon ni bil že zdavnaj iznajden. Iznajditelj je moral razrešiti izredno nalogo,

da je nadomestil številčni sestav telefona s prav tako zanesljivim brezžičnim sestavom. Z radijskim telefonom pa seveda ne moreš kar iz žepa ven z obračanjem številke poklicati gosпода ali gosпо A. in B. Zatorej je bilo treba brez žice napraviti tako, da je s »klicem« z ene strani, nastal odzivni znak na drugi strani, in sicer le na tem in tem aparatu. Tudi je bilo treba prepričati, da bi se pogovor ne slisal še kje drugje. Kako je Mastini obvladal te naloge, pa še noče izdati, dasi se mu je vse to posrečilo, pa saj je bil tudi nagrajen za to svojo iznajdbo!

Za zdaj se Mastini trudi še s tem, da bi svoj aparat tako zmanjšal, da bi šel res v žep. Lahko ga boš imel kar čez ramo kakor fotoografski aparat, na vsak način hoče Mastini doseči, da ne bo tehtal več kot pol kilograma. A vse to so zunanji problemi, ki bodo do svetovne razstave vsi razrešeni. In na rimski svetovni razstavi l. 1941 se bo človek mogel telefonsko pogovarjati s hotelskih vež ali s promenade med Konstantinim slavolokom in Cirkusom Maksimom, ali sploh odkod drugod iz večnega mesta ob Tiberi, s stola ali s sprehoda, s svojci ali s prijatelji v vse dele sveta ali — kdo pa ve? — nemara celo z admiralom Byrdom ob južnem tečaju.

† Prof. Karlu Kieslichu v spomin!

Kogar bogovi ljubijo, umrje mlad...

da že po prvih stopinjah Ti je omahnil korak! Koga ne bi pretresla Tvoja smrt!

Vedno si bil odličen dijak, med najboljšimi v razredu, a ne eden izmed tistih, ki jim je znanje, v šoli nabrano, mrtev kapital. Na univerzi v Ljubljani si se strokovno visoko usposobil, v zadnjem času pa se pripravil na nadaljevanje študija v inozemstvu, na promocijo in na univerzitetno kariero. Po svojih izrednih sposobnostih in svojem nastopu si bil kakor ustvarjen za to. Usoda Ti je določila drugačno pot. Kruta bolezen Ti je trgala iz rok načrt za načrtom: vsako intenzivno duševno delo Ti je bilo onemogočeno, vzgoja v razredu otežkočena do skrajnosti, a izgledi v srečno bodočnost skaljeni.

Štiri kratka leta si bil dijakom vzoren učitelj, ki je zaradi lastnega trpljenja tem bolj umeval težave učencev. Tvoji predpostavljani kot podrejeni in starši so videli v Tebi pravo učiteljsko osebnost: izvrstnega tolmača svoje stroke in pedagoga z globinami očetovske uvidenosti in dobrohotnosti.

Znan iz srednje in visoke šole kot skromen in zvest tovariš si tudi med stanovskimi kolegi veljal za velikega družabnika. S svojim ostrim pogledom na življenje in svet si vedno točno pogodil njune vrednote, vendar s svojim mnenjem nikoli nisi silil v ospredje ali koga žaliti.

Bil si veren in slovensko zaveden, čeprav nemškega porekla. Glej, ves jasen nam je zdaj Tvoj lik pred očmi, a Tebe več ni in vsega je konec: ljubeča mati je izgubila sina edinci, učenci učitelja, Tvoji tovariši in prijatelji pa enega izmed svojih zvestih.

Ko si pred nekaj tedni nastopil svoj zadnji dopust, Ti je bil pred očmi le še edini, poslednji načrt: domov k materi, da se spočiješ, kajti srce je že premočno utripalo.

Glej, Karl, vsi Tvoji načrti so Te izdali, le zadnjega Ti je Vsemogočni uslišal — zdaj si odšel domov, domov, edinorojeni sin k svoji dragi materi v večni počitek... Na Jožefovo, ko Tvoj rojstni kraj tako slovesno praznuje svojega patrona, Te je pot pripeljala zopet tja, kjer si jo začel.

Kje naj iščemo tolažbe? Beati mortui... nam je šlo skozi možgane, ko smo se v cerkvi in pred Tvojo šolo poslavljali od Tebe. Beati! Karl, saj smo v tem času v taki dušni stiski, da več ne vemo, kaj je prav in boljše, in nehoti mislimo,

da ni nesrečen, kdor v grobu leži.

ŠPORT

Na velikonočno nedeljo bomo gledali Concordio

Ligaški ples bo kmalu končan. Klubi si s poslednjimi močmi utirajo pot k sodelovanju v ožjem državnem prvenstvu, ki se prične takoj po zaključku Hrvatsko-slovenske lige. Naš ligaš ni žel ravnajšega žita. Marsikaj so si fantje sami pokvarili, marsikateri neuspeh gre tudi na njihov račun, nekaj je pa tudi kriva nesrečna

smola, ki jih je stalno spremljala. Čas bi že bil, da se konča s to staro tradicijo in se z zmago nad Concordio umaknemo sramotnemu zadnjemu mestu, katerega nikakor ne zasluži.

Nedeljski gost Concordia je dovolj znano moštvo, saj si je z letošnjimi zmagami nad Haškovo in Hajdukovo svoj renome tudi zaslužila. V Ljubljano pride po točke, ki so ji neobhodno potrebne za tretje mesto in s tem sodelovanje v ožjem državnem prvenstvu. Concordia se prav dobro zaveda resnosti tega srečanja in se je temu primeru tudi pripravila.

Tek čez drn in strn

Cross-country tek za posameznike in moštva priredi SK Planina dne 7. aprila t. l. na stadionu ob Tyrševi cesti v Ljubljani. Pričetek ob 10.30 dopoldne. Dolžina proge za seniorje znaša 5 km, za juniorje C 2.50 km in juniorje B 1.25 km. — Proga teče po obronkih arene stadiona, zavije po pobočju v areno, teče deloma po tekalšču, nato se pri glavnem dohodu v areno zopet dvigne in istega po diagonalni prečki, se nadaljuje po obronkih arene stadiona in zaključuje krog v dolžini 625 metrov. Seniorji tečejo osem krogov, juniorji C štiri kroge, juniorji B dva kroga. — Moštvo kluba, ki želi nastopiti na tem cross-countryju, mora šteti najmanj 6 atletov brez ozira na to, koliko jih teče v eni ali drugi kategoriji. Skozi cilj mora teči šest tekačev kluba, sicer se ocenjuje le kot posamezniki. Na prvo mesto se plasira ono moštvo, ki je doseglo z 6 atletov v vseh kategorijah skupaj najmanjše število točk. — Pravico starta imajo vsi verificirani in neverificirani atleti klubov, članov SAZ v Ljubljani. — Tekmuje se po pravilih in pravilnikih AZKJ. — Prijave je poslali najkasneje do 5. IV. t. l. do 12. ure na naslov: Fr. Jeglič, Ljubljana. Kongresni trg 2. Prijavnina znaša za osebo 4 din, za moštvo 20 din. — Posebnih nagrad ni.

Gradjanski : Ferencvaros 5:1 (2:1)

V Zagrebu je Gradjanski premagal madžarski klub Ferencvaros iz Budimpešte. Tekmi je prisostvovalo nad 5000 gledalcev. Tehnično so bili Madžari boljši, toda zmaga Zagrebčanov je bila popolnoma zaslužena, ker so bili v odlični formi.

Turni smučarski tečaj SPD bo od 30. marca do 7. aprila t. l. Zbirališče bo v soboto, 30. t. m., v Mojstrani v hotelu Triglav. V nedeljo krenejo tečajniki skozi Krmo v Staničevo kočo, dalje na Kredarico, preko Hribarje v dolino Triglavskih jezer, na Komno, na Vogel, na Črno prst in v nedeljo, dne 7. aprila, se vrnejo iz Bohinjske Bistrice nazaj domov. Izleta preko Triglavskega pogorja se morajo udeležiti le povsem izvežbani smučarji, ki morejo imeti s seboj vso potrebno opremo: smuči, kože za smuči, zelene naočnike, mazilo proti sončnim opeklinam, toplo perilo in okrepila za med potjo. Za prehrano in prenočišče v kočah SPD bo preskrbljeno. Interesente naj se prijavi najkasneje do 23. t. m. v društveni pisarni SPD v Ljubljani na Aleksandrovi cesti 4-l.

Zahtevajte povsod naš list!

Francesco Cilea:

Ljubljanska Opera: Adriana Lecouvreur

Morda ni nobena glasbena umetnina toliko odvisna od muhaste usode kot ravno opera. Cisto brezpomembne zunanje okoliščine pripomorejo kakemu, sicer ne ravno prvostnemu opernemu delu do svetovnih uspehov, dočim tonejo druga, sama po sebi morda boljše dela, v pozabo. Tako je tudi opera »Adriana Lecouvreur« široki javnosti neznana; pa tudi njen avtor Francesco Cilea po svojem slovesu ne spada med vrhove opernega ustvarjanja. Saj ne dobimo ne avtorja ne njegovega dela v glasbenih leksikonih, ki gredo sicer v podrobnosti, pa tudi ne v opernih priročnikih, ki naštevajo preko tisoč najbolj znanih oper. Vendar je sobotna premiera v ljubljanski operi dokazala, da lahko postavimo to delo po njegovi pomembnosti, če že ne v prvo vrsto, pa vsaj na boljše mesto kot ga je do sedaj zavzemalo v vrsti drugih opernih del.

Libreto za to opero je po istoimenski igri E. Scribeja in E. Legouveja priredil A. Colautti. Dejanje samo je, kot v Scribejevih dramah sploh, polno naglih zapletov, zanimivih, pa tudi presenetljivih razpletov, na videz lahkih, za prizadete pa nad vse tragičnih. Zahrbnost, nevoščljivost, ljubosumnost in druge spletke, ki so bile v 18. stoletju v navadi na dvorih in med plemstvom, pridejo v dejanju do polne veljave in končno tudi slavo: zmagoslavje nad čisto ljubeznijsko. Kot je gibljivo dejanje samo, ki bi lahko služilo za snov kakim Mozartovi operi, tako tudi glasbi ne bi prisodili, da je pisana po letu 1900. Prozorna, gladko tekoča je, polna ljubeznih melodičnih domislekov. Sredstvo, ki so preračunana na zunanji učinek, se po možnosti izogiblje; zato pa tudi pridejo krepkeje poudarjeni viški toliko bolj do veljave. Pevski del je pisan umerjeno in za izvajalce hvaležno.

Izvedba v ljubljanski operi je dosegla vsestranski uspeh. Srečno je bila izbrana nosilka glavne vloge K. Vidaličeva. Igralsko kot glasovno je bila enako dobra v prvih početkih plahe ljubezni kot v neizprosni borbi s svojo

močno tekmičico; prepričala je, ko je zmagovala, vzbujala sočutje, ko jestra in poražena doživela konec svojih sanj. Saškega grofa Mavricija je igral Franci, ki mu dramatično razgibane vloge očividno zelo dobro ležijo. V igri se je spretno izmikal zankam, ki mu jih nastavlja zahrbni spletariji; melodijozni pevski del mu je pa dal dovolj prilike, da je osredotočil pažnjo na izrazno lepoto glasu. Odlična je bila Kogejeva kot princesa Bouillonka. Kot žena, ki pa zakonske zvestobe ne vzame preveč natančno, kot zahrbna intrigantka, ki zmaguje in doživlja poraze, kot ljubosumna tekmičica, ki se ne straši niti najskrajnejših sredstev v doseg svojega namena, je pokazala toliko vrsto izraznih sredstev, da nas je igralsko kot pevsko popolnoma zadovoljila. Odlična partnerja sta bila Zupan kot princ Bouillonski in Banovec kot Abbé de Chazeuil, ki jima pa njun stan služi samo kot krinka, da lažje zakrijejo svojo notranjo pokvarjenost in zlobo. Manjše vloge so posrečeno rešili Jančo, Lupša, Rus, Poličeva in Španova. Tudi zbor in plesalci, ki pa ne pridejo veliko do besede, so bili na mestu.

Orkester je bil pomnožen in je izredno čisto zvenel. Zdi se, da mu tako, skoraj bi rekli komorno muziciranje bolj leži kot hrupno instrumentirana dela. Na nekaterih mestih je vseeno nekoliko dušil pevce, zlasti Vidaličeva. Kapelnik Neffat je kot dirigent pripravil poslušalcem užitek, kot smo ga le redko deležni.

Tudi režiser Ciril Debevec je opravil veliko delo. Že zdaj lahko ugotovimo, da je prišel čas, ko je tudi površnemu očesu postala očita stilna razlika v podajanju različnih opernih slogov in to ne samo v zunanjih izraznih sredstvih, ampak v osnovi. — Skratka: skupnemu naporu vseh sodelujočih se je posrečilo postaviti na oder odlično delo, ki bo brez dvoma tudi pri poslušalcih našlo prijazen sprejem. M. T.

GA, violinista Gregorica Jurija (šola prof. Šlaisa), pianistke Ogrin Ksenije (šola prof. Janka Ravnika) in sopranistke Zupanič Lilijane (šola rav. Betelta) nastopili še gojenci Srednje glasbene šole: iz pevskega oddelka Lipušček Janez (šola hon. prof. Wistinghausnove), Tiran Marija, Zupanič Lilijana, Sladoljev-Jolič Anton (šola rav. Betelta), poleg tega klarinetist Gunsek Mihael (šola hon. prof. Launa) in hornisti Zupanič Jože, Pokorn Viktor, Ramovš Primož (šola hon. prof. Moravca). Vsi nastopajoči so pokazali lep napredek, marsikateri med njimi že prav visoko stopnjo glasbene vzgoje, razvidna pa je bilo pri vseh tudi vestnost in skrbno prizadevanje njih profesorjev.

dr. VaVo.

Predavanje prof. dr. Dolenc o priseni na našem jugu. V soboto, dne 16. t. m. je predaval v okrilju društva »Pravnik« društveni predsednik vseuč. prof. dr. Metod Dolenc o temi »Prisega na našem jugu«. Predavanje je bilo pretežno pravnozgodovinskega značaja; vendar je g. predavatelj na pravnozgodovinske temelje navezal tudi nekaj misli v zvezi z našo moderno zakonodajo glede prisige na sodišču.

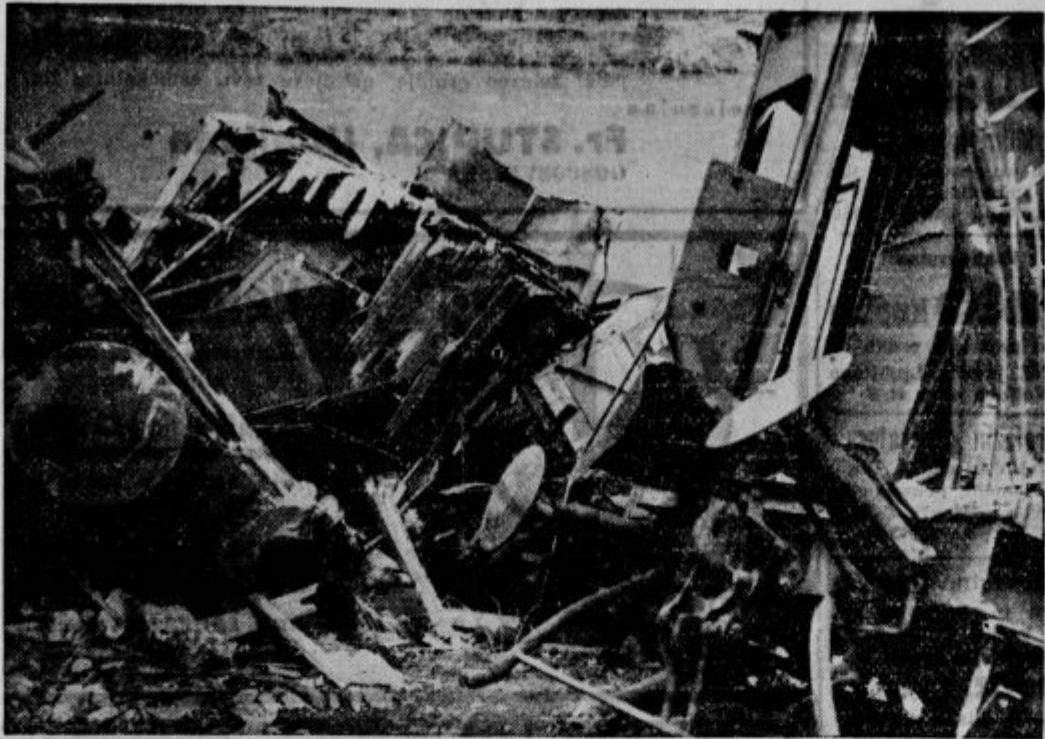
Jedro predavanja je tvoril zgodovinski pregled prisig na jugoslovanskem ozemlju s posebnim ozirom na Slovence, od leta 580. (ko nam je ohranjeno prvo poročilo o prisigi obrskega bajana cesarju Tiberiju) naprej do novjših časov. Pri tem pregledu je prof. Dolenc pokazal na postopno umikanje starih običajev novemu pojmu prisige. Ta razvoj se je kazal v dveh pogledih: prvič so se vedno bolj umikali poganski elementi, drugič pa je zamisel tudi institut prisiežnih pomagačev, ki samo potrjujejo verodostojnost glavnega prisiežnika. Tako se je pojem prisige v ljudstvu bližal današnjemu pojmovanju: priseganju o stvarih, ki jih prisiežnik zatrjuje iz lastne vednosti. Pri tem je pa prisega

Javni produkciji Glasbene akademije

Prva javna produkcija Glasbene akademije je imela po sestavi sporeda značaj zaključnega orkestralnega koncerta s sodelovanjem solistov, pianistke Loger Edite in violinista Burgerja Kajetana. Loger Edita (šola prof. Janka Ravnika) je dovršeno zaigrala Mozartov klavirski koncert v c-molu št. 24. s presumljivo izdelanim tehničnim znanjem; v enaki meri pa je z delikatnim muziciranjem, kot ga zahteva klasična glasba, pokazala svoj izraziti glasbeni talent. Prav tako se je z izglajeno tehniko in močnim, čustveno razgibanim glasbenim oblikovanjem prepričevalno uveljavil daroviti violinist Burger Kajetan (šola prof. Jana Šlaisa) v romantičnem Bruckovem violinskem koncertu v g-molu (op. 26). Oba solista je spremljal orkester slušateljev Glasb. akademije (pomnožen z nekaj člani opernega orkestra) pod vodstvom Hubada Samota (šola hon. prof. Danila Svare), ki je že v omenjenih skladbah posebej pa še v sledeči Beethovenovi VIII. simfoniji do kazal detailno obvladovanje orkestra in močno, mnogo obetajočo muzikalno silo. Orkester slušateljev GA je dosegel prav lep uspeh, kljub temu da je šele v začetku razvoja; priznanja vredna je svežost in vestno prizadevanje vseh soigralcev. Škoda, da je bilo prav v tej panogi toliko zamujenega v vseh dolgih letih obstoja drž. konservatorija, in to vsled pomanjkanja sistematične orkestralne vzgoje. — Ta produkcija dela vsa čast Glasb. akademiji in profesorjem Ravnika, Šlaisa, Svare. Ob tej priliki, ko še vedno ni dokončno urejena GA, se mi zdi potrebno poudariti ogromno pedagoško delo prof. Ravnika in Šlaisa, ki je bilo v zadnjih dveh desetletjih pač med vsemi najvidnejšimi in tudi po uspešnih napovedovateljih. Na drugi produkciji so poleg treh slušateljev

K železniški nesreči ob Kolpi

Glej poročilo na strani 5

Pogled s proge na razbitine vagonov. Desno vidimo konec vagona 2. razreda, žigar vrata so popolnoma razbita. Levo je odbijač službenega voza, od katerega je ostala le še sprednja stena, s katere vise klavne razbitine stropa.

Potapljač pri delu. Slika ga kaže prav, ko skuša skozi privzdignjeno streho potopljenega vagona prodreti v notranjost. Poskus se mu seveda ni posrečil. Puščica kaže razbiti odbijač lokomotive, ki visi s svojim sprednjim delom v vodo.

Sramota in ponižanje

Rotterdamski list »Maasbode« piše v uvodniku o rusko-finskem »miru« in pravi med drugim:

Skoraj vsega sveta je sram in se čuti ponižanega zaradi izida junaške borbe. Ta mir ni nečasten za Fince, saj je ta država z obéudovanja vrednim mirom, z odločnostjo in slogom zdržala, dokler je le mogla. Do dna poniževalen pa je ta mir za ves civilizirani svet, ki je spet dopustil, da slavi pravica močnejšega surovo in okrutno zmagovalce. Civilizirani narodi so dopustili, da je človeka nevredni boljševizem zavzel v Evropi novo in še jako močno poprišče, dasi se zavedajo, da se Moskva, kadar

gre za uresničenje njenega ideala, to je: proletarske svetovne revolucije, ne ustraši ničesar na poti za dosego svojega smotra.

Porušeno mesto Erzindžan

Ker je nastalo južno vreme, je turška vlada odredila, da bodo začeli pospravljati vse ruševine iz po potresu uničenega mesta Erzindžana, in pokopali bodo vse mrljice, ki jih še na tisoče leži pod razvalinami. Erzindžan je še zmeraj za vsák zunanji promet zaprt. Zaradi zdravstvenih razlogov ne sme noben potnik v mesto.

Otroški kotichek

ZAČARANI GOZD

(53) Tedaj so se odprla vrata in osupel obraz drvarja je pogledal izza njih, da bi videl, kdo dela ves ta hrup.

(54) Stopil je čez prag in gledal vsenaokrog, pa ni nič videl. Najbrž je veter, je godrnjal sam pri sebi in že hotel iti nazaj v hišo. Toda, ali dobro sliši? Odkod neki prihaja droben glasek. Saj čisto razločno sliši kako nekdo kliče: »Gospodar! Poglej vendar bolje! Jaz imam novice od Ančke!« Ali ni, kakor bi ga kdo vlekel za hlačnico?

Mali oglasi

Službe iščejo

25 let star fant
se želi izučiti za soferja. Ponudbe v upravo »Sl.« pod »Zanesljiv« 3999.

Šiviljska pomočnica
z lastnim strojem išče službo. Naslov v upravi »Slovenca« št. 3797. (a)

Službo
iščem k mali družini v Ljubljani ali v Mariboru. Ponudbe v upravo »Sl.« pod »Pridna« št. 4003.

Izobraženo kmečko dekle
gre v pomoč gospodinjki k boljši družini samo na Gorenjsko. - Naslov: M. Zupanc, Griže pri Celju.

Dekle
z malo maturo želi k otrokom ali v pisarno. - Nekaj časa samo za hrano in stanovanje. Ponudbe podružnici »Slovenca« Trbovlje pod »Veselj« št. 3974.

Trgovska pomočnica
nastopi službo s 1. apr., tudi pomoč v gospodinjstvu. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Majša moč« št. 3793. (a)

Dekle
srednjih let, pridna in zmožna splošnega gospodinjstva, želi mesto pri družini ali pri samem gospodu. Ponudbe v upr. »Slovenca« pod »Nastop 1. aprila« št. 3940.

Vajenci

Za 16 letno hčerko
s 3. meščanskimi solami, iščem mesto v trgovini, frizerskem salonu ali kakem modnem salonu. Naslov v upravo »Slovenca« pod št. 3767.

Hčerka železničarja
15 letna, se želi izučiti trgovske obrti. Je močna in pošena, z 8 razredno odlično šolsko izobrazbo. Dopolni upravi »Slovenca« Maribor pod »Delavoljna št. 401«. (v)

Službodobe

Krojaškega pomočnika
dobro moč, sprejme Vernik, Krekov trg 8.

Čevlarskega pomočnika
za boljša dela, po možnosti sposobnega tudi za prirojevavanje — sprejme takoj Levonnik Jozef, čevljarstvo, Slovenji Gradec.

Mlajše dekle
za vsa hišna dela in v pomoč v trgovini, sprejemem. Prednost, če zna nekaj šivati. Nastop takoj. Naslov v upr. »Sl.« pod št. 4079.

Oglašujte v edino uspešnem dnevniku »Slovenca«!

za Veliko noč...

Razveselite svojo družino

s trajnim darilom, ki Vas bo vsak dan obveščalo o dogodkih v svetu.

PHILIPS

Vam prinaša v hišo opere, koncerte, narodno glasbo, šport, poročila, prireditve itd. Preprosto upravljanje z radio klavirjem. Izreden prejem podnevi in ponoči.

Obrnite se še danes na naše trgovce!

PHILIPS

svetovna znamka za kvalitetne prejemnike

Ptuj

Uradni dan Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani bo za Ptuj, okolico, Ormož, Ljutomer, Mursko Soboto in Dol. Lendavo v četrtek 28. marca v prostorih Združenja trgovcev za mesto Ptuj, Narodni dom.

Kranj

Sestanek društva šola in dom na tukajšnji gimnaziji pretekli ponedeljek je bil zelo dobro obiskan. Sestanek je vodil gimnazijski ravnatelj gosp. France Korbar in v svojem poročilu opozoril navzoče starše na treznostni teden, očrtal v kratkih in jednatih besedah posledice uživanja alkohola. G. direktor je nadalje opozoril starše na nevarnosti komunizma. Z veseljem in zadovoljstvom je sicer ugotovil, da vodstvo šole doslej še ni imelo prilike izvajati kakih posledic napram dijakom, ki bi zašli v komunistične vode. Nato so gg. profesorji dajali informacije staršem o uspehu.

Delavsko zborovanje na praznik sv. Jožefa je imela kranjska podružnica ZZZ. Zjutraj je bila v farni cerkvi skupna sv. maša in sv. obhajilo, nato ob 9 v dvorani Ljudskega doma dobro obiskano zborovanje. Popoldan je dramateki odsek Prosvetnega društva igral Klinarjev »Plavž«.

Prometna nesreča na Savskem mostu. Snoči okoli pol sedmih zvečer se je peljal z motorjem po Ljubljanski cesti proti domu v mesto 30letni pekovenič pomočnik Kralj Ivan, zaposlen pri pekarni Bohorič s svojim motorjem. Na Savskem mostu je hotel prehiteti poštni voz, ki se je ravno vračal od večernega vlaka. Imel pa je smolo, da je zadel z motorjem ob poštni voz in zletel z motorja ter obležal s hudimi poškodbami ob železni ograji na mostu. Kranjski rešilni avto je ponesrečenca takoj prepeljal v ljubljansko splošno bolnico.

Zagorje

Ustanovni občni zbor društva za postavitev novega Prosvetnega doma bo na velikonočni ponedeljek dne 25. marca 1940 zjutraj po prvi maši v dvorani Zadrúžnega doma. Vsi, ki ste na bodočem domu količaj zainteresirani, kje naj bi stal, kakšen naj bi bil, ste vabljeni, da se zboru gotovo udeležite!

Zagorje je dobilo v minulem tednu tretjega kaplana v osebi g. Toneta Hočevarja. Novodošli gospod je določen predvsem za pomoč pri opravljanju službe božje na Sv. Planini.

»Apostoli« — agentje »Svetopisemske družbe« so zopet aginlo na delu z razpečevanjem raznih knjig širom zagorske doline. Pred nakupom svarimo.

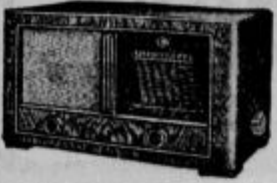
Križev pot na »Kalvarijo« bo v kratkem prenovljen. V ta namen so iz kapelic pobrali vsi križi ter bodo v nje vetavljene nove slike.

V prihodnjih dneh prispe na občino vagonška pošiljka semenskega krompirja. Cena krompirju bo okrog din 2.25. Poleg krompirja bo dobila občina še pred prazniki vagon moke, ki bo na razpolago sromasnejšim slojem v trgovinah, ki so označene na občinski razglasovalni deski.

Nova cerkev

Na cvetno nedeljo zvečer je bil v Novi cerkvi nad vse slovesen zaključek sv. misijona z rimsko procesijo Sv. misijon, ki so se ga ob eklepni slovesnosti udeležili številni verniki sosednih župnij, so vodili oo. frančiškani in sicer provincijal dr. Gracijan Heric, g. gvardijan iz Novega mesta p. Ludovik Dovč in p. Odilo Hanjšek. Med procesijo je migljalo do 1000 luči in skupina za skupino je prepevala nabožna pesmi, ki so vrele zaradi velike navdušenosti iz dna srca. Gg. misijonarjem prav iskrena zahvala za ves trud, ki naj obrodi prav obilen sad!

Radio sezona traja dalje . . .

Prispela je zopet nova pošiljka odličnih

Mende radio aparatov

Pogonska sigurnost - Čistoča zvoka - Okusna oblika - Izredno povoljna cena

Tipa 195 W, 4 elektronski din 3475—
 > 216 W, 5 > 4050—
 > 216 GW, 5 elektronski (univerzalni) 4375—

Zastopstvo za Ljubljano in okolice: **Radiotehnik ŠETINA FR., Ljubljana**
 Demobranska 27. — Telefon 31. 32-64

ŠPORT

(Glej tudi šport na 8. strani.)

II. akademski table-tenis turnir za prvenstvo ljubljanske univerze

»Akademski športni klub« priredi II. akademski table-tenis turnir za prvenstvo ljubljanske univerze v nedeljo, 7. aprila, v SK Mladiki na Kodeljevem. Vse podrobnosti so bile že objavljene v časopisih, ko je bil turnir razpisan za 17. marec. Ker smo ga zaradi nepredvidenih zaprek preložili, velja vse isto kot prej. Prijave se sprejemajo do 6. aprila na naslov: Krečič Dušan, Povšetova 76 a, Ljubljana. Istega dne ob 7. zvečer bo tudi žrebanje v Akademskem domu na Miklošičevi cesti. Prijavite se vsi pravočasno, ker se na poznejše prijave ne bomo ozirali!

Mladinski nogometni pokalni turnir SK Mladike

SK Mladika priredi tudi na letošnjo veliko nedeljo celodnevni nogometni pokalni turnir. Za dva lična pokala se bodo borila štiri od-

Za pomlad lepe ročne torbice, kovčke za potovanja, nahrbtnike, denarnice, listnice, gamaše, nogometne žoge, nagobčnike, ovrtnice in vrvice za pse priporoča **Ivan Kravos, Maribor**, Aleksandrova cesta 13, telefon 22-47

Javna zahvala

Specialistu za ženske bolezni in primariju g. dr. Šavniku se javno zahvaljujem za tako strokovnjsko uspešno operacijo. Kljub stoddostni nevarnosti, da podležem operaciji, mi je uspelo rešiti me gotove smrti, s tem mi je rešil življenje in vrnil zdravje. Bil mi je ves up na zdravje v njegovi očetovski skrbi, zato se čutim dolžno, da se mu tem potom najtopleje zahvalim.

Mici Stefanciosa, mlekarica, Ljubljana, Gosposvetska c. 10.

lična ljubljanska juniorska moštva: Hermes, Mars, Moste in prireditelj. Že imenovani klubi jamčijo, da bodo tekme napete in zanimive. Prijatelji nogometa bodo gotovo prišli na svoj račun.

Snežne razmere

Kranjska gora, 810 m: —2, jasno, mrino, 10 cm snega, aren.
 Podkoren, 800 m: 50 cm snega, aren.
 Radovljica, 410 m: +3, oblačno, osončno 5 cm snega, južen, prisojno kopno.
 Dom na Komni, 1520 m: —2, jasno, 100 cm snega, aren.

ZFO

Br. Darko Mavsar je dosegel rekord v metu kopja

Člani kranjskega odseka so pričeli že pridno trenirati v vseh športnih panogah. Tako je pri treningu v metu kopja vrgel član FO Kranj brat Mavsar Darko kopje 65,82 m daleč. Br. Mavsar je bil na balkanskih tekmah v metu kopja na tretjem mestu, za Jugoslavijo si je priboril drugo mesto, prvo mesto pa ima za Slovenijo. Do sedaj priznani rekord ima Markušič (SK Concordia) 61,75 m, balkanski rekord pa Grk Papas Giordio 64,69 m. Br. Mavsar je s tem potolkel balkanski rekord za 1,13 m.

II. orodne tekme ZFO v Kranju 31. marca

II. orodne tekme Zveze fantovskih odsekov bodo letos v Kranju, in sicer 31. marca. Lični plakati, ki jih je zlasti v Kranju in okolici zelo veliko, vabijo na to izredno zanimivo tekmovanje v najzanimivejših telovadnih vajah, to je v vrhunski orodni telovadbi tudi po drugih krajih naše ožje domovine.

Letošnje orodno prvenstvo posameznikov obeta biti res lepa revija naših orodnih mojstrov, ki so od lanskega leta zelo napredovali. To velja prav za vse in za vsa orodja. II. orodno prvenstvo bo brez dvoma dogodek za Kranj in njegovo okolico in zato ni prav nič čudnega, da je že danes tolikšno povpraševanje po vstopnicah. Fantovski odseki in Dekliški krožki iz Kranja in okolice naj si takoj preskrbijo vstopnice, ker jih bodo sicer drugi pobrali.

Mali oglasi

Kupimo

Mlin za pesek

kupim ali vzamem v najem. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Mlin« 4065.

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah
 ČERNE, juvelir, Ljubljana
 Wolfova ulica št. 3

Trofazni generator

ca. 50 KVA učinka, kupimo. Pisemne ponudbe na Publicitas, Zagreb, Illica br. 9 — pod »55634«.

Vsakovrstno zlato

srebro in briljante kupuje vsako količino po najvišjih cenah

A. Božič, Ljubljana
 Frančiškanska ulica 3.

Prodamo

Železen štedilnik

srednjevelik (Tischherd), prodam, Ižanska cesta 24

Jedra in fižol

nudi najceneje Sever & Komp., Ljubljana.

Najugodnejši nakup

moških oblek nudi Presker, Sv. Petra c. 14, Ljubljana.

Srajce za gospode

si nabavite za Veliko noč še vedno po izredno nizkih cenah — »Kreko«, Tavčarjeva 3, Tyrševa 31

Polenovka

suha in namočena, odlične kakovosti, vedno na zalogi po 16 din kg, »Gostilne popust«. — Dospeli sveži slaniki, kvargli, sardine, sir. — Kovačič, Miklošičeva 34. Tel. 48-20

Klefišev šunko

prvovrstno, in pristno štajersko, haloško, dolensko in dalmatinsko vino priporoča Mencinger, Sv. Petra 43, na dvorišču. Telefon 22-33. Čez ulico popust.

Vnajem

ODDAJO:

Trgovski lokal

se odda v novi hiši v Pügnjevi ulici. Informacije: »Slograd«, Vrtača 9.

ISČEJO:

Manjšo pošteno gostilno

na prometnem kraju — vzame v najem, še raje na račun solidna gospodična, vajena tujkega prometa. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Dobra kuharica« št. 3952.

POMLAD

-ite se ob pogledu na lepo negovan vrt!

V to svrhu Vam nudi vse potrebno orodje: drevesne in trtne škare, cepilne nože, brizgalne za dreve in cvetje, zalivalke, kosilnice za rušo, žlico, mreže, za pesek, žične mreže za ograje, razpršilce, motike, lopate, železne grablje, gumijevе cevi, samokolnice itd.

Zeleznina

Fr. STUPICA, Ljubljana
 GOSPOSVETSKA 1

Za Veliki petek

nudi vsakovrstne sveže morske ribe

žive krape in postrvi

najceneje samo v specialni trgovini

„RIBA“ J. OGRINC

Ljubljana, Lingarjeva ulica
 Telefon 25-84

Denar

Hranilne knjižice

3% obveznice

in druge vrednostne papirje kupuje in plača najbolje

BANČNO KOM. ZAVOD

MARIBOR

Aleksandrova cesta 40

Pohištvo

Mreže za postelje

izdeluje in sprejema rabljene v popravilo najceneje Alojz Andlovic, Gregorčičeva ulica št. 5 (pri Gradšču).

Umrla nam je naša teta, gospodična

Hermína Cantoni

dne 20. marca, v 81. letu starosti.

Pogreb bo v petek, dne 22. marca ob 4 popoldne izpred mrliške veže Zavetišča sv. Jožefa, Vidovdanska c. 9, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 20. marca 1940.

Žalujoči ostali.

Zapustil nas je naš oče in mož, gospod

Juvanec Fran

šolski upravitelj v pokoju

Na zadnji poti ga bomo spremlili v petek, 22. marca ob 4/5 popoldne izpred mrliške veže na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, Sarajevo, Sevnica, dne 20. marca 1940.

Žena in otroci.

Zahvala

Za vse izraze sočutja, poklonjene cvetice in udeležbo pri poslednjem slovesu ob bridki izgubi našega dragega soproga in očeta, gospoda

Emerika Berana

profesorja v p. in skladatelja

se vsakomur najprizrečneje zahvaljujemo. Posebno izrekamo najiskrenejšo zahvalo g. dr. med. Stanku Zajcu in njegovi gospej soprogi, rodbinam prof. Slaisovi in Cejanovi ter g. prof. Družoviću. Prav tako č. duhovščini. Za plemenite poslovične besede pa gg. šolnikom Franu Ramšaku in Mirku Vaudi ter g. gimn. ravnatelju dr. Josipu Tominšku, slednjič gg. članom opernega orkestra v Ljubljani in gg. učiteljskim v Mariboru za pretresljiva zadnja glasbena pozdrava.

Žalujoča rodbina.

Jakob K. Heeri

Berninski kralj

Roman s Ivicarskega pogorja.

»To ni očetovstvo,« mu pravi Cilgija. »Iz njih bi se prepričali, da je grozd dozorel!« In hodeč s starim plemičem po cvetočem vrtu, mu iz spomina navaja eno Konradinovo pesem za drugo. Prednaša jih s toplim, srebrnočistim glasom, in stavec se kdaj pa kdaj namuzne ter ponjha iz svoje srebrne tobačnice.

»Dobro neti ljudem pod noge!« pravi enkrat in brž nato: »Saj, saj! V teh verzih je mislil zopet na Drioschevo — ostane naj kar v Neapolju!«

Zlovoljna senca preleti njegov drobno nagubani obraz. Cilgija pa pretakne staremu gospodu roko pod pazduho ter pravi in moleduje za Konradina in Menjo.

»Ali se vam vaša plavalasa sosedja za svojim icvetlicami nič ne smili? Kakor mamica je skrbela vedno za svoje sestre in jih videla odhajati s poročenimi venci. Sama pa čaka. Proti volji svojega očeta žrtvuje mladost za zvestobo in je pri tem vendar vesela. S tiho pridnostjo opravlja svoje dnevno delo, goji cvetlice in vsak brstič je novo upanje, in vsaki, ki odpade, izgubljen dan.«

»Nič nimam proti Menji,« odvrne stari gospod hladno. »Toda Konradin je norec!«

Zdaj se Cilgija razvname. »Ne pozabite, gospod deželni sodnik, da bodo v Engadinu devali pesmi gospoda Konradina k svetemu pismu in kroniki in jih hranili pri dragocnostih v skrinjah. Konradin bo živel v svojih pesmih, ko bomo že mi vsi pozabljeni!«

»Pravim samo, da je norec,« se nasmehe deželni sodnik njeni vnemi. »Čujte, Cilgija, njegova izbira mi ni nič všeč. Toda jaz bi moral biti tako mlad ko Konradin in bi ljubil dekle! Ali mislite, da bi se spraševal, ali ona mojemu očetu ugaja ali ne? Kaj še! Odvedel bi izvoljenko pred oltar, pa naj bi se postavil ves svet na glavo, tako bi storili!«

»In tako naj stori Konradin,« vzklime Cilgija radostno. »Gospod deželni sodnik, zaslužili ste, da vam priprnem vrtično na prsi!«

»Tako mu seveda ne svetujem,« se nasmehe stari diplomat. »Tudi meni bi ne bilo treba tako svetovati, toda vzel bi bil nase vse posledice.«

»Vzgojili ste Konradina tako, da vas preveč spoštuje, upira se mu, da bi vas žalil.«

43

»Zdaj jih bo trideset, naj ima dovolj moči, da se odloči. Naj pusti očeta zaradi ženske, ali ženske zaradi očeta!«

Takih nazorov Cilgija pri strogem gospodu deželnem sodniku ni pričakovala. Moč se sicer zaradi nepotrebnega pesmarjenja, pravi, da ima še vse polno pridržkov, toda Cilgiji se le zdi, da bosta dve zvesti srci kmalu našli svojo srečo.

Tako sije nekaj sonca v mračne dni.

In od časa do časa pošlje iz svojega vrta snopec najlepših cvetic staremu deželnemu sodniku.

Tiha ljubezen, ki jo goji ponosni, veljavni stavec do nje, ji na vso moč ugaja.

In nekega dne ne hodi več v črnem za Sigismundom. Obleče se v svetlo poletno obleko, skoraj je nekdanja Cilgija Premont, nekoliko bolj zamisljena sicer, nekoliko bolj resna in manj dostopna, toda polna srečnih domislekov in načrtov.

Na dan, ko odloži žalno obleko, je na obisku trgovec Driosch. Njegova krepka postava že tudi lahko sivi.

Slavnosten, nedeljski dih se širi po hiši, poleg namiznega pribora stojijo sveže vilice, čuti se, da prihaja v zapuščene prostore zopet življenje.

»Zakaj tolikšna postrežba, gospa Cilgija?« se zasmeji Driosch suho. »Pa vendar ne zato, ker so izpustili cigana? Tičal je dovolj dolgo v luknjah!«

»Ne, čeprav smatram tudi to za veliko srečo in morava o tem danes še govoriti, ali prav za prav takoj! Torej, zahvalim se vam, Driosch, da ste zadevo tako pod roko uravnali. Laže mi je, odkar Pejder Golzi ne sedi več v Bormiu.«

»Toda čez Campolongo ne sme več ven, sicer ga bodo žandarji zopet priprili. To so mu pri Bogu in peklu zagrozili in jaz sem prevzel neko jamstvo. Ako bo le držal besedo, drugače zabredem še jaz v sitnosti!« In Drioschev obraz se zresni.

»Prav to je,« je odvrnila Cilgija. »Zato ga hočem privezati. Po vsem, kar ste mi že dobrega storili, vas prosim še za eno uslugo: kupite mu bajto v Stradi, postavite mu hlev, kravico in dve kozi in mu pridobite kje blizu kakšno košenico in leho njive!«

»Pa ne mislite, da bi se mogel cigan trdno naseliti?« je menil Driosch.

»Njegova žena mi je obljubila,« odvrne Cilgija preprosto. »Zaupam ji, rada bi poskusila.«

Ko pretehtavata oba ta načrt, gleda Cilgija z opazljivim nemirrom skozi okno. »Koga pa pričakujete?« vpraša Driosch.